

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

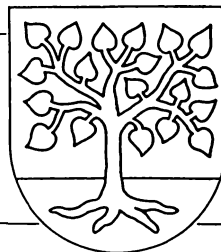
Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTEN

FORUM FOR SLÆGTSHISTORIE

Nr. 18, juli 1998

Indhold

s. 2

Foreningsprogrammer

F.02 Slægts- og lokalhistorisk Forening for Grindsted og Omegn	s. 14
F.04 Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn	s. 14-16
F.07 Slægtshistorisk Forening Odense	s. 16-17
F.08 Slægts- og Egnshistorisk Forening i Randers	s. 17-18
F.10 Trekantområdets Slægtshistoriske Forening	s. 18
F.11 Slægtshistorisk Forening Vestsjælland	s. 19
F.12 Slægtshistorisk Forening for Viborg og Omegn	s. 19-21
F.13 Slægtshistorisk Forening Århus	s. 21-22
F.15 Slægtshistorisk Forening for Aalborg -egnen	s. 22-23
F.16 Egns- og Slægtshistorisk Forening Holstebro	s. 23-24
F.20 Haderslev Slægtsforsknings Forening	s. 24
F.22 Slægtshistorisk Forening Korsør	s. 25
F.24 Roskildeegnens Selskab for Genealogi og Personalhistorie	s. 26
F.25 Slægtshistorisk Forening for Sydsjælland	s. 26-27
F.27 Slægtshistorisk Selskab for Østsjælland	s. 27-28
F.29 Slægtsforskere i Silkeborg	s. 28-29
F.30 Amager Slægtshistoriske Forening	s. 29-30
F.31 Ry Slægtshistoriske Forening	s. 30
F.33 Slægtshistorisk forening Brønderslev	s. 30-31
F.34 Hvidovre Slægtsforskere	s. 31-32
F.37 Slægts- og lokalhistorisk Forening for Nørre, Sønder og Mols Herreder	s. 32-33
F.39 Slægtshistorisk Forening for Storstrøms Amt	s. 33-34
F.40 Vestlollands Slægtsforskningsforening	s. 34
F.41 Nordsjællands Slægtshistoriske Forening	s. 34-35
Øvrige programmer: Herning, Kolding og København	s. 35

SLÆGTEN (ISSN 0905-7064) udgives af S sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger, p.t. 1. januar og 1. juli. Red.: Anton Blaabjerg, Birgit Øskov og Ole Bech Knudsen. - Stof fra bladet må benyttes med kildeangivelse, hele artikler eller større dele deraf dog kun efter tilladelse.

Indhold

- Fra redaktionen s. 3
- HVEM FORSKER HVAD s. 3-4
- Meddelelser fra SSF s. 4-11
- Slægtsforskerdag i Kbh. s. 11
- SSFs bestyrelse
- og medlemsforeninger s. 12-13
- Programmer, se forsiden s. 14-35
- Mit største ønske - min sidste vilje, af Peter Kudsk s. 36-37
- "Den Ny Kirkebog", af Bente Klercke Rasmussen s. 37-38
- Rettelser s. 39
- Slægten Monrad, H.P. Hanssen-Nørremølle, prins Richard, grev Jefferson og Danmark s. 39-47
- Jagten på Gorm den Gamle og andre ..., af Kr. Lauritsen s. 48-52
- Uægte børn i Salling, af Asbjørn R. Thomsen s. 52-53
- Qvistgaards Præstehustruer s. 53-54
- Verdens ældste mand s. 54
- Nyt fra Statens Arkiver s. 55
- SLÆGTENS publikationer s. 55-56

For uopfordret indsendt stof påtager SLÆGTENS redaktion sig intet ansvar.

Redaktion, ekspedition og betaling

- Anton Blaabjerg, ansv. red., Fredensgade 38, 8800 Viborg ☎ 86 61 04 36.
- Birgit Øskov, eksp., Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76, modtager senest 15.5. og 15.11. programmer, artikler samt besked om antal og abonnementsmåde for det kommende nummer. - Ønskes bladet tilsendt samlet, oplyses antal, og ønskes det tilsendt hvert enkelt medlem, indsendes kuverter (selvklæbende, A5 med endelukning, B-mærkede, frankerede med 4,75 kr., adresserede og afsenderstemplede).
- Ole Bech Knudsen, kass., Jyllands Allé 2, 3.tv., 8000 Århus C ☎ 86 11 55 47, mod-

tager ligeledes senest 15.5. og 15.11. foreningernes betaling (se nedenfor) på **SLÆGTENS giro 0 94 55 87**. - Privatabonnement opkræves een gang årligt (giro vedlagt januar-nummeret), betales senest 1.2.; efterfølgende opkrævning pålægges 10 kr.

Priser

- Abonnement til alle medlemmer i SSFs medlemsforeninger blot 5 kr. pr. nr. + forsendelse 40 kr.
- Privat årsabonnement (2 numre, incl. forsendelse) 50 kr. - Abonnenter bosat i udlandet (også Norden), der benytter giro til betaling, dog 65 kr. + forsendelse. - Løssalg af nyeste nr. 25 kr. + forsendelse. - Ældre numre (nr. 10 og 12-14 og 16) 10 kr. pr. stk. + forsendelse.

Aktiviteter

I september måned!

HVEM FORSKER HVAD udkommer.

26. september

Slægtsforskerdag i København. Tema: Folk, der lever af skoven. - Se s. 11.

9.-11. oktober

SSFs weekendkursus på Snoghøj Folkehøjskole. Tema: Stationsbyen. - Se midtersiderne.

15. november

Sidste frist for indsendelser til **SLÆGTEN**, nr. 19.

1. januar 1999

SLÆGTEN nr. 19 udkommer.

8. april 2000!

Slægtsforskertræf i Odense, nærmere oplysninger følger senere.

Fra redaktionen

Som det fremgår af referatet af SSFs årsmøde 1998 ændredes sammenslutningens vedtægter en smule: Antallet af bestyrelsesmedlemmer blev nedsat fra 7 til 5. - Der er dog ikke derfor grund til at trykke de nye vedtægter her i bladet, idet disse tilsendes medlemsforeningernes formænd og kan af alle andre fås hos SSFs formand Ulla Nørskov, Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 07 14.

Som det også nævnes i meddelelserne fra SSF, er der nu på opfordring sammenskrevet et sæt standard-vedtægter for en slægts-historisk forening; også disse vedtægter kan rekvireres hos SSFs formand.

Som det fremgår af både meddelelserne fra SSF og nedenstående nødråb mangler HVEM FORSKER HVAD en ny regnskabsfører/ekspedition. - Det kunne måske nu være et passende tidspunkt for ledelsen af HFH til at dele arbejdsbyrden mellem 3: Redaktør, regnskabsfører og ekspedition. - Des mindre arbejdsbyrden er, des lettere må det vel være at finde afløsere.

For de slægtshistoriske foreninger (specielt de på HFH abonnerende fornuftige foreninger, der har HFH som en naturlig del af medlemsplejen) er der her en passende lejlighed til at yde en aktiv indsats for HFH! Styrk HFHs fremtid - kom med arbejdskraft!

Hjælp til HVEM FORSKER HVAD!

Publikationen står uden regnskabsfører pr. 1. januar 1999! - Er der nogen, der har tid og lyst til at overtage hvervet?

Gerne således at overdragelsen kan ske glidende i løbet af de sidste måneder af 1998.

Henvendelse kan ske til en af følgende:

- Ulla Nørskov, Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 07 14.
- Erik Bjerre Fisker, Bispehavevej 77, 4. tv, 8210 Århus N ☎ 86 15 08 78.

- John Bison ☎ 32 97 11 22 (aften) - eller
- Elsebeth Paikin, Kildevænget 37, 2100 København Ø ☎ 39 27 24 33, e-mail: elsebeth@paikin.dk

OBS OBS OBS

I skrivende stund frygtes for øvrigt publikationens 1998-udgave at blive "en anelse" forsinket! - Alle sejl sættes til, så også de abonnerende foreninger, der afholder møder allerførst i september, kan have HFH til den pågældende aften.

HVEM FORSKER HVAD

Årbogen udkommer hvert år i september, udgives af de tre landsdækkende slægtshistoriske organisationer og har ca. 2.500 abonnenter i Danmark og udlandet, heriblandt en del biblioteker og arkiver.

Formålet er at skabe kontakt mellem forskere - i Danmark og i udlandet - og gensidig hjælp, inspiration og udveksling af oplysninger inden for områder af fælles inter-

esse: F.eks. en forsvunden ane eller fjerne slægtninge, personer i et specielt område på et bestemt tidspunkt, specielle emner - eller et forsvundet maleri af tip-tip-oldemor!

Yderligere oplysninger, bestillinger eller indlæg: Redaktør Elsebeth Paikin, Kildevænget 37, 2100 København Ø.

Internetadresser: www.hvemforskerhva.dk
e-mail: info@hvemforskerhva.dk

Hvem Forsker Hvad fås i en trykt udgave samt en diskette udgave til IBM-kompatible computere - DOS og Windows 3.X og 95.

Ved samlet køb af den trykte og diskette-udgaven gives 25% rabat.

Pris for 1998 udgaven:

Trykt udgave **ELLER** disketteudgave:
Abonnement: 65 kr. incl. forsendelse og moms (kollektiv foreningsabonnement 38,75 kr. + samlet forsendelse).
Løssalg: 80 kr. incl. forsendelse og moms.

Trykt udgave OG disketteudgave:
Abonnement: 97,50 kr. incl. forsendelse og moms.

Løssalg: 120 kr. incl. forsendelse og moms.

Nyhed: Fotos/billeder i HFH

Hvad koster et indlæg i HFH?

Abonnenter: Indlæg er gratis (betalt af abonnementet). - Abonnenter og indsendere af indlæg modtager i april-maj faktura for årets HFH. Bestillinger på HFH fremsendes med en faktura og girokort.

Meddelelser fra SSF - Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger

Orientering om SSFs bestyrelsesmøde 21. februar 1998

Mødet blev afholdt i Odense kl. 10, og til stede var: Hans Worsøe, Jytte Skaaning, Orla I. Madsen, Stefan Andersen og Ulla Nørskov. Der var afbud fra Erik Bjerre Fisker og Svend Vinther-Knudsen.

Vi har modtaget 2 breve fra personer, der kommenterede vores nye referatform i SLÆGTEN, så vi håber på, at det bliver læst mere i fremtiden.

Svend har meddelt, at han vil gå af til generalforsamlingen, da han også trækker sig ud af Københavns bestyrelse.

På dette møde skulle Charlotte S.H. Jensen have deltaget, men vi fik brev fra Landsarkivet for Sjælland, at vi ikke måtte bruge noget af hendes materiale i vores påtænkte projekt med at lave et hæfte til undervisningsbrug, og hun kom derfor ikke.

Regnskabet var færdigt, og det udviste et mindre overskud.

Jytte har fra Frederiksbergs Kommunes bibliotek fået en diskette og en udskrift med bogtitler, som ikke findes i *Dansk Bogfortegnelse*. Det er til brug for litteraturlisten i HVEM FORSKER HVAD (HFH) 1998, og det er en stor hjælp i det arbejde.

Hans har undersøgt taksterne for Folkeu-

niversitetet og fundet ud af, at folk på "landet" betaler 750 kr for en dobbelt-time, mens man i Aalborg betaler 1.200 kr, i Århus 1.000 kr og i Odense 1.300 kr. Roskilde har ingen fast takst, og København har ikke oplyst deres takst.

Hans orienterede også om det nordiske møde *NordGen98* i Stockholm 3.-4. oktober, hvor han deltager som foredragsholder. Hans meddelte, at han ikke modtager genvalg og også trækker sig ud af det nordiske samarbejde. Det overtager Stefan, og han tager med Hans til Stockholm.

På mødet 16. november 1997 i HFHs redaktionsudvalg blev det besluttet, at det ikke skal være muligt for SSFs foreninger at få del-abonnement; så det skal altså være til alle medlemmer eller ingen. Og det lykkedes ikke Erik at få vort ønske igennem.

Vi havde en debat om valg til årsmødet, men resultatet vil fremgå andre steder i SLÆGTEN.

Vi har fået kritik, fordi vi holdt årsmøde et sted, der ikke lå ret godt for folk, der ankom med tog, men i stedet med gode parkeringsmuligheder for folk i egen bil. Da de fleste kommer i bil, har vi valgt, at det har den største prioritet, og har i år tilbudt at

betale en samlet transport til de 8 personer, der ønsker det.

Vi vil foreslå, at næste årsmøde afholdes 17. april 1999 og så meddele Dansk Lokalhistorisk Forening det, så vores årsmøder ikke rammer sammen, som de gjorde i år.

Vi fortsætter med planerne for vores undervisningshæfte, selv om Charlotte Jensen ikke kan deltage. Vi vil også arbejde med at få et kursus for undervisere op at stå, hvis der er interesse for det.

Orla er næsten færdig med Snoghøj til i år. Han mangler kun en enkelt foredragsholder.

Vi er blevet opfordret til at lave en standardvedtægt til hjælp for både nye og gamle foreninger.

Takket være Bente Klercke fik vi en orientering om den elektroniske kirkebog, som nok snart vil være en kendsgerning.

Vi talte om brugermøderne, som efter aftale med Kulturministeriet skal afholdes på alle arkiver. Rigsarkivet har nogle gode møder, der også bliver offentliggjort bl.a. ved, at vi får foldere og sender ud til vores medlemmer. Både Odense, Aabenraa og Viborg lægger bare en seddel frem om det på læsesalen, og det er ikke nemt at finde ud af, hvis man ikke kommer der meget regelmæssigt. - Hvis vi fik datoerne, ville vi også gerne prøve at formidle dem.

Ulla Nørskov

Orientering om SSFs bestyrelsesmøde 18. april 1998

Mødet blev afholdt på Blommenslyst Kro umiddelbart inden årsmødet, og til stede var: Ulla Nørskov, Stefan Andersen, Jytte Skaaning, Orla I. Madsen og Erik B. Fisker.

Mødet begyndte med orientering fra forskellige bestyrelsesmedlemmer. - Stefan meddelte, at regnskabet var godkendt af revisorerne, og at vores medlemsforeninger har et samlet antal medlemmer på ca. 3.000.

Erik meddelte, at der var en lovændring på vej inden for loven om private registre. Loven omfatter i øjeblikket ikke personalhistoriske undersøgelser og udgivelser af almindelige opslagsværker. Hvis dette ændres, vil det få voldsomme konsekvenser for slægtsforskningen, idet dette jo er en systematisk registrering af personer. Vi bør derfor fra SSF rette henvendelse til Justitsministeriet, og gøre opmærksom på dette afgørende problem.

Erik fremlagde desuden nogle punkter omkring HVEM FORSKER HVAD, der vil blive

taget op på årsmødet.

Det ene er, at del-abonnementet til foreningerne bortfalder. Dette sker for at forenkke ekspeditionen samt af den principielle årsag, at hvis SSFs foreninger kan få del-abonnement, så bør Samfundet og DIS-Danmark også have det, hvilket vil slå økonomien væk under HFH.

Det andet er, at ekspeditionen i HFH efterhånden er blevet så stor, at der skal hjælp til. Da det kan blive svært at finde gratis arbejdskraft til denne post, bliver det sikkert nødvendigt at betale sig fra det. Dette vil naturligvis betyde en prisstigning på HFH fremover.

Den nuværende regnskabsfører forlader posten pr. 31.12.1998 på grund af et for stort arbejdspress. Der skal derfor findes en ny til denne post.

Årsmødet, der skulle afholdes om eftermiddagen, blev gennemgået, og alt var på plads.

Der var kommet henvendelser til os angående, hvordan man som ny forening opstiller nogle vedtægter for foreningen. Vi opstille-

de derfor nogle standardvedtægter ud fra de vedtægter, vi hver især havde fra vores egne lokalforeninger. Disse kan så fås ved henvendelse til SSF.

Orla meddelte, hvor langt han var kommet med Snoghøj-kurset. Der manglede endnu lidt, men han ville snart være færdig med det.

Angående projektet omkring undervisningsmateriale talte vi om at lave et møde for undervisere, hvor vi kunne få afklaret nogle ting omkring projektet og bl.a. finde ud af, hvor stort behovet er, og hvordan det skal gribes an.

På næste bestyrelsesmøde vil dette punkt blive prioriteret højt.

Erik Bjerre Fisker

SSFs årsmøde 1998

Mødet blev afholdt 18. april på Blommenslyst Kro lidt udenfor Odense med deltagelse fra 15 af foreningerne.

1.-2.

Til dirigent blev valgt Jesper Ratjen, Trekantområdet, og som referenter Karl Erik Jensen, Randers, og Ole Bech Knudsen, Århus. Dirigenten konstaterede, at mødet var indkaldt i henhold til vedtægterne.

3.

Bestyrelsens beretning blev aflagt ved formanden, Ulla Nørskov:

Beretning 1997

1997 har været et år uden udskiftninger i bestyrelsen, og konstitueringen også er den samme. Det har gjort arbejdet nemmere, at vi nu er ved at kende hinanden.

Medlemmer

Vi har i år fået 2 nye medlemsforeninger, nemlig Vestlollands Slægtsforskningsforening med 40 medlemmer og Nordsjællands Slægtshistoriske Forening med 70 medlemmer. De abonnerer begge på SLÆGTEN.

Men det er desværre også gået den anden vej, idet SAMFUNDET FOR DANSK GENEALOGI OG PERSONALHISTORIE har meldt sig ud, og derved har vi mistet ca. 25% af vore "undermedlemmer". Vi har også haft SLÆGTSFORENINGEN BARFOD-BARFOED som medlem, troede vi, men de ville kun abonnere på SLÆGTEN og har ikke betalt kontingent, og det kan man ikke, så de er slettet igen. Vi har nu ca. 3200 medlemmer.

Weekendkursus

Som sædvanligt var vi på Snoghøj 10.-12. oktober, hvor temaet var: "Skab liv om slægten". Der var meget run på i år, og selv om det lykkedes Orla at få plads til 114 deltagere, var der desværre nogle, vi måtte sige nej til. Nogle af dem, vi måtte sige nej til, meldte sig dog først efter fristens udløb, og så er man næsten altid sikker på ikke at komme med, for det er her vi bruger de evt. ledige dobbeltværelser som enkeltværelser, og folk skal ret hurtigt efter 1. september have besked på, om de får enkeltværelse eller ej. De ca. 25 enkeltværelser vi har, kan vi godt give besked om, men de er som regel også altid udsolgt et par dage efter 1. juli. Næste års tema på Snoghøj bliver "Stationsbyen". Det skal lige her nævnes, at vi i fremtiden vil prøve at undgå, at folk betaler med check. Vi havde sidste år det problem, at en mand sendte os tilmelding med check i, men den kom aldrig frem, og da han så rykkede os lige før kurset, måtte vi indrømme, at han ikke var på listen, fordi hans brev aldrig var kommet frem. Og det er jo meget kedeligt. Sender man sin tilmelding pr. brev og pengene pr. giro, når en af tingene frem, og så kan vi jo begynde at rykke efter den anden del.

Publikationer

SLÆGTEN er som sædvanlig udkommet i næsten maksimum-udgave. Det er dejligt, at der er stof nok til bladet, og at noget må udskydes til næste nummer for ikke at sprænge portogrænsen, tror jeg, vi alle har forståelse for. Det betyder trods alt noget,

om der skal 5 eller 8,75 kr. på i porto.

Vores referater i SLÆGTEN har vi forandret fra et egentlig referat til en bredere orientering om, hvad der sker ved bestyrelsesmøderne. Det har forhåbentlig gjort stoflet lettere tilgængeligt, og der er da ingen grund til at spille plads på, at vi godkender dagsorden og referat og lignende ting. Samtidig er det også blevet lettere at undgå at f.eks. navne på foredragsholdere til Snoghøj nævnes, mens de endnu er i støbeskeen. Når vi starter på et nyt kursus, er der selvfølgelig mange flere foredragsholdere på tale, end vi skal bruge, både fordi emnet ikke ligger helt fast, og fordi vi ikke altid kan vide, om en foredragsholder er disponibel. Det er derfor ikke heldigt, at man læser i Slægten, at man skal holde foredrag, hvis det ikke kommer på tale alligevel.

Vi vil igen gerne sige tak til bagmændene for SLÆGTEN for det store arbejde, de gør, da der er mange af de små foreninger, der ikke selv vil kunne få lavet et blad.

HVEM FORSKER HVAD

Det er nu ikke længere muligt at have delabonnement på HVEM FORSKER HVAD. Vi var ene med ønsket, og det kom ikke igennem. Et af argumenterne var, at et sådan delabonnement også skulle gælde for DIS og Samfundet, og så slog det økonomien væk under bladet.

Derimod ligger prisen på bladets 1998-udgave fast på 38,75 kr. + forsendelse til de foreninger, der abonnerer kollektivt.

Som noget nyt kan disse foreninger købe kopilicens til disketteudgaven til 5 kr. pr. medlem og så selv kopiere den, eller det enkelte medlem kan købe disketteudgaven for 30 kr. - altså i alt 68,75.

Samtidig skal medlemmerne huske at opgive deres forening, når de sender indlæg ind, ellers er det ikke muligt at vide, at de er abonnenter, og de vil da komme til at betale fuld pris for deres indlæg.

Udsendelser

Vi er fortsat med at udsende Charlotte S.H. Jensens fine foldere fra Landsarkivet, Sjæl-

land samt Rigsarkivets informationsfoldere. Det er vi glade for at kunne blive ved med også i fremtiden. Jeg har da også fået mange tilbagemeldinger specielt fra jyder, der er meget glade for materialet, og til den pris vi må sælge det (nemlig kopiprisen), er det ikke dyrere, end at alle kan være med. Vi ved godt, at det ikke har den store betydning for Københavnerforeningerne, da de jo nemt kan få fat i det selv, men på denne måde bliver de også holdt ajour med, hvad der kommer.

Samarbejde

Vi er medlem af Dansk Historisk Fællesråd (DHF), og de har i år fået en aftale i stand med Kort- & Matrikelstyrelsen om, at vi må benytte deres kort ved udgivelse af bøger. Der skal dog stå, at Kort- & Matrikelstyrelsen har copyright til kortet, og der skal indsendes et fri-eksemplar af bogen dertil. DHF betaler årligt for denne aftale.

Vi har også både sammen med DHF og alene kommenteret den nye lov om offentlige arkiver.

Vi har slået på, at brug af arkiver og materiale skal være gratis. Vi beder om, at skrøbeligt materiale fotokopieres, hvis det er muligt, så det ad denne vej bliver tilgængeligt. Vi vil også gerne have kopieret de nye kirkebøger, så de også kan opstilles på alle arkiver - selvfølgelig med behørigt hensyn til 50-års grænsen. Vi ser også gerne en nedsættelse af tilgængelighedsfristerne generelt. Hvis man får aktindsigt i en sag, bør det også oplyses, hvis man kun får adgang til nogle af dokumenterne i sagen og ikke dem alle. Der var desværre meget kort tid til at svare - kun 14 dage - og da vores adresse stod i Aalborg, fik jeg først brevet et par dage senere. Men disse punkter fik vi med; med lidt længere frist kunne vi måske have haft andre ønsker.

Gennem DHF kommer vi også til at stå stærkere i fremtiden, da Dansk Kulturhistorisk Museumsforening (museernes sammenlutning) atter har meldt sig ind, og formanden sidder derfor også i DHF's styrelse.

Træf

Slægtsforskertræffet, som vi i 1998 har i Silkeborg, vil næste gang, nemlig i år 2000 blive afholdt i Odense.

Møder og receptioner

Hans Worsøe har deltaget i Sveriges Släktforskarförbunds landsstævne i Helsingborg. Der var foruden generalforsamlingen også foredrag og udstillinger, og arrangementet tog form af en slægtsforskerdag.

Landsarkivet i Viborg har holdt sit første brugermøde, hvor Ulla deltog. Det blev en succes, og det vil blive gentaget i fremtiden. Vi har bedt om at få datoerne, når det kommer til at køre, så vi enten kan få dem med i SLÆGTEN eller skrive dem til jer, når vi alligevel sender breve ud. Men jeg tror ikke, planlægningen er kommet så langt endnu.

Til slut vil jeg gerne sige tak til de andre i bestyrelsen for et godt samarbejde i året, der gik, og en speciel tak til Svend og Hans, som jo nu er trådt ud af bestyrelsen. Tak for jeres dont.

På bestyrelsens vegne

*Ulla Nørskov
Formand*

Beretningen blev herefter sat til debat:

I punktet om **medlemmer** var SAMFUNDET FOR DANSK GENEALOGI OG PERSONALHISTORIES udmeldelse omtalt med, at SSF havde mistet ca. 25 % af sine "undermedlemmer", et udtryk som Birgit Øskov, Aalborg, fandt uheldigt. SSF har 40 medlemsforeninger og ingen "undermedlemmer". Ulla Nørskov forklarede, at det kun skulle forstås som et forsøg på at anskueliggøre størrelsen af den udmeldte forening.

Peter Kudsk, Viborg, ønskede fremover en liste til årsmødet over de enkelte foreningers medlemstal, et tal som SSF måtte ligge inde med via foreningernes kontingentindbetalinger pr. 1. april.

Raymond Brix, Køge, spurgte til årsagen for Samfundets udmeldelse af SSF. Ulla

Nørskov mente, at det især skyldtes en stor tvivl hos Samfundet om, hvorvidt de hørte hjemme i SSF blandt ene slægtshistoriske foreninger. Desuden havde Svend Vinther-Knudsens forslag på sidste årsmøde om en helt ny organisationsstruktur for DHF, Samfundet, DLF, SLA, SSF og DIS virket meget hårdt, men var dog næppe eneste grund til Samfundets ønske om at forlade SSF.

Om weekendkurset på Snoghøj blev det forklaret, at højst 114 kunne deltage pga. pladsforholdene, og kun 90 af disse kunne tilbydes overnatning på kursusstedet. Søren Stengaard, Koldinghus, mente, at det var for billigt for ikke-medlemmer at komme med. De gav kun 100 kr. ekstra. Orla I. Madsen svarede, at kurset blev holdt i samarbejde med Folkeuniversitetet, og det var derfor en betingelse, at også ikke-medlemmer havde mulighed for at tilmelde sig. Dog havde kun 2 personer brugt denne mulighed. Man enedes om at hæve ekstrabidraget for ikke-medlemmer til 200 kr.

Anton Blaabjerg, Viborg, syntes, at bestyrelsen skulle uddelegere kursusaktiviteten til et særligt udvalg for derved at få mere tid til de overordnede linjer og til profilering. Bestyrelsen mente dog ikke, at kursusaktiviteten var noget stort problem. Orla I. Madsen styrede det meste af planlægningen, aflagde selvstændigt regnskab og stod til ansvar overfor bestyrelsen og årsmødet. Praktiske ting kunne nemt uddelegeres, og bestyrelsen brugte ikke mere så lang tid på Snoghøjkurset som før i tiden. Også Birgit Øskov ville gerne have mere fokus på f.eks. brugermøder med landsarkiverne og Rigsarkivet, på profilering udadtil og på flere fremtidsvisioner.

Der var stor tilfredshed med, at Ulla Nørskov til foreningerne udsendte diverse foledere fra landsarkiverne og Rigsarkivet.

Om punktet **HVEM FORSKER HVAD** vakte det nogen diskussion, at der ikke forelå en beretning fra HFH, men Ulla Nørskov svarede, at HFH aldrig havde lavet en beretning og heller ikke ville gøre det fremover. Da SSF kun har en tredjedpart i HFH (Sam-

fundet og DIS har de to andre parter), kan man ikke gennemtvinge en beretning, og det blev i stedet foreslået, at SSFs repræsentant i HFHs redaktionsudvalg, Erik Bjerrre Fisker, fremtidig giver et kort skriftligt referat af årets aktiviteter og af nye planer.

Under punktet om *samarbejde* med bl.a. Dansk Historisk Fællesråd, DHF, gjorde Per Maack Andersen, Hjørring, opmærksom på den snarlige indførelse af elektronisk førte kirkebøger, et meget vigtigt område, hvor ministeriet tilsyneladende ikke har inddraget arkivfolk i overvejelserne. Kan DHF ikke gøre noget her? F.eks. mulighed for at komme med kommentarer og forslag inden projektet sættes endegyldigt igang.

Anton Blaabjerg nævnte loven om registre og registertilsyn, ifølge hvilken det er ulovligt at lave samkøring af store persondatamængder, dog med visse undtagelser, bl.a. for slægtsforskeres ane- og efterslægtstavler. Men her er der muligvis nye toner undervejs i forbindelse med den forestående revision af registerloven. SSF bør være meget opmærksom på denne sag og eventuelt tage kontakt til *Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie*, så man i fællesskab kan følge nøje med i lovgivningsarbejdet og måske få mulighed for at blive hørt.

Derefter udspandt der sig en større diskussion om udarbejdelse af et hæfte eller en bog med *undervisningsmateriale*, specielt ment som en hjælp til undervisere i slægtsforskning. Ulla Nørskov manglede en oversigt over, hvor mange undervisere der findes? Hvad ønsker de? Vil de bruge et eventuelt materiale? Hvor stort skal oplaget være? - Per Maack Andersen foreslog, at man afsatte en lørdag eftermiddag til et temamøde, hvor man starter med et oplæg, og derefter generel diskussion af behovet. Birgit Øskov syntes, det var en god ide, men ønskede, at man først og fremmest fik en overordnet debat om, hvad der i det hele taget skulle undervises i. Der var enighed om, at materialet skulle rettes mod slægtsforskere og ikke mod skoler mv. SLÆGTENS redaktør, Anton Blaabjerg, gjorde opmærk-

som på, at SLÆGTEN lå inde med en delvis opdateret liste over undervisere.

I forlængelse af debatten om undervisningsmateriale kom man til at diskutere brugen af Internettet, og der var generel tilslutning til, at SSF burde være øverste og udførende kraft på området, man kunne f. eks. prøve at koordinere de slægtshistoriske foreningers oprettelse af hjemmesider på Internettet.

Bestyrelsens beretning blev herefter vedtaget.

4.

Kassereren Stefan Andersen gennemgik regnskabet, som viste et overskud på 5.436 kr. - Raymond Brix, Køge, ville gerne vide, hvad foreningerne fik for deres årlige kontingent, som pt. er 9 kr. pr. medlem i foreningerne. Ulla Nørskov forklarede, at SSF, som paraplyorganisation for alle foreningerne, havde langt større gennemslagskraft overfor andre organisationer, styrelser og ministerier. Som et eksempel nævntes den aftale, som Dansk Historisk Fællesråd, DHF, havde opnået med Kort- & Matrikelstyrelsen om tilladelse til offentliggørelse af et vist antal kort hvert år, en aftale som SSF og dermed foreningerne via medlemsskabet af DHF også nød stor gavn af.

Regnskabet godkendtes.

5.

Om planer og budgetter for 1998 og 1999 meddelte Ulla Nørskov, at man ville fortsætte med at udsende arkivernes foldere til foreningerne, som så selv kunne mangfoldiggøre til sine medlemmer. Man arbejdede videre med planer om undervisningsmateriale, og desuden var man ved at lave et sæt standardvedtægter, især møntet på nystartede foreninger.

Under den videre diskussion spurgte Frede Storborg, Århus, om man havde overvejet at tage gymnasielærere og folkeskolelærere med ind i planerne om undervisningsmateriale. Man kunne bl.a. kontakte Historielærerforeningen for at høre om interessen.

Jesper Ratjen, Trekantområdet, ville gerne vide, om der kom noget ud af at sende et bestyrelsesmedlem til konference i Stockholm om Nordisk Samarbejde. Peter Kudsk, Viborg, syntes, det var for meget at anvende 3.500 kr. på at deltage i konferencen. Efter yderligere diskussion om emnet meddelte SSFs kasserer Stefan Andersen, at han trak sit tilsagn om at deltage i konferencen tilbage, da han ikke fornemmede tilstrækkelig opbakning fra foreningerne.

Debatten kom herefter især til at handle om, hvad foreningerne får fra SSF for deres kontingent. Flere deltagere så gerne brugen af Internettet opprioriteret. Herudover blev der advaret mod, at man havnede i en diskussion om små detaljer. Istedet opfordres til at fremkomme med konstruktive forslag. Jytte Skaaning, Odense, mente, at SSFs formålsparagraf viser, hvad vi får for pengene, og Per Maack Andersen, Hjørring, fremhævede, at det er svært at bevise, at fællesskab virker, det skal man tro på!

6. Kontingentet blev efter bestyrelsens forslag fastsat til uændret 9 kr. årligt pr. medlem i foreningerne.

7. Under indkomne forslag havde bestyrelsen foreslået en ændring af § 5 i SSFs vedtægter. Det første afsnit foresloges udformet således:

"Bestyrelsen består af fem medlemmer, der vælges for to år ad gangen. To medlemmer afgår på ulige årstal, tre på hvert lige. Desuden vælges hvert år en suppleant".

Forslaget om at nedskære bestyrelsens antal fra syv til fem medlemmer begrundedes med ønsket om at nedsætte udgiften til bestyrelsesmøder og gøre det nemmere at finde en dato, hvor fem kan mødes. Desuden skal suppleanten fremover deltage i bestyrelsesmøderne, hvis det er muligt.

Forslaget vedtoges uden afstemning.

8. På valg til bestyrelsen var Jytte Skaaning,

Stefan Andersen, Ulla Nørskov og Hans Worsøe. De tre førstnævnte genvalgte. Hans Worsøe ønskede ikke at genopstille, og udenfor tur trak Svend Vinther-Knudsen sig ud af bestyrelsen.

Den nye bestyrelse består herefter af Ulla Nørskov (Silkeborg), Jytte Skaaning (Odense), Stefan Andersen (Roskilde), Orla I. Madsen (Haderslev), og Erik Bjerre Fisker (Århus).

9. Som suppleant til bestyrelsen genvalgte Bente Klercke Rasmussen (Århus).

10.-11. På revisorposten ønskede Michael Horn ikke genvalg, og som revisor nyvalgte Raymond Brix (Køge). Desuden nyvalgte Birgit Lassen (Trekantområdet), som revisor-suppleant.

12. SSFs repræsentant i HVEM FORSKER HVADS redaktionsudvalg, Erik Bjerre Fisker, havde deltaget i to møder i udvalget. Han oplyste, at delabonnementer for foreningerne bortfalder, da DIS og Samfundet ikke ønskede at bibeholde ordningen. HFHs administration og ekspedition var blevet for omfattende for de involverede, og kassereren John Bison fratræder 31. december 1998 pga. arbejdspress. Man efterlyser derfor en ny kasserer. Det er SSFs tur til at stille med en. Birgit Øskov, som står for SLÆGTENS ekspedition, mente, at man burde finde to personer til at styre HFHs ekspedition og økonomi. Hun syntes iøvrigt, at det fremlagte regnskab var meget dårligt præsenteret, mere service og information var påkrævet. Debatten afsluttedes med et ønske fra flere foreninger om genindførelse af delabonnementer.

13. Ulla Nørskov meddelte, at næste årsmøde afholdes 17. april 1999. Der var nogen diskussion om mødestedet, da en del syntes, det var for besværligt at komme fra Odense Banegård ud til Blommenslyst Kro. Per

Maack Andersen, Hjørring, foreslog, at man lagde mødet i Fredericia, når Storebæltsbroen blev åbnet. Forsamlingen overlod til bestyrelsen at vælge mellem Odense eller Fredericia.

14.

Som gæst ved årsmødet deltog formanden for Sammenslutningen af Lokalarbiver, SLA, Jacob Bang Jensen, som bl.a. berettede om den stigende søgning til lokalarbiverne fra især slægtsforskere. Han fortalte endvidere om et stort fælles projekt med Rigsarkivet og Det kongelige Biblioteks håndskriftafdeling, om at få foreningsregistrarer

lagt ind i en stor landsdækkende database, kaldet Arkibas. 170 lokalarbiver ud af 400 brugte nu dette program, selvom det kostede omkring 25.000 kr.

Til afslutning kunne Jytte Skaaning oplyse, at næste "Slægtsforskertræ" holdes i Odense 8. april 2000.

Da ikke flere ønskede ordet, sluttede dirigenten årsmødet med tak for god ro og orden.

Referenter:

Ole Bech Knudsen / Karl Erik Jensen

6. slægtsforskerdag i København

Temaet *Folk, der lever af skoven*, belyses af 4 foredragsholdere på slægtsforskerdagen arrangeret af Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn lørdag 26. september på DSB-skolen, Folke Bernadottes Allé 7, lige ved Østerport Station med gode parkeringsmuligheder. - Hertil inviteres hermed alle interesserede medlemmer af SSFs medlemsforeninger.

Tilmelding senest 29. august til foreningens formand:

Anna Margrethe Krogh-Thomsen

Hedebyvej 5, 3650 Ølstykke

☎ 47 17 92 51.

Deltagergebyret er 100 kr., og frokost til 80 kr. kan bestilles - kaffe/the serveres både formiddag og eftermiddag. - Medbragt mad kan indtages.

Foredragsholderne fortæller om skovarbejdernes vilkår, om de egentlig forstuddannede og om de mennesker, der boede omkring skovene og supplerede deres indtægter fra skoven. - Programmet ser således ud:

Kl. 8.45 Velkomst.

Kl. 9 Et endnu ikke fastlagt foredrag - vist om skytter/krybskytter.

Kl. 10 Spørgsmål - kaffe/the.

Kl. 10.30 Svend Balslev, landinspektør, Virum: Uddannelsen til forstkandidat - krydret med enkelte historier.

Kl. 11.30 Spørgsmål.

Kl. 12 Frokost.

Kl. 13 Søren Frandsen, mag.art., museumsleder, Gilleleje: Almindelige bønder i Grib Skov og kulsvidningen - myter om indvandrede kulsviere.

Kl. 14 Spørgsmål og kaffe/the.

Kl. 14.30 Lilli Wiberg, etnolog, Frederiksberg: Skovbrugets arbejdere i Nordsjælland og Vallø Skovdistrikt, især fra vort århundrede - fra store arbejdshold til enkeltmandsarbejde.

Kl. 15.30 Spørgsmål.

Kl. 16 Afslutning.

SSFs bestyrelse og medlemsforeninger

- Ulla Nørskov, fmd., Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 07 14. sangervej 37, 7900 Nykøbing M. ☎ 97 72 48 54.
- Stefan Andersen, kass., Toftevangen 19, 4130 Viby Sj. ☎ 46 19 41 73. F.07 *Slægtshistorisk Forening Odense* (S 26.1.1971, M 207, A), se program.
- Erik Bjerre Fisker, sekr., Bispehavevej 77, 4. tv, 8210 Århus N ☎ 86 15 08 78. F.08 *Slægts- og Egnshistorisk Forening i Randers* (S 25.3.1971, M 94, A), se program.
- Jytte Skaaning, Vinkældervej 6 A, 5000 Odense C ☎ 66 14 88 77. F.09 *Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn* (S 7.1.1977, M 417, C), Anna Margrethe Krogh-Thomsen, Hedebyvej 5, 3650 Ølstykke ☎ 47 17 92 51.
- Orla Iver Madsen, Skovbrynet 14, 6100 Haderslev ☎ 74 52 15 14. F.10 *Trekantområdets Slægtshistoriske Forening* (Fredericia) (S 21.10.1974, M 62, A), se program.

SSF blev stiftet 23. april 1981 og omfatter nu 36 regionale foreninger; der følger her opført i indmeldelsesrækkefølge, samtidigt tilmeldte i alfabetisk orden.

Mærkningen i (parentes) betyder: S angiver evt. kendt stiftelsesdato og M nyeste kendte medlemstal. A abonnerer på **SLÆGTEN** (25 foreninger), B abonnerer på **HVEM FORSKER HVAD** (7 foreninger) og C udgiver eget medlemsblad (8 foreninger).

F.01 *Bording Slægts- og Lokalhistorisk Forening* (M 24), Jens Ernst Nielsen, Gedhusvej 17, Munklinde, 7441 Bording ☎ 97 14 54 50.

F.02 *Slægts- og lokalhistorisk Forening for Grindsted og Omegn* (M 73, A), se program.

F.03 *Slægtshistorisk Forening Herning* (S 2.3.1970, M 61), Ingelise Løvenholt Nielsen, Granly 1, 7451 Sunds ☎ 97 14 16 32.

F.04 *Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn* (S 15.2.1979, M 111, A), se program.

F.06 *Morsø Slægtshistoriske Forening* (S 12.12.1978, M 63), Jakob Albrektsen, Rør-

F.10 *Trekantområdets Slægtshistoriske Forening* (Fredericia) (S 21.10.1974, M 62, A), se program.

F.11 *Slægtshistorisk Forening Vestsjælland* (M 98, AC), se program.

F.12 *Slægtshistorisk Forening for Viborg og Omegn* (S 3.12.1975, M 278, AB), se program.

F.13 *Slægtshistorisk Forening Århus* (S 1.4.1957, M 203, AB), se program.

F.14 *Slægtshistorisk Forening Sønderjylland* (S 8.8.1981, M 145, B), Ole H. Jensen, Kløvermarken 3, 6430 Nordborg ☎ 74 45 02 35.

F.15 *Slægtshistorisk Forening for Aalborg-egnen* (S 16.3.1976, M 361, AB), se program.

F.16 *Egns- og Slægtshistorisk Forening Holstebro* (S 4.4.1977, M 49, A), se program.

F.18 *Sæby kommunes historiske forening* (M 273), Jørgen Bruun Nielsen, Karmisholtvej 20, Skæve, 9352 Dybvad ☎ 98 86 90 05.

- F.20 *Haderslev Slægtsforsknings Forening* (M 113, A), se program.
- F.21 *Sydvestjysk Egns- og Slægtshistorisk Forening* (M 237), Esbjerg, Jørgen Dieckmann Rasmussen, Byhist. Arkiv, Torvegade 47, 6700 Esbjerg ☎ 75 18 55.
- F.22 *Slægtshistorisk Forening Korsør* (M 20, AB), se program.
- F.23 *Slægts- og Lokalhistorisk Forening Frederikshavn* (M 80), Casper S. Thomsen, Vestergade 54, 9900 Frederikshavn ☎ 98 42 60 75.
- F.24 *Roskildeegnens Selskab for Genealogi og Personalhistorie* (M 57, AC), se program.
- F.25 *Slægtshistorisk Forening for Sydsjælland*, Næstved (M 91, A), se program.
- F.26 *Koldinghus Forening for Slægtsforskere* (M 68, C), Søren Stengaard, Jernbanegade 10, 6580 Vamdrup ☎ 75 58 39 46.
- F.27 *Slægtshistorisk Selskab for Østsjælland*, Køge (S 20.3.1991, M 120, AC), se program.
- F.29 *Slægtsforskerne i Silkeborg* (S 17.3.1993, M 50, A), se program.
- F.30 *Amager Slægtshistoriske Forening* (S 13.9.1993, M 64, A), se program.
- F.31 *Ry Slægtshistoriske Forening* (S 1993, M 20, AB), se program.
- F.32 *Sydskystens Slægtshistoriske Forening* (S 24.2.1994, M 39), Jørgen Seide Petersen, Gersagerparken 121, 1.tv., 2670 Greve ☎ 43 69 19 05.
- F.33 *Slægtshistorisk forening for Brønderslev-egnen* (S okt. 1992, M 48, A), se program.
- F.34 *Hvidovre Slægtsforskere* (S 1.8.1993, M 20, AB), se program.
- F.36 *Lokal- og slægtshistorisk forening for Brande og omegn* (M 46), Hans Andersen, Krøsbærvej 4, 7330 Brande ☎ 97 18 05 48.
- F.37 *Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Nørre, Sønder og Mols Herreder*, (S 1980, M 102, AC), se program.
- F.39 *Slægtshistorisk Forening for Storstrøms Amt* (S 28.3.1984, M 85, AC), se program.
- F.40 *Vestlollands Slægtsforskningsforening* (S 22.2.1996, M 53, A), se program.
- F.41 *Nordsjællands Slægtshistoriske Forening* (S 1992, M 82, AC), se program.

Programmer for de på SLÆGTEN abonnerende 24 regionale foreninger.
- Foredrag mærket (FU) holdes i samarbejde med lokalafdelingerne af Folkeuniversitetet.

Slægts- og lokalhistorisk Forening for Grindsted og Omegn

Onsdag 7. oktober

Ernst Madsen, fhv. skoleinspektør, Hejns-
vig: Vor jyske natur.
Lysbilledforedrag.

Onsdag 11. november

Søren Manø, fhv. museumsinspektør, Øl-
god: Vandring ved Grindsted Å.
Lysbilledforedrag om bebyggelsen og
befolkningen langs Grindsted Å.

Onsdag 2. december

Lokalaften.
Karen og Jens Madsen: Vi ser på et
udsnit af arkivets store billedsamling.
Ruben Karstoft: Menneskeskæbner fra
Grindsted-egnen.

Tid og sted

Ordinære møder kl. 19.30 på Grindsted
Bibliotek. Fri adgang for medlemmer.
Ikke-medlemmer 20 kr. Alle er velkom-
men.

Kontingent

100 kr., par 150 kr.

Nyt fra foreningen

Lokalhistorisk Arkiv i Grindsted (på bib-
lioteket) har åbent hver onsdag kl. 15-18
samt sidste lørdag i hver måned kl. 10-12.

Kursusvirksomhed

Jens Erik Starup: *Øvelser i gotisk skrift-
læsning*. Start onsdag 14. oktober kl. 19.
Kurset henvender sig i år fortrinsvis til
mindre øvede læsere.

*Går du med planer om at komme i gang
med at skrive dine erindringer?* Vi forsøger
at videreføre sidste vinters succes og starter
studiekredsen torsdag 22. oktober kl. 19.30.
Begge kurser afvikles på Grindsted Biblio-
tek, deltagelse er gratis - dog deles vi om
materialeudgifterne.

Bestyrelsen

- Jens Erik Starup, fmd., Horsbølvej 13,
7200 Grindsted ☎ 75 32 23 53. E-mail:
Jens.Starup@post2.tele.dk
- Bent Krogsgaard, nstform./kass., Dal-
søvej 47, 7200 Grindsted ☎ 75 32 19 01.

Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn

Tirsdag 8. september (FU)

Agnete Birger Madsen, Århus: De uægte -
uægte børn og deres mødre.

Historikeren blev slægtsforsker og vil
med eksempler fra sin egen slægt i bl.a.

Hjørring fortælle om vilkårene for og synet
på de ugifte mødre og deres uægteskabeli-
ge børn gennem tiderne.

Foredragsholderen har skrevet en bog
med ovenstående titel om sine slægtninge.

Den er samtidig katalog til en udstilling på Kvindemuseet, Domkirkepladsen 5, Århus. Udstillingen er åben til 3. august, hvorefter den søges flyttet til Vendsyssel Historiske Museum til efteråret.

Tirsdag 15. september

Ekskursion til Bindslev Kirke.

Med sit markante tårn ligger kirken i det flade landskab et par kilometer sydvest for Bindslev. Fra Sindal-Tversted vejen drejes mod vest lige syd for Bindslev. Kirken hører til gruppen af romanske teglstenskirker og er kendt for sit romanske kalkmaleri og Arne L. Hansens alterudsmykning. Sognepræst Flemming Høgh er vores guide, og efter rundvisningen drikkes den medbragte kaffe i menighedslokalerne ved siden af kirken.

Tirsdag 6. oktober

Stefan Andersen, kasserer i SSF, Viby Sj.: Sådan fandt jeg min biologiske mor.

Mange adopterede drages på et tidspunkt af ønsket om at kende de biologiske forældre. Foredragsholderen vil vise, hvor og hvordan man eftersporer sine biologiske rødder.

Tirsdag 27. oktober

Samarbejdsaften.

Tag slægtstavler med til udveksling af erfaringer og drilagtige gotiske tekster til en overhaling. Efterkommere af Tornby-slægterne Lønsmann, Bruun og Kiil har sat hinanden stævne denne aften.

Tirsdag 3. november (FU)

Hans H. Worsøe, fhv. landsarkivar, Aabenraa: Børn født uden for ægteskab.

Belyst med eksempler vil foredragsholderen give en oversigt over de arkivalier, der kan være nyttige ved eftersøgning af forældre til uægte børn.

Torsdag 19. november

Busekskursion til landsarkivet i Viborg.

Foreningsmedlemmer betaler 100 kr. for

3 timers forskning/rundvisning, bus og kaffe på hjemturen. Tilmelding til formanden.

Tirsdag 8. december

Inger Lauritzen fra Lønstrup fortæller i ord og toner om livet ved Vesterhavet blandt fiskere og redningsfolk. Julemøde efter traditionen med fællessang, gløgg, julekage og godter ved pyntede borde.

Tid og sted

Alm. møder kl. 19.30 i Rådhuskælderen. Kirkeekskursjonen kl. 19 ved Bindslev Kirke. Kørelighed kan arrangeres via Asger Bruun. Ekskursjonen til Viborg starter kl. 17 fra Sct. Olai Plads. Husk kaffe og brød til møderne.

Kontingent

95 kr.

Kursusvirksomhed

Slægtsforskning for begyndere v/ Asger Bruun, mandag aften. *Gotisk skriftlæsning for viderekomne* v/ Per Maack Andersen, onsdag aften. *Lørdagskursus i edb og slægtsforskning* v/ Finn Jelstrup. Se FOFs program, der omdeles i Hjørring Kommune eller kan rekvireres sidst i august - ☎ 98 90 27 60.

Lange lørdage på Historisk Arkiv i Hjørring

Med hjælp og vejledning af vores arkivlaug holdes åbent kl. 10-16 5. september, 3. oktober, 7. november og 5. december.

Dansk/norsk træf 23.-25. oktober

Slægtshistorisk Forening er medindbyder til et weekend-kursus på Nordsøhøjskolen om forbindelserne mellem kystbyerne i Vendsyssel-Thy og det norske Sørland. Kurset vil komme til at bestå af foredrag om de handelsmæssige og kulturelle kontakter over Skagerak, ekskursioner og slægtshistoriske studiegrupper. Alle kan deltage og rekvirere program på Nordsø-

højskolen ☐ 98 94 44 77 eller ved foreningsmøderne i september.

Bestyrelsen

- Per Maack Andersen, fmd., Christiansgade 24A, 9800 Hjørring ☐ 98 92 70 75.
- Asger Bruun, sekr., Pileurtvej 1, 9800

Hjørring ☐ 98 91 19 84.

- Anna Grethe Christensen, kass., Bellisvej 10, 9800 Hjørring ☐ 98 92 49 22.
- Ole Søltøft, Korshøjvænget 8, Bjergby, 9800 Hjørring ☐ 98 97 13 31.
- Per Gade Mortensen, Løkkensvej 347, Gjurup, 9800 Hjørring ☐ 98 90 13 47.

Onsdag 30. september (FU)

Carsten Porskrog Rasmussen, adjunkt, Aabenraa: Bondebefolkningen før landboreformerne.

Onsdag 28. oktober

Studietur til Landsarkivet for Fyn, Jernbanegade 36.

Læsesalen er åben for medlemmerne kl. 19-22 mod betaling af et mindre gebyr. Der vil blive mulighed for vejledning og hjælp af bestyrelsesmedlemmer under studieturen. Tilmelding og evt. bestilling af arkivalier, der skal hentes i magasinerne til Jytte Skaaning senest 23. oktober - antal læsesalspladser: 52.

Onsdag 7. november (Arrangeret i samarbejde med DIS-Fyn (Databehandling i Slægtsforskning)

Bemærk - ny mødedato, -tid og -sted: kl. 13-16 på Odense Friskole, Hjallesvej 2. Peter Korsgaard, Kort- og Matrikelstyrelsen: Brugen af gamle kort i slægtsforskning.

Onsdag 16. december

Medlemsaften: "Hvem Forsker Hvad?"

- Har vi fælles aner? Få evt. kontakt med andre medlemmer ved hjælp af det nyrevi-derede forskerkatalog, der blev udgivet i forbindelse med foreningens generalforsamling i 1998. Hvis I har "spændende" aner, så tag dem med. Har I problemer, kan vi hjælpe hinanden med løsninger.

Onsdag 27. januar 1999

Generalforsamling i følge foreningens love. Emne meddeles i forårsprogrammet.

Kursusvirksomhed

Jytte Skaaning: *Slægtsforskning for begyndere*. 16 mandage kl. 19.15-21.35 fra 21. september, 16 tirsdage kl. 16.30-18.50 fra 22. september.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for begyndere*. 12 torsdage kl. 13.30-15.50 eller kl. 19.15-21.35 fra 24. september.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for begyndere - lidt øvede*. 12 torsdage kl. 16.30-18.50 fra 16. september.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for øvede*. 10 tirsdage kl. 19.15-21.23 fra 22. september.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for videregående*. 10 mandage kl. 16.30-18.50 fra 21. september.

Folmer Riis og Jytte Skaaning: *Brug af pc'er i slægtsforskning*. Et kursus vedr. computeren som redskab for slægtsforskeren. Forudgående kendskab til computer ikke nødvendigt. Der bliver introduktion og indøvning af slægtsforskerprogrammer (Brothers Keeper og WinFam). Søgning af slægtshistoriske kilder via internettet. Demonstration af Kildeindtastningsprogrammet (KIP). Udveksling af anedata

med andre slægtsforskere via diskette o.l.
Weekend-hold 25.+26. september, 23.+24.
oktober samt 20.+21. november. 36 timer.
Folmer Riis og Jytte Skaaning: *Brug af
pc'er i slægtsforskning. Opfølgingskursus.*
Dette kursus henvender sig til folk, der
tidligere har deltaget i ovennævnte kursus
af samme navn eller på anden måde er
kommet godt i gang med brug af compu-
teren som redskab i slægtsforskningen.
Kurset udbygger og uddyber de samme
emner som i grundkurset. Tillige bliver der
mulighed for drøftelse og løsning af "med-
bragte" problemer, som man er stødt på
undervejs. Billedbehandling vil blive taget
op som et selvstændigt kort specialkursus
i forårssæsonen 1999. Weekend-hold
13.+27. november. 12 timer.
Alle kurser afvikles på AOF-Centret, Ve-
stre Stationsvej 8-10, 5000 Odense C.
Nærmere oplysning hos læreren ☎ 66 14 88
77, tilmelding til AOF, Odense ☎ 66 12 65
84.

Tid og sted

Alm. møder kl. 19.15 i Sct. Knuds Salen,
Klosterbakken (undtagen studieturen til
landsarkivet 28. oktober og novembermø-
det - ny mødedato).
Kaffe/the kan medbringes eller købes.

Kontingent

100 kr. for alle foreningens tilbud og
SLÆGTEN.

Bestyrelsen

- Jytte Skaaning, fmd., Vinkældervej 6 A,
5000 Odense C. ☎ 66 14 88 77.
- Paul Madsen, nstfmd./sekr., Vissenbjerg-
vej 6, 5230 Odense M. ☎ 66 13 98 12.
- Inge Skipper, kass., Krogløkkeparken
24, 5240 Odense NØ. ☎ 66 10 90 52.
- Finn Grandt-Nielsen, Stavrevej 27, Måle,
5300 Kerteminde ☎ 65 34 24 30.
- Sonja Hjælm Pedersen, Toppen 10, 5270
Odense N. ☎ 66 18 07 04.
- Jytte Fauerby, J.L. Heibergs Vej 97,
5230 Odense M. ☎ 66 12 80 02.

Slægts- og Egnshistorisk Forening i Randers

Tirsdag 8. september (FU)

Erik Kann, genealog, Statens Øjenklinik:
Om at skrive slægtsbog.

Praktiske anvisninger på, hvordan man
griber denne sag an.

Tirsdag 6. oktober (FU)

Knud Prange, leder af Lokalhistorisk Af-
deling, Københavns Universitet: Men er
det nu også rigtigt?

Historikere taler ofte om deres metode:
kildekritikken. Det kan lyde gevaldig
indviklet, men kernen i sagen er, at
historisk kritik ikke er syndeligt andet end
sund fornuft, der er sat i system. Foredra-
get vil gennem eksempler behandle spørgs-
mål som: Er kilderne (de trykte som de
utrykte) selvstændige - hvad fortæller de
os? Er det sandt, hvad de fortæller? Og

hvordan skal man tolke deres udsagn?

Tirsdag 10. november (FU)

Kirsten Rykind-Eriksen, etnolog, Egns-
museet, Egtved: Lysbilledforedrag om
jævne folks tøj, som vi finder det anført i
skifterne i perioden 1770-1900.

Tirsdag 8. december

Julemøde.

Tirsdag 12. januar 1999

Generalforsamling.

Tid og sted

Alle møder foregår kl. 19.30 i Kulturhuset,
Stemannsgade 2, Randers - lokale 3, hvis
intet andet er anført. Ved FU-foredrag er
alle velkomne.

Kontingent

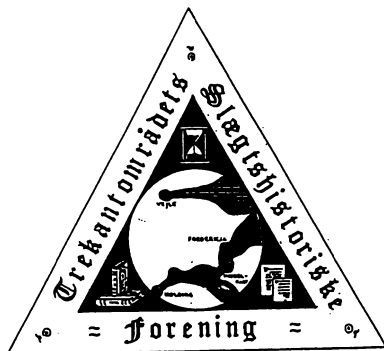
120 kr.

Bestyrelsen

- Karl Erik Jensen, fmd., Præstegårdsvej 1a, Ø. Velling, 8900 Randers ☎ 86 46 70 08.
- Herman Hedegaard Nielsen, kass., Vol-

dum Rudvej 88, 8370 Hadsten ☎ 86 49 10 65.

- Jan Hyllested, sekr., Marienborgvej 30 b, 8900 Randers ☎ 86 42 86 49.
- Niels Røgild, Klintevej 7, 8900 Randers ☎ 86 43 66 51.
- Bente Quist Gregersen, Platanvej 61, 1., 8900 Randers ☎ 89 49 42 68.

Mandag 14. september (FU)

Jørgen Clausager, arkivleder, Lokalhistorisk Arkiv, Fredericia: Slægtsforskning på Lokalhistorisk Arkiv i Fredericia.

Lørdag 3. oktober

Efterårstur til Horsens i bus.

Bodil Møller-Knudsen, arkivleder, Horsens: Horsens-slægter i 1700-tallet.

På en efterfølgende kort byvandring ses slægternes huse og epitafierne i kirken. Eftermiddagskaffe m/ brød i "Det lichtenbergske Palæ" i Horsens. Hjemturen lægges omkring nogle interessante lokaliteter.

Start fra Fredericia Banegårdsplads (ved lokomotivet) kl. 12. Påstigningsmulighed i Vejle kl. 12.30. Hjemkomst ca. kl. 18. Medlemspris - alt incl. - 120 kr. pr. person. Gæster 150 kr. Tilmelding til formanden senest den første mødeaften.

Mandag 12. oktober (FU)

Erik Kann, genealog, Statens Øjenklinik: Land- og sølægdsruller indtil 1861.

Mandag 9. november (FU)

Hasse R. Nerbek, cand.mag., Gentofte: Billedresearch og brug af billeder i slægts-historie.

Mandag 14. december (FU)

Anna Rasmussen, bibliotekar, Hylke: Pige- og koneliv på landet.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Lokalhistorisk Arkiv, Frederik III's Vej 6, Fredericia (5 minutter fra banegården). Ved møderne vil der altid være hjælp at hente til skriftlæsning og ideer til at komme videre. Der er udlån fra foreningens bibliotek.

Kaffe/te ad libitum: 5 kr.

Kontingent

120 kr., par 180 kr., incl. SLÆGTEN - gæstebillet 35 kr. Indmeldelse til kassereren.

Bestyrelsen

- Jesper Ratjen, fmd., Majvænget 66, Bramdrup, 6000 Kolding ☎ 75 51 80 63.
- Elsebeth Ib, nstfmd., Marie Grubbesvej 9, 7100 Vejle ☎ 75 82 61 99.
- Birgit Lassen, kass., Fruetoften 4, Brøndsted, 7000 Fredericia ☎ 75 86 67 15.
- Evald Andersen, sekr., Hvedevej 8, 5500 Middelfart ☎ 64 41 53 99.
- Inger Madsen, bibliotekar, Dronningensgade 33, 7000 Fredericia ☎ 75 92 73 04.
- Tommy Hansen, Islandsvej 1, 5500 Middelfart ☎ 64 41 49 77.

Onsdag 9. september kl. 19 på Holbæk Bibliotek, Nygade 9-13
Helge Larsen, Bildsø: Brandforsikringer og arkivalier.

Lørdag 3. oktober kl. 10-17 i Stenlillehallen, Idrætsvej 4, Stenlille
Slægtsforskerdag v/ Erik Kann:
- Hvor boede slægten? Hvordan placeres folketællingens familie på det rigtige matrikelnummer?
- Uægte børn. Om kilderne, der kan an-

vendes ved eftersøgning af udlagte barnefædre.

Tilmelding senest 20. september til Bjarne Petersen eller Annette Madsen.

Onsdag 11. november kl. 19

Besøg på Lokalhistorisk Arkiv i Undløse, Mejerigården, Hovedgaden 38A, Undløse.

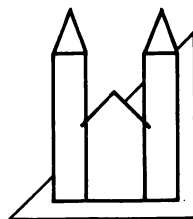
Kontingent

130 kr., pensionister 100 kr.

Bestyrelsen

- Bruno Ahlquist, fmd., Kildevang 16, Herslev, 4000 Roskilde ☎ 46 40 12 27.
- Poul Gyllun, nstfmd., Strandhaven 69, 4400 Kalundborg ☎ 53 51 60 40.
- Annette Madsen, sekr., Bildsøvej 81, 4200 Slagelse ☎ 53 54 91 77.
- Inge Seiergaard, kass., Ligustervej 9, 4340 Tølløse ☎ 53 48 94 61.
- Bjarne Petersen, red., Wessels Have 4, 4300 Holbæk ☎ 59 44 12 40.

SLÆGTSHISTORISK FORENING FOR VIBORG OG OMEGN

Torsdag 10. september

Sæsonstart med vejledning for nybegyndere, erfaringsudveksling og flere små indlæg, bl.a.:

Peter Kudsk: Slægtsforskerens muligheder for at få hjælp på Folkeregistret/CPR-registret.

Anton Blaabjerg: Hvad kan sølv- og kobbermærker fortælle os?

HVEM FORSKER HVAD udleveres til medlemmerne.

Torsdag 1. oktober (FU)

Paul G. Ørberg, tidligere arkivar ved Landsarkivet for Nørrejylland: Retsbetjentarkiver.

Jagtiden er inde - også for personalhistorikere. Vi pejler os frem gennem retsbetjentarkiver m.m.m. - fra sognefoged og gennem alle instanser til Højesteret - på sporet af et godt gemt og godt glemt - men højst interessant bytte. Velkommen til jagten!

Torsdag 22. oktober (FU)

Henning Bender, arkivleder, Det Danske Udvandrerarkiv: Udvandringen fra det nuværende Viborg Amt til Nordamerika.

Udvandrere fra en given egn i Danmark valgte ofte bestemte steder at slå sig ned i det fremmede. Henning Bender har været på studietur til Nordamerika og vil særligt fremhæve dette aspekt og med dias vise eksempler på de bygninger og mindesmærker, de midt- og vestjyske emigranter har efterladt. Desuden fortælles der om, hvad slægtsforskeren kan finde af oplysninger i Det Danske Udvandrerarkiv samt via Internettet.

Mandag 2. november

Aftentur til Det Danske Udvandrerarkiv, Arkivstræde 1, Aalborg.

Med førnævnte foredrag som baggrund og ønske om at se og evt. søge i arkivet arrangeres en tur til Det Danske Udvandrerarkiv og Aalborg Stadsarkiv. Der bliver rundvisning og mulighed for selv at søge lidt i arkiverne, der på mandage har åbent til klokken 20. Vi får forlænget åbningstiden, så vi har ca. 3 timer til rådighed. Endelig plan, pris og tilmelding ved mødet 22. oktober.

Torsdag 12. november (FU)

Anna Rasmussen, arkivleder, Hylke: Bondestandens kvinder.

I slægtens historie er kvinderne sjældent mere end navne og årstal. Vi ved ikke meget om dem, hvilke tanker de gjorde sig, om de var helt godt tilfredse med deres liv eller om de bare affandt sig med det. De fysiske rammer om landbokvindens liv ved vi mere om: arbejdet, maden, tøjet osv. Her kan det lade sig gøre at få indtryk af, om ikke den enkelte kvindeskæbne, så i hvert fald en del af skiftende tiders kvindeliv.

Torsdag 3. december (FU)

Steen Espensen, forstander ved Vestjyllands Højskole: Evald Tang Kristensen

(1843-1929). En folkemindesamlers liv og arbejde – og et Danmarksbillede af almuelivet i perioden 1870-1920.

Hans arbejde og de viser, eventyr, sagn og fortællinger, han nedskrev, viser et andet billede af Danmark end det, vi kender som beretningen om andelsbevægelse og folkelige bevægelser. Hans erindringer og øvrige værker er en vigtig kilde til viden om landbosamfundet for 100 år siden.

Tid og sted

Hvor intet andet er anført kl. 19.30, Viborg Centralbibliotek, Vesterbrogade 15 (den gamle indgang). Entre for ikke-medlemmer ved foredragene: 20 kr.

Kursusvirksomhed

Anton Blaabjerg: *Gotisk skriftlæsning og gamle arkivalier*. (FU). Fra 14. september 10 mandage. For begyndere og fortsættere. Centralbibliotekets studiekredslokale 5, kl. 16.30-18.30. Pris 400 kr. Yderligere oplysning samt tilmelding hos læreren ☎ 86 61 04 36.

Anders Simonsen: *Begynderkursus i slægtsforskning*. Fra 21. september 10 mandage. Thorning Skole kl. 19. Yderligere oplysning samt tilmelding hos læreren ☎ 86 64 28 11 og Kjellerup LOF.

Ole Hjorth-Hansen: *WIN-FAM - gratis erfaringsudveksling* - råd og vejledning, men uden egentlig undervisning, så kendskab til programmet er en forudsætning; materialeudgifter max. 50 kr. Breum Skole i Salling lørdag 24. oktober kl. 9.30-16. Yderligere oplysning samt tilmelding hos læreren ☎ 97 57 82 60.

Kontingent

120 kr. pr. husstand for foredrag, SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD.

Bestyrelsen

- Peter Kudsk, find., Søvej 7 B, 8800 Viborg ☎ 86 60 08 11. E-mail: PKUDSK@post12.tele.dk

- Anton Blaabjerg, nstfmd., Fredensgade 38, 8800 Viborg ☎ 86 61 04 36.
- Tove Krog, kass., Møllevej 11 A, 8800 Viborg ☎ 86 67 10 99.

- Holger Helbo, sekr., Niels Bødkersevej 6, Hvornum, 9500 Hobro ☎ 98 54 70 15.
- Minna Thorhauge, pr, Danmarksvej 50 st.th., 8800 Viborg ☎ 86 62 65 36.

Århus

Mandag 14. september - vi mødes i forhallen - dørene lukkes kl. 19!
Brug avissamlingen - et besøg på Statsbiblioteket.

Jørn Street Jensen, forskningsbibliotekar, vil fortælle om Statens Avissamling og om, hvornår aviser blev så almindeligt brugte, at vore forfædre både læste dem og indrykkede f.eks. dødsannoncer i dem.

Vi bliver også orienteret om, hvornår vi kan forvente, at der blev skrevet om brande og andre ulykker.

Mandag 19. oktober kl. 19 (FU) - bemærk klokkeslet og 3. mandag i måneden p.g.a. efterårsferien!

Henrik Zip Sane, arkiv- og museumschef, ph.d., Farum: Slægtsforskeren og kilderne om indvandrene i perioden ca. 1820-1920.

Efter en kort introduktion til indvandringens historie i perioden vil vi tale om de to vigtigste kilder fra tiden, nemlig sognepræstens tilgangslistes og retsbetjentenes tyende-, fremmed- og opholdsprotokoller.

Disse kilder er benyttet i et stort databaseprojekt ved Immigrantmuseet i Farum, og erfaringerne herfra bliver sluttelig præsenteret. Endelig drøftes øvrige kildemuligheder.

Mandag 9. november kl. 19.30 (FU)
Birgit Øskov, lærer, Nørresundby: Skolearkivalier - hvor finder vi vore forfædre?

Skolearkivalier er en overset arkivgruppe, hvor man finder meget interessante "billeder" af sine forfædre. I foredraget vil en række muligheder blive skitseret.

Mandag 7. december kl. 19.30 (FU) - bemærk 1. mandag i måneden!

Harry Christensen, arkivar ved landsarkivet i Viborg: Brandforsikring før 1872.

Hvad findes der af brandforsikringsarkivalier fra tiden før privatiseringen i 1872? En introduktion til brug af materialet ved undersøgelser af ejendoms-, bebyggelses- og bygningshistorie.

Praktiske oplysninger

Bortset fra 14. september foregår møderne i Richard Mortensenstuen i Studenternes hus, Nordre Ringgade 3 (hovedindgang). Der er også indgang fra P-pladsen på Katrinebjergvej bag Studenternes hus. Betaling for lokaleleje og kaffe med brød 30 kr. Alle er velkomne.

Kontingent

150 kr. omfattende foredragene, HVEM FORSKER HVAD og SLÆGTEN. Nedsat kontingent for efteråret.

Nyhedsbreve

Manglende *nyhedsbreve* kan fås hos Bente Klercke Rasmussen og Ole Bech Knudsen.

Kurser i slægtshistorie m.v.:

Oplysninger om kurser i *slægtshistorie* (begyndere og fortsættere) og *gotisk skrift* - se separat program.

Bestyrelsen

- Tove Glud Rasmussen, fmd. Nøddevej 2, 8260 Viby J. ☎ 86 14 43 11.
- Bente Klercke Rasmussen, nstfmd. Holbergsgade 23, 1., 8000 Århus C. ☎ 86 13 92 71.

- Ole Bech Knudsen, kass. Jyllands Allé 2, 3.tv., 8000 Århus C. ☎ 86 11 55 47.
- Ib Paikjær Jensen, sekr., Byløkken 25, 8240 Risskov ☎ 86 21 47 47.
- Erik Bjerre Fisker, Bispehavevej 77,4.tv., 8210 Århus V. ☎ 86 15 08 78.

Mandag 7. september (FU)

Erik Kann, genealog, Virum: Hvad døde Maren af?

Med udgangspunkt i en række konkrete eksempler foretages en gennemgang af kildemateriale, der kan belyse sundhed og sygdom i 17-1800-tallets Danmark: Dødsattester, vaccinations- og jordemoderprotokoller, medicinalindberetninger m.m.

Mandag 5. oktober

Alm. mødeaften i konfirmandstuen og på læsesalen i Arkivet. Hvem holder "10 minutter?" Emne: *Medlemmernes brug af edb.*

Onsdag 19. oktober kl. 19-22 - bemærk ugedag og klokkeslet!

Generel pc-brugermøde i Huset, Teaterloftet, Hasserisgade v/ Finn Jelstrup.

Mandag 2. november (FU)

Annette Østergaard Schultz, arkivar, Landsarkivet i Viborg: Vejen til slægts-historiske kilder i amtsarkivet.

Ved "uregelmæssigheder" trådte amtmanden til. Det kunne være, når sognerådet ikke tog forpligtelsen over for sognets fattige tiltrækkeligt alvorligt, eller når et ægtepar ville skilles. Det var amtmanden, der skulle fastslå faderskabet, og det var også ham, der skulle foretage den verdslige

mægling og udstede skilsmissebevillingen. Disse sager giver spændende oplysninger, men det kræver kendskab til amtsarkivets opbygning, før sagerne kan findes frem.

Mandag 16. november

Aftentur til landsarkivet i Viborg.

Bussen afgår kl. 17.45 fra Aalborghallens parkeringsplads, Vesterbro 14. Læsesalen er åben for medlemmer i tiden kl. 19-22. Pris pr. person 50 kr. Tilmelding og aflevering af bestillingssedler til Ingrid Gade senest 2.11. Der må højst afleveres 3 bestillingssedler pr. deltager, og de skal være forsynet både med arkiv- og løbenummer. Der er selvfølgelig mulighed for at forske uden, at man på forhånd har afleveret bestillingssedler. Tilmelding er bindende, med mindre der sendes afbud senest 12.11.

Mandag 7. december

Alm. mødeaften i konfirmandstuen og på læsesalen i Arkivet. Hvem holder "10 minutter?" Emne: *Registratur-reolen på Arkivet.*

Tid og sted

Kl. 19.30: Medlemsmøderne på Arkivet, Arkivstræde 1 (ved Vor Frue Kirke), og foredragene afholdes i foredragssalen over Vestbyens Bibliotek, Dannebrogsgade 43, Aalborg.

Kursusvirksomhed

Anton Blaabjerg og Birgit Øskov: *Slægtsforskning og gotisk læsning for lettere øvede*. Fra 22.9. 10 tirsdage på Folkeuniversitetet, Strandvejen 12-14 kl. 18.30-21. Yderligere oplysninger hos lærerne: AB, Fredensgade 38, Viborg ☎ 86 61 04 36 og BØ. Tilmelding til FU ☎ 98 16 75 00.

Finn Jelstrup: *Brug af pc'er til slægtsforskning med Brothers Keeper for Windows*. 7 tirsdage kl. 19-21.35 med start 22.9. *

Finn Jelstrup: *Brug af pc'er til slægtsforskning med Win-Family*. 7 onsdage kl. 16-18.35 med start 16.9.*

Finn Jelstrup: *Avanceret brug af slægtsforskningsprogrammet Win-Family*. 5 onsdage kl. 16-18.35 med start 11.11.*

* For samtlige kurser gælder, at deltagerne arbejder med egne data, der kan tages med hjem på diskette. Der foregår ikke egentlig undervisning i slægtsforskning, men der kan forventes en del erfaringsudveksling, råd og vejledning. Grundlæggende kendskab til brug af Windows er en fordel. Nærmere oplysninger hos Finn Jelstrup ☎ 98 14 44 96.

Jørn Elstrøm Toldbod: *Slægtsforskning for begyndere*. Kursus under FOF-Aalborg 10 torsdage 19-21.30 med start 24.9. Nærmere oplysninger hos Jørn Toldbod ☎ 98 15 79 65.

Finns og Jørns kurser foregår på Kjellerupsgades Skole i Aalborg, og tilmelding skal ske til FOF ☎ 98 13 82 33.

Ældre Sagen

I samarbejde med Ældre Sagen, Vesterbro 62A, Aalborg tilbydes nedenstående brugermøder v/ Finn Jelstrup, alle torsdage kl.19-22: 17. september: *Win-Family* - 29. oktober: *Brothers Keeper* - 26. november: *Win-Family og Brothers Keeper*.

Skriv erindringer: *Skriv og fortæl - om dit liv og dit arbejde* - sammen med Inge Marott Post, 13. og 14. august.

Yderligere oplysninger og tilmelding vedr. ovenstående ☎ 98 12 03 44.

Kontingent

100 kr. pr. husstand for alle foreningens tilbud, HVEM FORSKER HVAD og SLÆGTEN. Kaffe/the - pris 5 kr.

Bestyrelsen

- Birgit Øskov, fmd./kass., Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76.
- Ingrid Wisborg Gade, sekr., Anthon Bachs Vej 6, 9000 Aalborg ☎ 98 12 65 15.
- Hans Erik Luther, Petersborgvej 59, 9000 Aalborg ☎ 98 16 63 34.
- May Britt Hansen, Malurtvej 21, II th., 9000 Aalborg ☎ 98 79 00 24.
- Jørn Elstrøm Toldbod, Sindalvej 19, 9220 Aalborg Øst ☎ 98 15 79 65.
- Allan Øer Gøttrup, suppl., Kong Chrs. Allé 27, kld., 9000 Aalborg ☎ 98148078.
- Lindy Kær, suppl., Byrstedvej 46, Byrsted, 9240 Nibe ☎ 98 38 73 56.
- Finn Hejlesen Jakobsen, revisor, Kvisten 27, 9260 Gistrup ☎ 98 32 32 07.
- Kirsten Bovin, revisor, Tinesvej 52, 9380 Vestbjerg ☎ 98 29 68 30.

Egns- og Slægtshistorisk Forening, Holstebro

Torsdag 17. september (FU)

Nanna Floor Clausen, arkivar, Dansk Data Arkiv, Odense: DDA's rolle i kildeindtastningsprojektet.

Foredraget vil omhandle tilgængelig-

gørelsen af primært folketællinger på Internet og cd-rom. Det vil blive gennemgået, hvordan man får adgang til disse oplysninger, og hvad man kan se. Desuden vil foredraget omhandle baggrunden for disse

data, hvordan de er indsamlet osv.

Torsdag 22. oktober (FU)

Anette Toon-Petersen, etnolog, mag.art., Ringsted: Klæder skaber folk...

Men tøjet er også TALE - et udsagn om, hvem vi er, hvad vi er, og hvor vi er i verden og i tiden. Foredraget vil med et væld af billeder bringe publikum på en rejse gennem tiden, i selskab med mennesker og deres moral og mode.

Torsdag 19. november (FU)

Erik Kann, genealog, Statens Øjenklinik: Hvad døde Maren af?

Dødsattester, medicinalberetninger, jordermoderprotokoller osv. Det er lægearkivernes indhold, som desværre ofte er overset kildemateriale, men uhyre vigtigt i forskningen om sundhed og sygdom i de "gode, gamle dage".

Tid og sted

Kl. 19.30 på Holstebro Bibliotek. Kaffe og brød medbringes.

Kontingent

125 kr.

Bestyrelsen

- Jytte Knudsen, fmd., Fabersvej 48, 7500 Holstebro ☎ 97 42 69 86/ 97 49 51 00.
- Kristian Øllgaard, kass., Østerled 2, Mejrup, 7500 Holstebro ☎ 97 42 55 10.
- Susanne Sehested, sek., Wagnersvej 184, 7500 Holstebro ☎ 97 40 53 51.
- Erik Thomsen, Herningvej 85, 7500 Holstebro ☎ 97 42 88 64.
- Per Nørgaard Laugesen, Klostervej 89, Tvis, 7500 Holstebro ☎ 97 43 52 55.
- Åse Klostergaard, Naltoftevej 5, Borbjerg, 7500 Holstebro ☎ 97 46 13 59.
- Helle Leth Jensen, Griegsvej 49 A, 7500 Holstebro ☎ 97 42 99 31.

Tirsdag 1. september kl. 14-17

Første tirsdag i måneden møde i Marie Lauritsens Hus: Åbent hus.

Onsdag 16. september kl. 19.30

Besøg på Lokalarkivet i Starup. Vi mødes ved kirken. Husk at medbringe kaffe/the og kager. Tilmelding senest 1. september.

Tirsdag 22. september kl. 19

Studiekreds i *gotisk skriftlæsning*. Leder Niels Bladt.

Tirsdag 6. oktober kl. 14-17

Åbent hus.

Onsdag 7. oktober kl. 19.30

Aneften - vi fortæller om vore aner.

Onsdag 28. oktober kl. 19.30

Slægtsforskning på Internettet.

Vi mødes på Haderslev Byarkiv. Svend Aage Mikkelsen leder os igennem mulighederne for at finde vore aner på Internettet. Hvordan man gør, ses på storskærm. Kom med dine egne ønsker, og vi forsøger at finde ud af det.

Tirsdag 3. november kl. 14-17

Åbent hus.

Onsdag 18. november kl. 19.30

Hvordan kan vi bruge mormon-registre?

Tirsdag 1. december kl. 14-17

Åbent hus.

Onsdag 9. december kl. 19.30

Juleafslutning.

Onsdag 13. januar 1999 kl. 19.30

Generalforsamling i følge vedtægterne.

Tid og sted

Hvor intet andet er nævnt Marie Lauritsens Hus, Bramdrup Vestergade 7, Bramdrup.

Kontingent

100 kr., par 125 kr.

Torsdag 3. september

Sæsonstart.

Torsdag 27. september

Alm. mødeaften.

Torsdag 1. oktober

Gyrith Kåber Jørgensen: Sprogø.

Torsdag 15. oktober

Ole G. Nielsen: Gravminder.

Torsdag 29. oktober

Samarbejdsaften.

Bestyrelsen

- Orla Iver Madsen, fmd., Skovbrynet 14, 6100 Haderslev ☎ 74 52 15 14.
- Hans Christian Baagøe, nstfind., Gamme-
lengvej 15, 6630 Rødding ☎ 74 84 24 56.
- Ove Friis, sekr., Kærsangervej 30, 6100
Haderslev ☎ 74 52 39 23.
- Hanne Franck, kass., Havrevænget 12,
6100 Haderslev ☎ 74 58 24 19.
- Niels Peter Bladt, Bjørnøvej 3, Starup,
6100 Haderslev ☎ 74 52 41 95.

Torsdag 12. november

Alm. mødeaften.

Torsdag 26. november

Julekomsammen.

Yderligere oplysninger om mødedage kan fås ved henvendelse til bestyrelsen.

Tid og sted

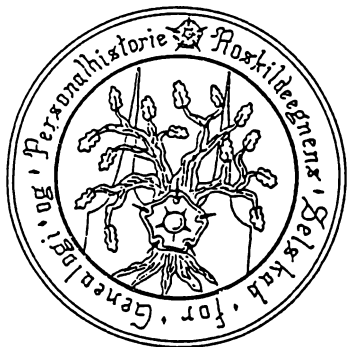
Kl. 18-22 på Korsør Bibliotek.

Kontingent

125 kr., par 150 kr. - incl. SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD.

Bestyrelsen

- Karin Vedel, fmd., Højen 21, 4220 Kor-
sør ☎ 53 57 11 19.
- Edith Ørbech Madsen, kass., Baggade
39, 4220 Korsør ☎ 53 57 01 63.
- Vagn Winther, Grevsensgade 20, 4220
Korsør ☎ 53 57 41 85.
- Anni Iversen, Rønne Allé 7, 4220 Korsør
☎ 53 57 48 03.
- Gerda Christiansen, Elme Allé 32, 4220
Korsør ☎ 53 57 26 74.

Onsdag 9. september

Christian Larsen, historiker: De fattige i Danmark.

En gennemgang af bl.a. præste-, kommunal- og amtstuearkiver samt alderdomsforsørgelse og fattiggårde.

Torsdag 8. oktober

Vi besøger Mormorkirkens Slægtshistoriske Center, Priorvej 12, Frederiksberg, kl. 19.30. Mødested: Indgangen bag kirken.

Onsdag 11. november

Mødeemne ikke fastlagt på nuværende tidspunkt. Nærmere ved møderne.

Torsdag 3. december

Julemøde, hvor vi underholder os selv.

Onsdag 13. januar 1999

Medlemsmøde. Her har medlemmerne mulighed for at komme med indlæg eller eksempler fra deres egen slægtsforskning.

Tid og sted

Kl. 19.30 i lokale nr. 344 på Kildegården, Helligkorsvej 5. Medbring selv kaffe m.v. NB! 8. oktober, Priorvej 12, Frederiksberg.

Kontingent

125 kr., par 180 kr., incl. SLÆGTEN og foreningens *Årsskrift*. Gæster 20 kr. pr. møde. Vore egne arrangementer er åbne for alle interesserede.

Bestyrelsen

- Kit Bisgaard, fmd., Åstoftens 14, Svogerslev, 4000 Roskilde ☎ 46 38 35 14.
- Stefan Andersen, kass., Toftvangen 19, 4130 Viby Sj. ☎ 46 19 41 73.
- E-mail: stefan.andersen@get2net.dk
- Karna Hansen, sekr., Klokkervej 30, 4000 Roskilde ☎ 46 36 10 56.
- Flemming Molin, Dronning Ingeborgs Vej 1, 4000 Roskilde ☎ 46 35 31 18.
- Niels-Bjarne Kristensen, Dr. Sofiesvej 22, 4000 Roskilde ☎ 46 35 37 73.

Foreningens hjemmeside på Internettet:
<http://www.webpoint.dk/jvo/rsgp>

Slægtshistorisk forening for Sydsjælland

Onsdag 9. september (FU)

Lone Hvass, mag. art. museumsinspektør, Helsingør Museum: Portræt af købstaden og dens indbyggere - hvordan kommer vi tæt på den enkelte borger - også kvinderne, embedsmanden, købmanden, brændevinsbrænderen og mange flere.

Brug af kirkebøgerne på en anden måde - om kvinders og mænds sygdomme, børnedødelighed og fødsler.

Mandag 19. oktober (FU)

Bertil Larsen, Den møllehistoriske Samling, Viby: Mølleren og hans hus.

Foredraget bliver med en kort indledning om *Den Møllehistoriske Samling*, derefter lidt om mølleriets historie gennem 1000 år. Dernæst et tids- og stemningsbillede af mølleren og hans hus, dagligdag og højtid og erhvervets vilkår. Det kommer derfor til at fremstå som en utraditionel vandring rundt til vore møller, især i det Sydsjællandske, men dog med glimt rundt i landet.

Tirsdag 10. november

Kirsten Lütchen Lehn: Om myter og

slægtsforskning.

Vedr. de myter, som man kan støde på i forbindelse med slægtsforskning. Eksempler: Den adelige - den opskyllede - hattenageren m.v. Hvordan man fandt frem til virkeligheden. Kommer derved ind på slægtsforskning.

Onsdag 9. december (julemøde)

Grethe Jensen: Fra fæstegård til produktionsskole.

Grethe Jensen er født og opvokset på Stenlængegaard i Holsted, og hendes forfædre har haft gården i fæste og senere i eje gennem flere generationer, indtil kommunen købte den og indrettede den til produktionsskole. Grethe vil fortælle om slægten på Stenlængegaard og som udgangspunkt bruge en anetavle eller en slægtstavle.

Mødet foregår i Pejsestuen med de sædvanlige traditioner omkring julemødet.

Tirsdag 12. januar 1999

Richard G. Nielsen: Kløge mænd og koner i Susålandet.

Om kløge mænd og koner og deres slægtshistoriske relationer.

Kontingent

Enkeltmedlemmer 90 kr., par 150 kr. Ikke-medlemmer 30 kr. pr møde.

Slægtshistorisk Selskab for Østsjælland

Lørdag 5. september

Minitræf kl. 9-16 på Musikcafeen, Køge.

Medlemmerne kan medbringe deres materiale, computere og mikrokortlæseapparater, og der findes stativer til ophæng-

Tid og sted

Hvor intet andet er anført: kl. 19.30-22 i lokale 217 på Grønnegades Kaserne.

Kursusvirksomhed

LOF afholder kurser i *slægtsforskning* under ledelse af Ole Pilegaard Hansen.

Personer, der ønsker at deltage i kurserne, bedes holde øje med annoncering i dagspressen samt LOF's "blå kursushæfte", der omdeles til samtlige husstande i Næstved Kommune. Kurserne afholdes på Næstvedegnens Lokalhistoriske Arkiv.

Bestyrelsen

- Henning Ballegaard, fmd., Vagtelvej 35, 4700 Næstved ☎ 55 75 15 24. E-mail: henbal@post7.tele.dk
- Ole Pilegaard Hansen, kass., Fyrrevej 7, Fensmark, 4700 Næstved ☎ 55 54 64 05. E-mail: pilbach@teliamail.dk
- Keld Andersen, sekr., Askovvej 23, Aaside, 4733 Tappernøje ☎ 55 96 57 36.
- Knud Rahbæk Frederiksen, Fællesejevej 14, 4700 Næstved ☎ 55 72 55 08.
- Karin Mørck, Kildebakken 14, 4700 Næstved ☎ 55 72 74 74.

ning af plancher. Træffet er i øvrigt tænkt som en hyggelig dag, hvor alle hjælper alle. Nærmere i *Stamtræet*. Sidste tilmeldingsfrist 1. august til Kirsten Nielsen.

Mandag 5. oktober

Michael Horn: Fotografiets historie.

Michael Horn viser bl.a. også, hvordan man scanner gamle billeder.

Onsdag 4. november

Erik Kann: Retsbetjenten og den kriminelle.

Dømt til døden for mord! Sådanne sager kan man næsten ikke undgå at opdage! Men "de mindre alvorlige"? Dette kan man bl.a. høre nærmere om i aftenens foredrag.

Onsdag 2. december

Julemøde.

Foruden det sædvanlige hyggelige samvær vil Ruth Andersen, Vemmetofte, berette om skillingsvisernes historie.

Torsdag 21. januar 1999

Generalforsamling. Nærmere herom i

Stamtræet.

Tid og sted

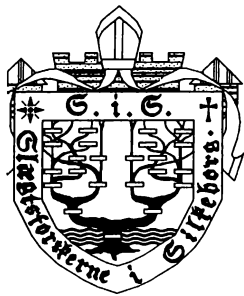
Kl. 19 i Musikcafeen, Teaterbygningen, Køge.

Kontingent

150 kr., par 200 kr., gæstekort 25 kr.

Bestyrelsen

- Dirck Jensen, fmd., Kaprifolievej 1, 4600 Køge ☎ 56 65 27 46.
- Henning Christensen, nstfmd., Kratvænget 16, 4622 Havdrup ☎ 46 18 54 91.
- Raymond Brix, kass., Skovparken 66, st.th., 4600 Køge ☎ 56 63 93 60.
- Kirsten Nielsen, sekr., Storeholm 49, 2670 Greve ☎ 43 90 69 88.
- Henning Mathiesen, red. *Stamtræet*, Ringstedvej 119, Lellinge, 4600 Køge ☎ 56 66 00 77.

Tirsdag 1. september

Studiekreds i gotisk. Materialeudgifter: 50 kr. betales første gang.

Tirsdag 15. september

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 29. september (FU)

Bente Klercke Rasmussen, Århus: Hvad skifter fortæller?

Tirsdag 6. oktober

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 20. oktober

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 27. oktober (FU)

Ole Degn, Viborg: Skøde- og panteprotokoller og andre sager i retsbetjentearkiverne.

Tirsdag 3. november

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 17. november

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 24. november (FU)

Erik Kann, genealog: Min oldefar var færgemand.

Apoteker, smed, færgemand, landhåndværker, kromand, møller m.v. - en gennemgang af, hvordan man finder arkivalier om forskellige erhverv.

Tirsdag 1. december

Julemøde.

Tid og sted

Kl. 19 på Silkeborg Medborgerhus, Søvej.

Kontingent

100 kr., par 150 kr.

Tilmelding til **ee8**'s weekendkursus den 9.-11. oktober 1998 på

Snoghøj Folkehøjskole

Dobbeltværelse inkl. fuld pension	kr. 1150	☐
Enkeltværelse inkl. fuld pension	kr. 1400	☐
Fuld pension uden overnatning	kr. 990	☐
Deltager kun i foredrag	kr. 400	☐
Deltager kun i foredrag + pakkeløsning	kr. 625	☐
Ekstragebyr for ikke medlemmer	kr. 200	☐

(Kursusgebyr 400/600 er indregnet i priserne).

Hele beløbet indbetales på giro 1 46 39 69. Tilmelding kun mod forudbetaling.
Checks modtages ikke.

Navn (som det ønskes på navneskilt).

Adresse

Postnr.

By

Telefonnr.

Medlem af forening tilknyttet SSF

Jeg ønsker diætkost/diabetikerkost

Tilmelding modtages fra den 1. juli og så længe der er plads, dog senest 1. september 1998.

Tilmelding er ugyldig såfremt den modtages før den 1. juli 1998.

Denne tilmelding sendes til: Orla Iver Madsen, Skovbrynet 14, 6100 Haderslev

SSF - Sammenslutningen af Slægthistoriske Foreninger

indbyder slægtsforskere fra hele Danmark til

Slægthistorisk Weekendkursus på Snoghøj Folkehøjskole

9.-11. oktober 1998 under mottoet: "Stationsbyen"

Kurset arrangeres i samarbejde med Folkeuniversitetet med følgende program:

Fredag: 10. oktober

- 15.00-17.00 Ankomst, indkvartering, kaffe.
SSFs formand Ulla Nørskov åbner kurset.
Kursusleder Orla Iver Madsen introducerer kurset.
Lederen af *spørgecentralen*, Anton Blaabjerg, introducerer denne.
- 18.30 Middag.
- 19.30-21.00 **Tove Glud Rasmussen: Skab liv om anerne i stationsbyen**
Ud fra diverse kilder og især avisomtaler fra slutningen af 1800-tallet kæder foredragsholderen en levnedsbetegnelse af sin oldefar (købmand i Vedsted (nu Birkelse) ved Aabybro) sammen med byens udvikling fra en bar mark til et livligt handelscentrum. Der fortælles også om mange andre af den lille bys indbyggere.
- 21.00 Aftenkaffe/the.

Lørdag: 11. oktober

- 08.00-09.00 Morgenmad.
- 09.00-10.30 **Steen Ousager, cand.mag.: Jernbanens opståen og udvikling – eller: Jernbanen og lokalinteresserne – et stort problem.**
Med udgangspunkt i spørgsmålet: Jernbaner, hvorfor og i hvis interesse, beskrives de første jernbaneanlæg. Udviklingen fra ca. 1850 og frem til 1920 gennemgås med særlig henblik på spørgsmålet om lokal- og/eller centralinteresser og banernes betydning for befolknings- og erhvervsudvikling. Videre beskrives situationen med banerne i tilbagegang ca. 1920-50, og endelig diskuteres om afviklingen af lokalbanerne i 1960'erne havde nogen betydning.
- 11.00-12.00 **Anton Blaabjerg og Birgit Øskov: Spørgecentralen.**
- 12.00 Frokost.
- 13.30-15.00 **Birgit Øskov: Slægtsforskere: Lad os gøre noget - ved det!**
Slægtsforskning: Er det små sedler med navne og årstal, ringbind og plastlommer, tavler og skemaer? Eller er det – også – sammenskrivning af alle notaterne, præsentation af materialet for "ikke-slægtsforskere" og glæden ved at skrive fremfor med at samle.
- 15.00-15.30 Kaffe/the.
- 16.00-16.45 **Erik Kann, genealog: Hvor boede folk, eller noget om at placere indbyggere på korrekt matrikelnummer.**
En af de ting de fleste slægtsforskere forsøger, når de skal fylde kød på det berømte skelet, er at finde frem til, *hvor* familien boede, altså ikke bare i hvilken landsby – men så sandelig også i hvilket hus, i hvilken gård!
Det er ikke helt nemt at finde frem til de rigtige oplysninger: Folketællingernes nummerangivelser er ikke brugelige før tidligst efter 1890, og kirkebøgerne er jo heller ikke ligefrem fyldt med matrikelnumre!

I foredragets første halvdel vil jeg forsøge at vise, hvorledes man kan bære sig ad - og bl.a. gennemgå de kilder, der kan anvendes.

18.30

Middag.

19.30-20.15

Hvor boede folk, - fortsat.

I foredragets anden halvdel vil jeg gennemgå en række praktiske eksempler og vise, hvorledes kilderne anvendes.

20.30

Aftenkaffe/the.

Søndag: 12. oktober

08.30

Morgenmad.

09.30-11.00

Inge Bundsgaard, cand.phil., landsarkivar: Fra land til by.

Industrialiseringen og omlægningen i landbruget medførte fra 2. halvdel af 1800-tallet en kraftig vandring fra land til by. Nogle udvandrede, andre søgte til købstæderne og andre igen til de hurtigt voksende stationsbyer. Hvad var baggrunden, hvordan var vandringsmønstrene, og hvor og hvordan finder vi kilderne til at belyse disse forhold.

11.00-12.00

Spørgecentralen ved Anton Blaabjerg og Birgit Øskov.

12.00

Frokost.

13.15-14.45

Arkivar Ole Degn: Byens landbrugere.

Frem til slutningen af 1800-årene var Danmark som et gammelt standssamfund skarpt opdelt i by og land. I lokalhistorien skrives fortsat om købstæder eller om landsogne, og det overses ofte, at byerne også havde et landbrug. Det spillede en ikke ubetydelig rolle for byernes indbyggere, der her kan følges i en række noget oversete arkivalier, således som det skildres i foredraget.

14.45

SSFs formand Ulla Nørskov afslutter kurset.

15.00

Kaffe/te og farvel til hinanden. Afrejse.

Spørgecentral, salgs- og bytteborde samt kontaktkartotek

I spørgecentralen vil genealog Anton Blaabjerg, Viborg, og lærer Birgit Øskov, Nørresundby, som de foregående år forsøge at hjælpe både med spørgsmål om slægtsforskning i almindelighed og med problemer omkring enkelte slægter. Der er her mulighed for at studere en del af den litteratur, som foredragsholderne henviser til, for så vidt den har kunnet skaffes.

Som de senere år er der i spørgecentralen opstillet et bord, hvor deltagerne og foreninger, som har relevant materiale til salg eller bytte, kan fremlægge dette.

Dette sker for den enkeltes ansvar, og SSF påtager sig ikke ansvar for evt. bortkomne bøger m.v.

Deltagerkartoteket

Deltagerne får samtidig med bekræftelsen på tilmeldingen ca. 1. august tilsendt en

kontaktside, som senest 1. september skal indsendes til Ulla Nørskov, Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg, i udfyldt stand, hvis man vil deltage i kontaktkartoteket. Dette kartotek, der indeholder alle tidligere indsendte oplysninger, udvides hvert år med de nytilkomne oplysninger/efterlysninger.

Deltagerlister

Foreløbige lister udsendes, og på kurset udleveres den endelige liste med navne og adresser på deltagerne.

Indkvartering og tilmelding

Indkvarteringen på Snoghøj sker på dobbeltværelse, medmindre der specielt udtrykkes ønske om enkeltværelse. Der er dog kun et begrænset antal enkeltværelser til disposition, og der opkræves ekstra betaling for disse. Der er håndvask på de fleste værelser, og på gangene findes baderum og toiletter.

Vi gør opmærksom på, at højskolen er et gammelt hus med mange trapper og temmelig lange gange.

Transport til og fra Fredericia Banegård kan foregå med bus, linje 3, hverdage en gang hver halve time, søndage en gang hver hele time. Turen tager ca. en halv time.

Priserne for deltagelse fremgår af vedlagte tilmeldingsblanket; som anført betaler deltager, der ikke er medlem af en forening tilsluttet SSF, et ekstragebyr på kr. 200. Tilmelding er bindende. Som altid skal gebyret indbetales samtidig med tilmeldingen. Tilmelding uden indbetaling er ugyldig, indtil indbetaling foreligger. I tilfælde af overtegning, tilbagebetales indbetalt gebyr naturligvis fuldtud, hvorimod vi ved afmelding forbeholder os ret til at tilbageholde 200 kr. Afmelding efter 1. september accepteres ikke, og kun i tilfælde, hvor en anden deltager kan træde i stedet, kan en del af betalingen tilbagebetales.

Interesserede, som kun ønsker at overvære foredragene og altså ikke bo på skolen, kan købe frokost og eftermiddagskaffe lørdag og søndag, den såkaldte "pakkøløsning", for i alt 625 kr., hvorimod løse måltider ikke kan købes på højskolen.

Ønsker man kun at høre foredragene, men ikke at deltage i måltider, herunder kaffen, er betalingen 400/600 kr. Også disse beta-

linger erlægges forud ved tilmelding og betragtes som bindende.

Betaling kan **KUN** ske ved at indsætte beløbet på girokonto 1 46 39 69 ved SSFs kasserer Stefan Andersen, Toftevungen 19, 4130 Viby Sj. **Checks modtages ikke.**

Tilmelding kan ske fra 1. juli 1998 og indtil 1. sept. - Deltagere optages i den rækkefølge, indbetalingerne indløber. Tilmeldinger før 1. juli accepteres ikke og returneres, hvorefter ny tilmelding må finde sted.

Eventuelle ønsker om *diætkost/diabetiker-kost* bedes venligst meddelt ved tilmeldingen.

Højskolens adresse er: Snoghøj Folkehøjskole, Højskolevej 9, 7000 Fredericia ☎ 75 94 27 99, men forespørgsler vedr. kurset bedes rettet til SSFs bestyrelse/kursusleder.

SSFs bestyrelse

- Ulla Nørskov, fmd., Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 07 14.
- Stefan Andersen, kass., Toftevungen 19, 4130 Viby Sj. ☎ 46 19 41 73.
- Erik Bjerre Fisker, sekr., Bispehavevej 77, 4 tv, 8210 Århus N ☎ 86 15 08 78.
- Jytte Skaaning, Vinkældervej 6a, 5000 Odense C ☎ 66 14 88 77.

Orla Iver Madsen, *kursusleder*, Skovbrynet 14, 6100 Haderslev, 74 52 15 14.

Ordbog for slægtsforskere

1. juli udgiver Heini Madsen *Ordbog for slægtsforskere*, der er tænkt som en hjælp til de mange, som beskæftiger sig med slægtsforskning, og som i kortfattet form gerne vil vide, hvilken betydning der gemmer sig bag ældre ord fra kirkebøger, skifter, lægdsruller, justitsprotokoller, fæstebreve, søfartsbøger og mange andre slags arkivalier. Desuden indeholder bogen et udvalg af latinske ord og vendinger, kortfattede forklaringer på begreber inden for slægtsforskningen m.m., og endelig er der til sidst en fortegnelse over 500 års skæve helligdage med mulighed for at regne sig frem til en korrekt dato på grundlag af f.eks. kirkebogens kryptiske oplysninger.

89 sider med ca. 5000 ordforklaringer. Prisen i boghandel er 80 kr. Ved bestilling direkte hos forfatteren, postboks 29, 9430 Vadum ☎ 98 27 17 16 er prisen 65 kr. + porto. Ved køb af 10 stk. eller mere: 50 kr. pr. stk. + porto.

Kan også bestilles hos SLÆGTEN v/ Birgit Øskov, Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76.

Foto-arbejde

Restaurering, manipulering (f.eks. sammensætning) og evt. farvelægning af gamle familie billeder udføres mod betaling af Eddie Jürgensen, Lægaardvej 12c, lejl. 304, 7500 Holstebro ☎ 97 41 38 54.

Styr på mikrokortene

I sidste nr. af bladet havde firmaet Datadex ApS indrykket en annonce for *BURABLE systemerne*, som kan hjælpe os med at holde styr på mikrokortene i solide plastrammer.

Firmaet meddeler nu, at der ved køb af blot 10 rammer (med plads til 40 mikrokort pr. stk.) ydes en rabat på 25%.

På ringbindene (med plads til 6 rammer) ydes en rabat på 20 % ved køb af blot 2 stk.

En billigere løsning til opbevaring af mikrokort er plastskuffer med plads til 200 mikrokort; på sådanne skuffer ydes ligele-

des 20% rabat ved køb af blot 2 stk.

Ved samkøb er der altså penge at spare. Yderligere oplysninger hos firmaet:

☎ 39 65 55 87, fax 39 65 86 29.

Slægten Zacho

Til salg ca. 90 eksemplarer af *Stamtavle over slægten Zacho*, udarbejdet 1975 af Th. Sparre, samt - som tillæg - *Navneregister*, udarbejdet 1994 af Helge Overgaard.

Pris: 125 kr. for bog + register, for registeret alene 25 kr.

Henvendelse: Johs. Sparre, Myntevej 12, 9380 Vestbjerg ☎ 98 29 61 54, eller Birgit Sparre-Petersen, Skanderborgvej 34, 2.tv, 8000 Århus C ☎ 86 14 93 46.

Amager

Bogen *Fra Sundby til København S*, af Lisa Elsbøll, cand.phil. (tidl. anmelderredaktør ved Personalhist. Tidsskrift), skildrer Sundbyernes udvikling fra midten af 1800-tallet til indlemmelsen i København 1902.

Bogen, der er på mere end 250 sider, indeholder 70 fotografier og kort m.m. og sælges "sommeren over" for **kun 112 kr.** på check til Sundby Lokalhistoriske Arkiv, Sundby Bibliotek, AmagerCentret, Reberbanegade 3, 2300 København S (henvis evt. til dette indlæg).

Tusindvis af navne

Regulært navneregister til 7.500 sider, 30 årgange, nemlig 1966-96, af *Personalhistorisk Tidsskrift* - til billige penge:

1. Trykt udgave 300 kr., 2. Diskette m. søgeprogram (Windows) 300 kr. eller 3. Bog og diskette, samlet 400 kr.

Medlemspriser: 1. 200 kr., 2. 200 kr. eller 3. 250 kr.

- Alt + forsendelse. Bestilles hos: Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie v/ Birgit Flemming Larsen, Klostermarken 13, 9000 Aalborg.

Tilbud på ny udgivelse fra Kildeskriftselskabet

På embeds vegne. Kilder til danske forvaltningshistorie 1750-1920.

Redigeret af Erik Nørr og Karl Peder Pedersen.

"På embeds vegne" er en håndbog over kilder fra centralforvaltningen og den regionale og lokale forvaltning i perioden 1750--1920. Bogen medtager i alt 103 kildetyper, der alle gengives og beskrives efter samme skabelon. Først defineres kildetyper, derpå bringes et typisk kildeeksempel i transskription. Herefter følger afsnit med kommentarer og ordforklaringer og oplysninger om kildens lovgrundlag og anvendelsesmuligheder. Til slut anføres relevant litteratur samt henvisning til de arkivfonde, hvor kilden findes.

"På embeds vegne" dækker en række vigtige forvaltningsområder. Margit Mogensen skriver om *centraladministrationens* kilder generelt samt om *folketællinger*, mens Karl-Erik Frandsen tager sig af *jordebøger og matrikler*. *Amtsforvaltningens* kilder præsenteres af Karl Peder Pedersen, mens Claus Rafner gennemgår *skatteforvaltningen*. Ole Degn beskriver både *toldforvaltningen* og *kirkeforvaltningen*, mens Grethe Ilsøes kapitel omhandler *rets-, politi- og fængselsforvaltningen*. *Skoleforvaltningen* behandles af Erik Nørr, der også sammen med Inge Bundsgaard skriver om *fattigvæ-*

senet og socialvæsenet. Endelig behandler Jørgen Mikkelsen *sundhedsforvaltningen*.

"På embeds vegne" er en ny og utraditionel kildeudgivelse, hvor formidlingsaspektet er sat i centrum. Bogen er tænkt som et vigtigt hjælpemiddel for alle, der arbejder med dansk historie mellem 1750 og 1920, det være sig slægts- og lokalhistorikere, museums- og arkivfolk samt universiteternes lærere og studerende.

Bogen er blevet til i et samarbejde mellem Kildeskriftselskabet og forskningsrådsprojektet Stat, forvaltning og samfund.

Den indbundne illustrerede bog er på ca. 470 sider. Den sælges **indtil 1. april 1999 til særpris på 225 kr. plus forsendelse** (derefter stiger prisen til 275 kr.).

Bogen kan købes ved indsendelse af kuponen til Kildeskriftselskabet eller ved at benytte ☐/fax nr. (+45) 33 14 34 14 eller e-mail: eg@ra.sa.dk.

Endelig både denne og selskabets øvrige publikationer bestilles på elektronisk bestillingsblanket på:

<http://www.sa.dk/lak/kilde/kildeskr.htm>

Andre gode tilbud fra Kildeskriftselskabet på forvaltningshistoriske bøger:

- **NYHED:** Michael Bregnsbo: *Folk skriver til kongen. Supplikkerne og deres funktion i den dansk-norske enevælde i 1700-tallet*. 1997, 343 s. **Introduktionspris: 150 kr.** (stiger senere til 200 kr.).
- William Christensen: *Dansk Statsforvaltning i det 15. Aarhundrede* (1905). Optryk. 750 sider. Før 225 kr. **Tilbud 100 kr.**
- *Aktstykker og Oplysninger til Rigsrådets og Stændermodernes Historie i Frederik III's Tid*. Ved C. Rise Hansen. 1648-53. Bd. I-II A + B. (1959-75), i alt 1608 sider. Før 400 kr. **Tilbud 250 kr.**
- *Betænkninger fra Christian VIII's tid om styrelsen af det danske Monarki*. Udg. ved Niels Petersen (1969). 398 sider. Før 200 kr. **Tilbud 100 kr.**
- *Skifter fra Koge 1597-1655*. Udg. ved Gerd Neubert (1992). 482 sider. Før 250 kr. **Tilbud 125 kr.**
- M. Mackeprang: *Dansk Købstadstyrelse fra Valdemar Sejr til Kristian IV.* (1900).

285 sider. Optryk. Før: 160 kr. **Tilbud 100 kr.**

- P. Munch: *Købstadstyrelsen i Danmark fra Kristian IV's Tid til Enevældens Op-hør.* (1900). 438 sider. Optryk. Før: 200 kr. **Tilbud 100 kr.**

- Harald Jørgensen: *Studier over det offentlige Fattigvæsens historiske Udvikling i Danmark i det 19. Aarhundrede.* (1940). 426 sider. Optryk. Før: 175 kr. **Tilbud 100 kr.**

Kildeskriftselskabet
Rigsdagsgården 9
1218 København K.

Undertegnede bestiller hermed til særpris (gælder indtil 1. april 1999). Alle priser er inkl. moms, men uden forsendelse:

- På embeds vegne. Kilder til dansk forvaltningshistorie 1750-1920
- Michael Bregnsbo: Folk skriver til kongen
- William Christensen: Dansk Statsforvaltning i det 15. Aarhundrede
- Aktstykker og Oplysninger til Rigsrådets og Stændermødernes Historie
- Niels Petersen: Betænkninger fra Chr. VIII's tid om styrelsen af monarkiet
- Gerd Neubert: Skifter fra Køge 1597-1655
- Mackeprang: Dansk Købstadsstyrelse fra Valdemar Sejr til Kristian IV
- P. Munch: Købstadsstyrelsen i Danmark fra Kristian IV's Tid til 1848
- Harald Jørgensen: Studier og over det offentlige Fattigvæsens Historie

- Gratis katalog over Selskabets bøger

NAVN:

ADRESSE:

Bestyrelsen

- Ulla Nørskov, fmd., Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 07 14.
- Vivi Bøgestrand, nstfmd., Trymsvej 20, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 32 43.
- Karl Kristensen, kass., Tingvejen 4, 8600

Silkeborg ☎ 86 81 63 30.

- Ole Brodersen, sekr., Balle Kirkevej 74, 8600 Silkeborg ☎ 86 81 26 49.
- Bent Kokborg, Frederiksberggade 62, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 18 04.

Mandag 3. august

Erik Kann, genealog ved Statens Øjenklinik: Foredrag vedr. skifter.

At forsøge at finde frem til skiftet efter enhver ane burde være fast rutine for alle slægtsforskere. Men dette fordrer i givet fald sikkerhed i, hvorledes man lettest og mest sikkert finder frem til det rigtige skifte! I aftenens foredrag gives dels en vejledning i, hvorledes man bedst finder frem til skifterne, dels hvorledes man bedst tolker deres indhold.

Mandag 17. august kl. 18-22

Gentagelse af forårets møde hos Dansk Slægtshistorisk Center, Priorvej 12, Frederiksberg (= mormonerne). Tilmelding vil være nødvendig på grund af pladsen i lokalerne. Vi mødes ved indgangen bag kirken kl. 17.50.

Mandag 7. september kl. 19-22

Besøg på landsarkivet for Sjælland.

Jan Petersen holder et oplæg om "skøde- og panteprotokoller". Derefter egen forskning. Vi mødes foran hovedindgangen kl. 18.50.

Mandag 21. september kl. 19

Vi besøger Dragør Lokalarkiv, Stationsvej

9, Dragør.

Efter en generel introduktion om lokalar-kiver præsenterer arkivleder, Lis Thavlov, Dragør Lokalarkiv - bl.a. ved at vise konkrete eksempler fra arkivets samlinger.

Vi mødes udenfor kl. 18.50. Max. deltagerantal: 15. Tilmelding senest 7. september.

Ved stor efterspørgsel gentages arrangementet mandag 16. november.

Mandag 5. oktober

Almindeligt medlemsmøde.

Vi hører, hvad vi hver især forsker i netop nu. Derefter samarbejdsgrupper.

Onsdag 21. oktober kl. 19.30-ca. 22

Besøg på Frederiksbergs Bibliotek, Solbjergvej 25, Frederiksberg.

Nina Engeltorp fortæller om bibliotekets genealogiske samling. Vi skal også høre lidt om Frederiksberg Lokalarkiv, som for nylig er åbnet for publikum.

Vi mødes foran biblioteket kl. 19.20! Max deltagerantal: 30.

Mandag 2. november

Ole Nielsen, redaktør af tidsskriftet *Slægtsgården*: Slægtsgårdsarkivet på Gammel Estrup.

Hvad indeholder arkivet? Hvilke anvendelsesmuligheder har det? Desuden vil Ole Nielsen fortælle lidt gårdhistorie - krydret med et par anekdoter.

Mandag 7. december

Julemøde - igen i år med julelege og almindelig julehygge. Gløgg og æbleskiver vil koste et mindre beløb.

Tid og sted

Hvor intet andet er nævnt, er det kl. 19 i

mødelokalerne på Tårnby Hovedbibliotek, Kamillevej 10, Kastrup. Kaffe, øl og vand kan købes ved møderne.

Kontingent

100 kr., par 150 kr. pr. år, der betales i januar. Gæstebetaling ved foredrag: 20 kr. pr gang.

Bestyrelse

- Britta S. Mortensen, fmd., Nållemagerstien 14, 2300 København S ☎/fax 32 58 73

93. E-mail: STAUGRD@POST10.TELE.DK

- Bitten Westergaard, nstfmd., Fortgård Allé 12, 2770 Kastrup ☎ 32 50 64 67.
- Anders Gadegaard, kass., Holdkørsager 183, 2770 Kastrup ☎ 32 51 10 87.
- Niels Gjermandsen, sekr., Sirgrævej 130, 2770 Kastrup ☎ 32 52 34 03/ 40 44 94 04. E-mail: Niels_Gjermandsen@compuserve.com
- Grete Therkelsen, Amagerlandevej 53 A 1.tv., 2770 Kastrup ☎ 32 51 89 70.

Slægtshistorisk Forening i Ry

Onsdag 9. september

Samarbejdsaften med indlæg af et medlem. Derefter træning i gotisk skriftlæsning.

Onsdag 30. september

Computeren i slægtsforskning.

Vi viser mulighederne for brug af computeren i slægtsforskningen, bl.a. diverse slægtsprogrammer, KIP-projektet og mulighederne på Internet samt udgivelse af egne hjemmesider.

Onsdag 7. oktober på Hylke Egnsarkiv
Anna Rasmussen: Hylke By og lysbilleder fra egnen.

Tilmelding til formanden senest 8. oktober med oplysning om kørselsbehov/tilbud.

Onsdag 11. november

Der planlægges et besøg på egnsarkivet.

Onsdag 10. december

Juleafslutning. Vi mødes på Låsby Skole og afslutter på Lindevej 3.

Tid og sted

Hvor intet andet er nævnt, mødes vi i foreningscentralen på Låsby Skole kl. 19.30.

Kontingent

125 kr. for enkelt-medlemsskab og 200 kr. for husstands-medlemsskab - incl. HVEM FORSKER HVAD og SLÆGTEN. Kontingent ved indmeldelse i efteråret er 50 kr. excl. HFH og SLÆGTEN.

Bestyrelsen

- Knud Aagaard, fmd., Kirkevej 73, 8670 Låsby ☎ 86 95 15 86. E-mail: kaagaard@post3.tele.dk
- Svend Ingerslev-Olesen, nstfmd., Lindevej 3, 8670 Låsby ☎ 86 95 11 22.
- Rita Harder, kass., Bøgevej 2, 8680 Ry ☎ 86 89 19 37.
- Kaj Ahlburg, sekr., Kildebakken 36, 8680 Ry ☎ 86 89 14 63. E-mail: kahlburg@post5.tele.dk
- Inger Olsen, Skovagervej 3, 8680 Ry ☎ 86 89 32 52.

Internet adresse: <http://home3.inet.tele.dk/kaagaard/>

Onsdag 7. oktober (FU)

Kirsten Rykind-Eriksen, etnolog, Egns-museet, Egtved: Et vist simpelt, ærbart udseende.

Jævne folks beklædning 1770-1900.

Onsdag 4. november

Medlemsmøde: Kort om "Hvad computeren blandt andet kan bruges til".

Medlemmerne opfordres til at medbringe materialer fra egen slægtsforskning.

Onsdag 2. december

Julemøde.

Konsulent Tage Enevoldsen fortæller.

Tid og sted

Kl. 19.30 i Menighedshuset, Bredgade - bortset fra medlemsmødet, der foregår i Mejerigade 9.

Meddelelser

Åbent hus i Mejerigade 9 hver torsdag 19-22 og den første torsdag i hver måned kl. 14-17. Lukket i december.

Gotisk læsning - studiekreds for medlemmer - starter onsdag 16. september kl.

9.30-11.30. Derefter hver onsdag.

Kontingent

75 kr., par 100 kr.

Kaffe

kan købes ved møderne.

Bestyrelsen

- Christian Thøgersen, fmd., Dannebrogsgade 119, 9700 Brønderslev ☎ 98 82 22 04.
- Kirsten Aagaard Andersen, nstfmd., Haraldsgade 2, 9700 Brønderslev ☎ 98 82 10 17.
- Annalise Sørensen, kass., Hvilshøj Mark 125, 9700 Brønderslev ☎ 98 81 14 49.
- Karen Henriksen, sekr., Stevnsgade 16, 9700 Brønderslev ☎ 98 82 54 49.
- Ruth Nordentoft Nielsen, Baldersgade 22, 9700 Brønderslev ☎ 98 82 31 97.

Hvidovre Slægtsforskere.

forening af slægtsforskere
oprettet den 1te august 1993.

Mandag 7. september kl. 14
Årsmøde og kontingentbetaling.

Tirsdag 8. september kl. 10-14
Besøg på Frederiksberg Rådhusarkiv.

Tirsdag 15. september kl. 14
Vi prøver BK5 på storskærm.

Tirsdag 22. september kl. 14
Besøg på landsarkivet.

Tirsdag 29. september kl. 14
Vi prøver at lave en tur til andelslandsbyen og Tveje Merløse Kirke.

Tirsdag 6. oktober kl. 9
Besøg på Rigsarkivet.

Tirsdag 6. oktober kl. 17
Rundvisning på Rigsarkivet. Pris: 45 kr.

Tirsdag 13. oktober kl. 10
Besøg på Københavns Rådhusarkiv.

Tirsdag 20. oktober kl. 13
Besøg på Kort- og Matrikelstyrelsen.

Tirsdag 27. oktober kl. 9
Besøg på landsarkivet.

Lørdag 31. oktober kl. 10
Rundvisning på landsarkivet. Pris: 40 kr.

Tirsdag 3. november kl. 14
Lad os vedgå arv og gæld!

Tirsdag 10. november kl. 14
Meninger om slægtsbøger - store og små.

Tirsdag 17. november kl. 14
Slægtsforskning med billeder.

Tirsdag 24. november kl. 14
Besøg på mormonarkivet.

Tirsdag 1. december kl. 14
Brug af skifteprotokoller.

Tirsdag 8. december kl. 14
Brug af lægds- og søruller.

Tirsdag 15. december kl. 14
Juleafslutning.

Tid og sted
Alle mandage er fra kl. 13 til 16, og det er nødvendigt at skrive sig på i kalenderen for max. 1 time ved computeren. Vi har 2 computere, så der kan være 2 brugere i samme time. Læsning af kirkebøger og mormonregister på læseapparater om mandagen - tilmelding er ikke nødvendig: Bare kom og vær med!

Alle arkivbesøg aftales tirsdagen før, og mødetiden er kl.9.30 på arkivets adresse. Udflugten aftales tirsdagen før - med kørsel i privatbiler.

På grund af udstilling i Rytterskolen fra mandag 2. oktober til og med søndag 1. november er de fleste arkivbesøg i oktober.

Formand
Dan Olsen, Spurvehøjvej 17, st.tv., 2650 Hvidovre ☎ 36 78 86 42.
Foreningens adresse: Rytterskolen, Hvidovre Kirkeplads 1, 2650 Hvidovre.

Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Nørre, Sønder og Mols herreder

Tirsdag 6. oktober
Generalforsamling.
Derefter vil konsulent Larsen-Ledet underholde os med et lysbilledforedrag fra en rejse, som han har foretaget til Egypten.

Tirsdag 3. november
Elsa Steen Sørensen, journalist, Haderup: Kartoffeltyskernes indvandring til Alheden i 1760. Elsa Steen Sørensen er selv 7. generation af slægten Krath.

Lørdag 12. december
Kl. 13.30 mødes vi ved Ebeltoft Kirke, hvor provst Erik Orheim vil fortælle om kirken og dens historie. Efter besøget i kirken vil vi drikke kaffe og julehygge i Ebeltoft. Stedet er på nuværende tidspunkt ikke fastlagt.
Tilmelding til Willy Helbo, Stationsgade 4, 8570 Trustrup ☎ 86 33 41 32 senest 7. december.

Tid og sted

Ordinære møder kl. 19 i center "Posthaven", Posthaven 48, Grenå.

Kontingent

100 kr., samboende 160 kr.

Kursusvirksomhed

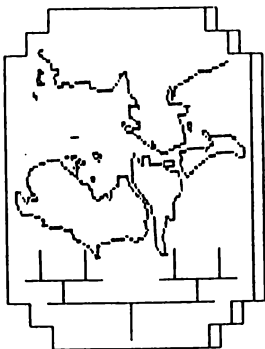
23.9., 7.10., 21.10., 4.11., 18.11. og 2.12. vil der være lejlighed til at komme på kursus i slægtsforskning v/ arkivar Børge Kjær. Kurset starter hver aften kl. 19 på Egnsarkivet i Grenå. De forskellige kilder, som man har brug for i sin slægtsforskning, vil blive gennemgået på dette kursus. Senere - formentlig i februar/marts 1999 - vil der blive forsøgt gennemført et kursus for de, der ønsker at anvende edb i deres

slægtsforskning. Kursusgebyr vil afhænge af deltagerantallet, men formentlig 200-250 kr.

Man kan deltage i de to kurser uafhængigt af hinanden. Interesserede kan allerede nu melde sig på ☎ 86 32 65 77, Grenå Egnsarkiv.

Bestyrelsen

- Ib Asmussen, fmd., Krokusvej 10, 8500 Grenå ☎ 86 32 31 71.
- Leif Ryttertoft, nstfmd., Fuglevænget 60, st.tv., 8500 Grenå ☎ 86 30 08 78.
- Inga Witt, kass., Østergade 3, 8500 Grenå ☎ 86 32 77 39.
- Anna M. Antonsen, sekr., Enghavevej 10, 8500 Grenå ☎ 86 32 49 88.
- Anni Reintoft, Ebeltoftvej 17, Øksenhølle, 8400 Ebeltoft ☎ 86 36 37 31.

Slægthistorisk Forening for Storstrøms Amt

Tirsdag 14. september

Svend Aage Nielsen, sognepræst, Toreby: Kaj Munk - hans liv, forfatterskab og endeligt.

Tirsdag 6. oktober (FU)

Lone Hvass, museumsinspektør, Helsingør: Købstadens borgere, embedsmændene, håndværkerne og især deres koner i 16- og 1700-årene. Brug af kirkebøger på en anden måde - om kvinders og mænds sygdomme, børnedødelighed og fødsler.

Onsdag 18. november

Frank V. Nielsen, Nr. Alslev: Møller på Lolland-Falster.

Torsdag 3. december

Lise-Lotte Mygh, museumsinspektør, Falsters Minde: Juletraditioner.
Derefter juleafslutning.

Tid og sted

Foredragene afholdes, hvis ikke andet er anført, kl. 19.30 på det gamle bibliotek, Rosenvænget 17, Nykøbing F. Medbring drikkevarer til pausen.

Kontingent

100 kr. for enkeltmedlemmer, 160 kr. for ægtepar. For ikke-medlemmer betales 25 kr. hvert foredrag.

Bestyrelsen

- Ina Antonsen, fmd., Nykøbingvej 65, 4863 Eskilstrup ☎ 53 83 64 28.
- Kirsten Esbensen, nstfmd., Ejegodvej 21, 1.th., 4800 Nykøbing F ☎ 54 85 19 33.
- Børge Antonsen, kass., Nykøbingvej 65, 4863 Eskilstrup ☎ 53 83 64 28.
- Ove Jørn Mortensen, sekr., Græsvænget

12, 4760 Vordingborg ☎ 53 77 36 58.

- Jette Stoltenberg, red., Hallingparken 7, 6., 2660 Brøndby Strand ☎ 43 73 04 02.
- Erik Dyrberg, Gøgeurtvej 11, Marielyst, 4873 Væggerløse ☎ 54 13 64 01.
- Bodil Madsen, Kærmindevej 26, 4760 Vordingborg ☎ 53 77 08 45.

Torsdag 17. september

Ib Walbum: Præst i Nakskov, Anders Pedersen, kaldet "Perlestikker" og hans bog *Perlestikkerbogen*, som er en af Danmarks ældste kirkebøger.

Torsdag 12. november

Hejdi Pfeffer, arkivleder og konsulent: Borchard Rud, Sæbyholm.

En meget spændende og bloddryppende historie.

Torsdag 10. december

Julemøde med gløgg, æbleskiver og lidt overraskelser.

Tid og sted

Foredragene holdes, hvis ikke andet er

anført, i Medborgerhuset, Jernbanegade 8, 1., Nakskov kl. 19. Husk at medbringe kop eller krus.

Kontingent

75 kr., par 125 kr.

Meddelelser

I skrivende stund (14. maj 1998) har foreningen forhandlinger i gang med Folkeuniversitetet angående en kursus-weekend i oktober, muligvis 23. og 24, hvor Knud Prange, universitetslektor og mag.art, vil komme og undervise i slægtsforskning. Datoen er ikke helt fastsat endnu, men der vil komme meddelelse herom senere.

Bestyrelsen

- Helge Rasmussen, fmd., Havebyen 17, 4900 Nakskov ☎ 53 92 09 61.
- Michell Nellemann, nstfmd., Winchells-gade 33, 4900 Nakskov ☎ 53 92 70 32.
- Anne Mette Jonsson, kass., Hoskiersvej 18, 4900 Nakskov ☎ 53 92 62 85.
- Erling J. Hansen, Pederstrupvej 20, 4900 Nakskov ☎ 53 92 20 11.
- Ib Walbum, Tranevej 15, Langø, 4900 Nakskov ☎ 53 94 84 27.

Nordsjællands Slægtshistoriske Forening

Mandag 7. september

Jørgen Mikkelsen: Noget om slægtsforskerne og sundhedsforvaltningerne.

To af de vigtigste kildetyper er dødsattester og medicinalberetninger.

Lørdag 3. oktober kl. 11

Besøg i Roskilde Domkirke og dens museum.

1 times rundvisning i kirken og ½ times rundvisning i museet over kirken. Pris: 12 kr. - pensionister 6 kr. Derefter er der mulighed for at besøge Bymuseet eller Vikingemuseet. Nødvendig tilmelding til Åse Schelbeck.

Mandag 2. november

Niels Peter Stilling, historiker og museumsleder, Søllerød Museum: Den danske udvandring i billeder og breve, specielt Frederiksborg Amt, men også andre steder i landet.

Mandag 30. november

Medlemsaften med julehygge, æbleskiver, gløgg - og en julehistorie.

Tid og sted

Hvor intet andet er anført - kl. 19 på Allerød Bibliotek, Skovensvej 4, Allerød.

Kontingent

100 kr., par 150 kr.

Bestyrelsen

- Arne Kej, fmd., Stenhøjen 18, Hesbjerg, 3250 Gilleleje ☎ 49 71 72 32.
- Åse Schelbeck, nstfind., Gydevej 44 B, Esbønderup, 3230 Græsted ☎ 48 39 07 66.
- Ib Hvidberg Hansen, sekr., Vesterbrogade 84, 3250 Gilleleje ☎ 48 30 15 95.
- Erik Maagensen, kass., Søllerødgårdsvej 4, 2840 Holte ☎ 45 80 09 94.
- Carl Bjerring Andersen, Ålholmparken 35, 3400 Hillerød ☎ 42 26 57 28.
- Kaj Agerholm Christensen, Gl. Frederiksborgvej 39, 3400 Hillerød.
- Lilly Hansen, Græsted Stationsvej 90, 3230 Græsted ☎ 48 39 16 05.
- Tove Jørgensen, Kongensgadevej 55, st.tv., 3200 Helsingø ☎ 48 79 84 56.
- Viggo Poulsen, red., Leerbjerg Aasen 2, Bakkebjerg, 3230 Græsted, fax/☎ 48 71 50 46.

Slægtshistorisk Forening Herning

21.9. Birgit Øskov, Nørresundby: Skolearkivalier - hvor finder vi vore forfædre?

16.11. Jens Møllerup, Rudkøbing: Brudte bånd knyttet over havet igen!

14.12. Hans Jørgen Marker, Odense: Dansk Dataarkiv og kildeindtastningsprojektet. Fmd.: Ingelise Nielsen, Granly 1, 7451 Sunds ☎ 89 33 53 62/97 14 16 32.

Koldinghus

Forening af Slægtsforskere

1.9. Nils G. Bartholdy, Rigsarkivet: Strejftog gennem heraldikken.

5.10. Henning Bender, arkivar, Aalborg: Udvandringen fra Vejle Amt til Nordamerika.

3.11. Søren Manøe, tidl. museumsinspektør, Ølgod: Livets højtider og den tilknyttede tro.

1.12. Film: *Kolding by og egn*, 1958.

Møder: Kl. 19.30, Kirkesalen i Sct. Jørgens

Gaard. - Fmd.: Søren Stengaard, Jernbanegade 10, 6580 Vamdrup ☎ 75 58 39 46.

Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn

14.9. Charlotte Jensen, folkemindeforsker: Forbrydelser.

12.10. Allan Mylius Thomsen, lokalhistoriker, forfatter: Om kvindens ældste erhverv - prostitution.

9.11. Vivian Sandau, bibliotekar: Københavns Stadsarkiv.

14.12. Foredrag om svenskekrigene.

Møder: Kl. 19.30 i "Mormonkirken", Priorvej 12, Frederiksberg. Fmd.: Anna Margrethe Krogh-Thomsen, Hedebyvej 5, 3650 Ølstykke ☎ 47 17 92 51.

Mit største ønske - min sidste vilje!

af Peter Kudsk, Søvej 7 B, 8800 Viborg ☎ 86 60 08 11.

Mange, der går en tur langs havet, går med et stort ønske om at finde et stort stykke rav med et flot insekt indstøbt. - Kun få er heldige at få dette ønske opfyldt. De heldige findere vil ofte efterfølgende få ravstykket lavet til et flot smykke.

Et ravsmykke vil ofte gå i arv til et barn eller barnebarn. Måske bliver det overladt som en gave længe, før ejeren dør. Måske er det bestemt, hvem der skal arve ravsmykket. Måske indgår det blot i fordelingen sammen med mange andre ting. Kun få gange vil det blive smidt væk.

Anderledes er det ofte med de ting, vi slægtsforskere finder. - Vi søger oplysninger i årevis. Finder mange småstykker. Mødes og udveksler med andre slægtsforskere. Vi bearbejder fundene en smule og leder videre. Renskriver lidt, finder noget andet og prøver så måske med noget helt tredje. Mange får ikke lavet den slægtsbog, som de har arbejdet på i årevis.

Derfor vil jeg her komme med en opfordring til alle: Stop op, gør status og tænk på, hvad du vil med det, du har samlet - og får samlet. Hvem der skal have det, hvis du ikke selv når at få lavet slægtsbogen?

Har de, der skal rydde op efter os, ikke den slægtshistoriske interesse, kan jeg frygte, at en meget stor del af de indsamlede oplysninger, som vi med møje har fået samlet, men ikke har fået færdigbearbejdet, ofte vil blive smidt væk. Og det er jo ikke det, vi har samlet for!

På trods af, at vi som slægtsforskere nok har samme ønske som de, der leder efter rav - at finde den helt store private samling af oplysninger om ens egen familie - tror jeg, at det er få af os, der får vore notater m.v. samlet til en "klump", som andre finder og får bearbejdet. Slægtsforskerne bør færdigbearbejde noget af deres materiale i stedet for at vente, til samlingen er komplet - for det bliver den jo aldrig!

Ingen af os ved, hvor lang tid, vi har tilbage. Og som nævnt er jeg sikker på, at det er meget få slægtsforskere, der ønsker deres store indsamlede materiale smidt væk, når boet skal gøres op. Hvordan forebygges så denne ulykke?

Nu! - Nu, hvor du har tid og mulighed, bør du gennemgå dit indsamlede materiale, dine bøger og de ting, du har samlet. Det er dig, der kender dit materiale og ved, hvem der kan få mest glæde det. Hvem, der kan udnytte dine "fund" og det, du har samlet.

Gennemgå hylder, skuffer og gemmer. Notér og markér. Hvem skal overtage hvad? Er der noget, der blot skal kasseres?

Jeg har i de sidste par år været med til at rydde op i to meget store efterladte samlinger.

Den ene samling blev efterladt "uden varsel", så der ikke var taget stilling til, hvem der skulle have hvad, og om noget kunne kasseres. Hvordan hele materialet var registreret og arkiveret, var jo også væk, så der lå et stort stykke arbejde i at få materialet delt op og få fundet ud af, hvor materialet kunne gøre mest gavn og glæde. - Materialet var jo samlet for at blive brugt. At slægtsbogen ikke nåede at blive lavet, var ikke planlagt og berettigede i hvert fald ikke til, at materialet skulle smides væk. Materialet blev fordelt til fem lokalhistoriske arkiver samt til et par slægtninge. På lokalarkiverne har andre slægtsforskere nu glæde af materialet, og slægtningene fik, hvad de havde interesse i at gemme. En stor del af bogsamlingen blev foræret til den slægtshistoriske forening, hvor afdøde havde været medlem i mange år. Foreningen solgte bøgerne, og mange, der havde kendt ham, fik nu glæde af dem, og foreningen fik en økonomisk gevinst til glæde for foreningens medlemmer.

Den anden samling blev først efterladt efter et længere varsel. Materialet nåede at

blive sorteret. En stor del blev fordelt, inden han døde, til forskellige "arvinger" - familien, arkiver, museer og private. Og resten var der også taget stilling til. Modtagerne kunne endog nå at få svar på nogle spørgsmål.

I disse to eksempler mener jeg, indsamlerne måtte være glade for den videre udnyttelse af det indsamlede materiale. Desværre kender jeg også eksempler på, at alt "det gamle ragelse" straks blev smidt på containeren eller blev brændt.

Hvordan og hvornår afleverer jeg så mit materiale? Hvordan og hvornår afleverer du dit? Vi ved heldigvis ikke, hvor lang tid vi har igen. Men har vi forberedt os lidt, vil det være lettere for dem, der skal rydde op efter os, og materialet vil nok ende der, hvor det kan gøre mest gavn. Vi har i det mindste gjort, hvad vi kunne for at forebygge, at materialet ender på containeren.

Selvfølgelig skal vi ikke tro, at livet ender i morgen, men hvor lang garanti har vi? Så derfor stop op nu og gør status!

Har du en nær slægtning, der gerne vil overtage hele dit materiale, er det jo blot at sige til vedkommende (og andre pårørende), at materialet kan hentes, når den tid kommer. Men har du det som mange af os andre, må du tage stilling til, hvor dine ting skal hen, når du ikke skal bruge dem mere. Fortæl dine nærmeste om dine ønsker. Tag evt. kontakt til dit lokalhistoriske arkiv eller slægtshistoriske forening, jeg tror, de gerne vil hjælpe og vejlede dig. Du kan også beskrive på et stykke papir, hvad du har, hvad det kan bruges til, hvis du ikke når det, du gerne vil, og sidst men ikke mindst, hvem skal have dit indsamlede materiale? Skal det forblive samlet? Skal det på et arkiv eller fordeles på flere lokalarkiver? Er der evt. noget, som en slægtning eller en slægtsforsker kan have glæde af, og som derfor skal frasorteres?

Hvem skal have din bogsamling? En slægtning? Flere? Et lokalarkiv? En slægts-historisk forening? Lav en kort beskrivelse, hvis du ikke laver en hel bogfortegnelse.

Der er spørgsmål nok, så stop op nu! - Vi ved ikke, hvornår det er for sent! Tænk på, at alternativet kan være containeren!

"Den Ny Kirkebog"

af Bente Klercke Rasmussen, cand.mag., Holbergsg. 23, 1., 8000 Århus C ☎ 86 13 92 71.

I over 350 år er der ført kirkebøger i Danmark. Siden 1645 har præsterne skullet "holde rigtig kirkebog med dag og dato for, hvor mange der fødes i sognet samt hvor mange der vies og dør".

I den mellemliggende tid er der flere gange sket forandringer i kirkebogsførelsen. I 1812 bestemte et reskript således, at kirkebøgerne nu skulle føres i to eksemplarer, og at de skulle føres på fortrykte skemaer i modsætning til før, hvor præsterne selv måtte bestemme, hvordan de indrettede deres kirkebog. I 1892 indførtes nye skemaer i hele landet med strenge bestemmelser om, at intet måtte indføres i kirkebøgerne uden efter forevisning af attester.

Disse ændringer er imidlertid små i sammenligning med de ændringer, der nu er planer om: I år 2001 skal der indføres elektronisk personregistrering i Danmark, og de gamle håndskrevne kirkebøger bliver sendt på pension.

Formålet med at indføre den elektroniske kirkebog - kaldet *Den Ny Kirkebog* - er at forene kirkebøgernes retsgyldige og fyldestgørende oplysninger med den effektivitet og tilgængelighed, som informations-teknologien giver. Man ønsker også at fjerne nogle arbejdsgange ved, at der ikke længere skal udfyldes og indsendes blanketter til folkeregistrene og andre kirkebogførere.

Borgerens kirkebogsside

Alle personer i Danmark får deres egen kirkebogsside i *Den Ny Kirkebog*. Denne side startes, når barnet bliver født, og når barnet senere døbes eller navngives føjes oplysningerne ind på den pågældende side. Senere kan oplysninger om konfirmation, vielse og navneændring føjes til på samme side.

Kirkebogssiden følger den enkelte borger, uanset hvor i landet personen flytter hen. Hvis man skal have navneændring, eller hvis ens dåbsattest er forsvundet, er det således ikke længere nødvendigt at rejse til det sogn, hvor man er døbt eller navngivet. For fremtiden skal man blot henvende sig til kirkebogsføreren i det sogn, hvor man bor, og her kan alle ændringer foretages.

Den Ny Kirkebog skal fra starten afløse de gamle kirkebøger, og før systemet tages i brug, skal der oprettes kirkebogssider for alle nulevende personer i landet. Kirkebogssiderne vil blive oprettet på grundlag af de oplysninger, der allerede findes i CPR-registeret, men disse oplysninger er ikke blevet kontrolleret i forhold til kirkebøgerne, og en stikprøvekontrol har vist, at der findes en del fejl i dem.

Inden *Den Ny Kirkebog* tages i brug, skal oplysningerne for alle, der er under 40 år, kontrolleres, da det er disse personer, der oftest er behov for at søge eller tilføje oplysninger om i kirkebøgerne. For personer, der er over 40 år, vil oplysningerne blive kontrolleret første gang, der er en konkret sag i forbindelse med personen f.eks. en navneændring.

Sikkerhed

Den Ny Kirkebog vil komme til at ligge i en fælles database, som alle kirkebogsførere vil kunne trække på og tilføje oplysninger i. Databasen vil have en meget høj sikkerhed. Forbindelsen til det verdensomspændende

og "offentlige" Internet vil være både kontrolleret og sikker, således at dataene i *Den Ny Kirkebog* bliver beskyttet mod, at uvedkommende personer trænger ind i dem eller påvirker dem.

Adgangen til *Den Ny Kirkebog* vil være baseret på personlige kodeord for at forhindre, at uvedkommende kan skaffe sig oplysninger. Desuden vil der være rutiner der - lige som det nu er tilfældet for CPR-registeret - sikrer, at materialet bliver destrueret i tilfælde af, at landet bliver invaderet af en fremmed magt, og der vil være rutiner, der sikrer, at materialet kan rekonstrueres, når faren er ovre.

Sønderjylland

I Sønderjylland er det som bekendt en kommunal personregisterfører, der foretager den borgerlige personregistrering, mens kirkebogsførerne kun registrerer kirkelige handlinger og tilhørsforhold til Folkekirken i kirkebøgerne. Denne ordning vil ikke blive ændret ved indførslen af *Den Ny Kirkebog*.

Den Ny Kirkebog vil - i resten af landet - ikke ændre på, at det er Folkekirken, der foretager registreringen af fødsler, vielser og dødsfald.

Slægtsforskerne og Den Ny Kirkebog

Den Ny Kirkebog vil ligesom de håndskrevne kirkebøger blive afleveret til Statens Arkiver efter bestemte regler. Udgangspunktet for afleveringen vil være de regler, der allerede i dag anvendes for CPR-registeret, hvor der hvert tiende år afleveres en komplet kopi af registeret til Statens Arkiver.

Slægtsforskernes adgang til *Den Ny Kirkebog* vil komme til at følge de regler, som Statens Arkiver har udarbejdet om adgang til elektronisk arkivmateriale.

Rettelser

Som første eksempel på *Rettelser og tilføjelser*, indsendt til publikationer, som SLÆGTEN har udgivet, gengives her korrektioner, som venlige læsere har indsendt til forfatteren, Erik Brejl, Ribesvej 3, 6950 Ringkøbing ☎ 97 32 24 80.

Rettelser og tilføjelser til bogen *Skandeborg Rytterdistrikts skifteekstrakter 1680-1765*. 1995:

I forordet side 5 første spalte nederst: faddere læs: formyndere

Til skifteekstrakterne efter løbenummer:

- 41 Isberg. Læs: Jebjerg.
45 Rasmus Jepsen i Vissing. Læs: Melsing.
55 Christen By. Læs: Christen Bhie.
79 Voer herreds tingbog 28.2.1668, B 64B-4 f.246b, hvor hun kaldes Karen Jørgensdatter. Læs: Voer herreds tingbog 28.2.1668, B64B-4 f. 247b, hvor hun *fejlagtigt* kaldes Karen Jørgensdatter; f.248A ses det, at Karen Jørgensdatter var gift med Sejer Sørensens bror, Jørgen Sørensen i Elbæk.
186 Christoffer Nielsen i Firgårde, død. 3B: Læs: 4B, og tilføj datteren Gertrud.
288 Niels Pedersen i Firgårde. Læs: Niels Poulsen i Firgårde.
316 Tilføj: [Børn: se lbnr.680].
420 FM: Søren Knudsen Krog. Læs: Krag.
461 E: Anne Ibsdatter. LV: Jens Lauridsen sst. B: Peder i udlandet, Søren

i Grumstrup, Margrethe g.m. hr. Gregers Gregersen [Prytz] i [Vester] Tørslev, sml. lbnr.1389, Dorthe g.m. Søren Sørensen i Forlev, sml. lbnr. 554, Karen g. m. Niels Jacobsen i Ustrup, [sml. lbnr. 629], Cathrine, [skifte 9.6. 1699 lbnr. 450], var g.m. Peder Sørensen i Hoved, Cathrine g.m. Anders Jensen i Grumstrup.

- 1220 1. ægt. med [Karen Bertelsdatter], skifte 1.7.1724 lbnr. 1167. læs: 1. ægt. med [Kirsten Bertelsdatter], skifte 1.7.1724 lbnr.1168.
1353 Mikkel Knudsen i Tørrild. læs: Mikkel Knudsen i Torrild.
1454 Anders Jensen i Gantrup og Christen Jensen i Brædstrup er helsøskende.
1763 halvsøster Sidsel Christofferdatter g.m. Christen Jensen i Emborg. Læs: Christen Iversen.
2012 Efter Jens Madsen Due tilføjes: [1. ægt. med Helle Jensdatter]. B: o.s.v.
2206 E: Abild Pedersdatter [formentlig fejl for Abel Rasmusdatter].
2694 Maren Frandsdatter i Harlev. læs: Maren Frederiksdatter, fejl. Skal være Maren Terkelsdatter. Efter 1. ægt. med Jens Frandsen tilføjes: [Skifte 10.3.1752 lbnr.2188].
2792 Jep Jepsen. Formentlig fejl for Jep Jensen.

I navneregistret side 271 indføjes: Rasmusdatter, Abel, Tåstrup 2206

Slægten Monrad, H.P. Hanssen-Nørremølle, prins Richard, grev Jefferson og Danmark

På landsarkivet i Aabenraa findes den flittige slægtsforsker Chr. Maibølls manuskript fra 1950 *Anna Maria Andresens stamtavle*. *H.P. Hanssens mødrene slægt*. Dette arbejde kan kombineres med S. Otto Brenners artikel fra 1970-71 *Die Herkunft der Fami-*

*lie Monrad*¹ og med slægtsforskeren Rasmus Hansens nye bog fra 1996 *Bønder og borgere, præster og degne samt andet godtfolk i gamle dage, oldemor Anna Marie Andresens aner på Als og fra andre egne og lande*; denne private publikation er også af-

leveret til arkivet i Aabenraa, er en bearbejdning/udvidelse af Maibølls manuskript med bl.a. Brenners overbevisende teorier om Monrad-slægtens ældste led i det sydligste Tyskland samt yderligere oplysninger om slægterne Mangold, Hundbiss og Blarer tilbage til 1200-tallet. Sidstnævnte oplysninger stammer fra bl.a. følgende publikationer:

- J. Kindler von Knobloch: Oberbadisches Geschlechterbuch. Heidelberg 1898-1918.
- Aloys Schulte: Geschichte der Grosse Ravensburger Handelsgesellschaft 1380-1530. Stuttgart/Berlin 1923.
- Aloys Schulte: Geschichte des mittelalterlichen Handels und Verkehrs zwischen Westdeutschland und Italien. Leipzig 1900.
- P. Staerkle: Zur Familiengeschichte der Blarer, i *Zeitschrift für schweizische Kirchengeschichte*, 1949.
- Jakob Hugentobler: Die Burg Salenstein und ihre Besitzer, i *Thurgauer Jahrbuch*, 1940.

Slægterne Blarer, Monrad og H.P. Hanssen

Samles oplysningerne fra disse publikationer fremkommer følgende imponerende slægtslinje for den sønderjyske politiker H.P. Hanssen, f. 1862, d. 1936, der frem for nogen prægede forløbet af Sønderjylland/Nordslesvigs genforening med Danmark 1920. - Afstammingsforholdene mellem 10. og 11. samt 11. og 12. generation er kædens svageste led, som videre forskning måske kan kaste yderligere lys over.

Udgangspunktet er patricierslægten Blarer i St. Gallen og Konstanz ved Bodensøen på grænsen mellem Tyskland og Schweiz, hvor dens medlemmer var linned- eller hørkræmmere. - Slægten kan følges tilbage til:

- A1 **Ulrich Blarer**, f. før 1190, d. 1242, nævnt 1225 og -28 som medstifter af såkaldte hospitaler i Konstanz og St. Gallen. - Søn:
- A2 **Diethelm Blarer** von Guetingen, f. før 1210. - Søn:

A3 **Gerwig Blarer**, f. før 1230, d. efter 1276, nævnt fra 1252, borger i St. Gallen, indehaver af det ansete "Ammann"-hverv. - Søn:

A4 **Heinrich Blarer**, f. før 1255, d. efter 1315, nævnt fra 1275, borger i St. Gallen, hospitalsmester. - Søn:

A5 **Egloff Blarer**, f. før 1280, død 1344, nævnt fra 1302, borger i St. Gallen og Konstanz, købte godset Giersberg ved Kreuzlingen. - Søn:

A6 **Albrecht Blarer** von Giersberg, f. før 1325, d. efter 1396, nævnt fra 1346, ejer af Giersberg. - Datter:

A7 **Anna Blarer** von Giersberg, f. før 1365. Gift før 1385 med Lutfried Muntprat, f. før 1350, d. 1396/1404, nævnt fra 1377, borger i Konstanz, rådmand, søn af Heinrich Muntprat, f. før 1320, d. 1351/54, borger i Konstanz, nævnt 1351 som udlænding (Kawerzi), sikkert fra Italien, måske fra Monteprato syd for Genua, og hustru Ursula, nævnt 1354 som enke; slægten Muntprat (Mombprat eller Mundbrat) var linned- eller hørkræmmere og vekselerere. - Søn:

A8 **Hans Muntprat**, f. før 1385. d. 1422, nævnt fra 1406, ejer af godserne Altenklingen og Märstetten i Thurgau. Gift før 1410 med Agathe Hundbiss, f. senest 1390, d. efter 1469, datter af Frick (II.) Hundbiss, "Ammann" i Ravensburg nord for Bodensøen, og hustru Margarete Sälzlin; slægten Hundbiss' ældst kendte stamfar nævnes fra 1303 som "Ammann" i Ravensburg. - Søn:

A9 **Konrad Muntprat**, f. før 1410, d. 1492, rådmand i Konstanz 1436-69, købte 1442 den nedre del af fæstningen Salenstein. Gift før 1440 med en datter af Heinrich v. Roggwyl i Ermatingen. - Søn:

A10 **Jakob Muntprat**, f. senest 1440, d. tidligst 1512, bosat på Salenstein, nævnt 1465-93 som indehaver af forskellige len, rådmand i Konstanz 1489-92, rigsfoged 1494-96, borg-

- mester 1495 og overborgmester (Altbürgermeister) 1497, foged i Eschenz 1505-08. Gift før 1465 med Amalie Mangold, f. før 1448, datter af Sebastian Mangold - vist atter søn af Konrad (III.) Mangold, borgmester i Konstanz og rigsfoged, og hustru Amalia von Rorschach; slægten Mangold stammede vist oprindeligt fra Elsass, men boede i Konstanz siden midten af 1300-tallet. - Fra datteren Anna, gift med Eberhard v. Fulach, stammer den kendte luftfartøjskonstruktør Graf Zeppelin. - En formentlig søn:
- A11 **Heinrich Muntprat/Monnerat**, f. senest 1465, d. efter 1528, prokurator/forstander i Courfaivre ved Delsberg/Delémont sydvest for Basel 1492, nævnt i Thurgau og Neustadt a.d.H. (vist mellem Freiburg og Schaffhausen) 1512 og i hjembyen Konstanz 1528. Gift senest 1500 med N.N. - Efter alt at dømme var en søn:
- A12 **Jacob Monrad** (Mombprat, Mumprat)², f. omkr. 1505, d. tidligst 1578, student i Tübingen 1528, præst (sognepræst/diakon) ca. 1538 - sandsynligvis i eller ved Stendal i Brandenburg vest for Berlin, sognepræst i Lautenthal ved Goslar - vist fra kirkens bygning 1564, nævnt der 1567-78, vist tillige provst i Seesen bispedømme (Superintendentur). - Hans ukendte hustru skal - udokumenteret - have været slægning til Martin Luther eller snarest dennes hustru Katharina von Bohra. - Søn:
- A13 **David Monrad**, ca. 1533-1579, student (Stendalensis) i Rostock 1553, lærer i Zellerfeld 1554 og skolemester i Wildemann ved Goslar, måske præst i Ulsnæs (nu Ulsnis) ved Slesvig, diakon i Eckernförde 1567 og sidst sognepræst i Kappel (nu Kappeln) i Slesvig 1579, men død samme år. Gift senest 1566 med Anna Callenius, f. før 1550, datter af Paul Callenius, 1518-1594, sidst præst ved Sct. Lamberts kirke i Lüneburg 1570-92.- Søn:
- A14 **Johannes Monrad**, 1566-1623, student (Lünebergensis) i Rostock 1586, mag., sognepræst i Ketting på Als fra 1589, vist provst fra 1599. Gift 1590 med Anne Voget, f. omkring 1570, datter af Johannes Voget (Vaget, Prætorius), ca. 1545-1585, sognepræst i Sønderborg fra 1572. - Fra sønnen Erik M., 1607-1650, biskop i Ribe, stammede den kendte politiker, biskop D.G. Monrad³, 1811-1887. - Datter:
- A15 **Cathrine Monrad**, 1595-1651. Gift 1621 med Poul Jensen Ewald, 1594-1651, kapellan i Havnbjerg og sognepræst i Ulkebøl på Als. - Datter:
- A16 **Agathe Ewald**, 1621-1702. Gift 1643 med Samuel Cruckow, 1618-1704, sognedegn i Ulkebøl. - Søn:
- A17 **Frederik Cruckow**, f. omkr. 1650, d. 1730/35, skoleholder i Ulkebøl. Gift senest 1681 med N.N., d. efter 1721. - Datter:
- A18 **(Mette) Cathrine Cruckow**, 1684-1769. Gift 1715/16 med Poul Hieronymus Hammer, 1690-1753, sognedegn i Ulkebøl. - Søn:
- A19 **Frederik Hammer**, 1727-1804, skoleholder i Ulkebøl. Gift 1762 med Anna Jørgensdatter Nielsen, 1738-1805. - Søn:
- A20 **Hans Jørgen Hammer**, 1768-1833, skoleholder og fungerende degn i Ulkebøl. Gift 1798 med enken Maria Dorothea Berg, 1765-1846; skilt 1821/22. - Datter:
- A21 **Cæcilie Cathrine Hansen**, 1802-1874. Gift 1821 med enkemand Hans Christian Andresen, 1791-1847, gårdmand i Ulkebøl By og Sogn til 1829, derpå i Snogbæk i Sottrup Sogn på Sundeved. - Datter:
- A22 **Anna Marie Andresen**, 1826-1894. Gift 1849 med Christen Hanssen, 1825-1891, gårdejer i Nørremølle i Sottrup Sogn. - Søn:

A23 **Hans Peter Hanssen(-Nørremølle)**, 1862-1936, bosat i Sønderborg fra 1888 og i Aabenraa fra 1893, medlem af den preussiske landdag 1896-1908 og rigsdag 1908-19 samt derpå dansk minister 1919-20.

Slægten Monrad og prins Richard

Med den sønderjyske førerskikkelse og det fornemme bryllup 6. juni på Gråsten Slot i tankerne er det interessant, at fra præsteslægten Monrad på Als eksisterer følgende slægtslinje frem til prinsesse Benediktes mand, prins Richard, hvis mor som bekendt er svensk, men hvis borgerlige danske afstamning vist er ukendt for de fleste.

Ovennævnte A14, præsten **Johannes Monrad** i Ketting, blev efterfulgt af sønnen:

B15 **David Monrad**, 1591-1653, student i København og Rostock 1612, diakon i Havnbjerg 1614 og kapellan i Oksbøl på Als 1616, sognepræst i Ketting 1623 og provst. Gift 1. g. 1616 med Cathrina Matthiasdatter, f. omkr. 1595, d. 1631, datter af sognepræsten i Oksbøl Matthias Martini, d. 1630, og hustru Sara (Olufsdatter Schrøder?), 1560-1640. - Datter:

B16 **Anna Elisabeth (eller blot Elisabeth) Monrad**, f. 1644 (ca. 1634?), d. 1720. Gift ca. 1660 med Jørgen Marcussen, 1617-1682, residerende kapellan i Assens-Kærum fra 1645. - Søn:

B17 **David Monrad**, 1666-1746, sognepræst i Gjerpen i Norge fra 1701, provst fra 1738. Gift 2. g. 1707 med Barbara Leopolda, 1679-1730; fra parret stammer forfatteren Thomas Lange, 1829-1887⁴. - Søn:

B18 **Jørgen Herman Monrad**, 1714-1763, sognepræst i Ejddanger i Akershus Stift, provst. Gift med Catharine Stranger, 1728-1763. - Datter:

B19 **Abigael Monrad**⁵, 1757-1812. Gift 1779 med Nils Vogt (Niels Nielsen, Nils Nielsen og fra 1779 Nils Vogt), 1755-1809, søn af Jan Nielsen, cand. theol., trælasthandler i Bragernes/-

Drammen, og hustru Anne Marie Cudrio. - Nils Vogt blev eksamineret dansk jurist 1777, forligskommissær i Kongsberg og fra 1803 sorenskriver i Nordfjord Fogderi. - Søn:

B20 **Jørgen Herman Vogt**⁶, 1784-1862, cand.jur. 1806, norsk sorenskriver i Nordfjord Fogderi 1809-12, dansk embedsmand i Finansskassedirektionen 1812-14, norsk finansembedsmand fra 1814, statssekretær 1822 og statsråd fra 1825 samt senere ceremonimester. Gift 2. g. 1822 med Hedvig Lovisa grevinde Frölich, 1787-1880. ægteskabet opløst 1837, datter af svensk ritmester Adolf Fredrik greve Frölich og Hedvig Hummelhielm. - Datter:

B21 **Ingeborg Hedvig (Hedda) Vogt**, 1825-1904, svensk hofdame. Gift 1852 med Albert Carl August Lars greve Ehrensvärd, 1821-1901, ejer af godset Tosterup i Skåne, dr.phil., kammerherre, udenrigsminister 1885-89. - Datter:

B22 **Anna Louise Dorothea grevinde Ehrensward**, 1855-1930. Gift 1876 med Ludvig Vilhelm August greve Douglas, 1849-1916, ejer af godset Sternorp i Östergötland, udenrigsminister 1895-99. - Datter:

B23 **Hedvig Ingeborg Madeleine grevinde Douglas**, 1886-1983. Gift 1. g. 1906 med Charles Louis greve Fouché, hertug d'Otrante, 1877-1950, svensk godsejer, overstaldmester (hvis mormors mormor - via slægterne v. Stedingk, v. Haxthausen og v. Oldenburg - var en Schøller⁷ af samme slægt som søhelten Tordenskiolds mor med rod i 1500-tallets Ribe!). Hun blev skilt og gift 2. g. 1931 med professor Ivar Tengbom, 1878-1968. - Datter:

B24 **Margareta Fouché d'Otrante**, f. 1909. Gift 1934 med Gustav Albrecht Alfred Franz Friedrich Otto Emil Ernst Fürst zu Sayn-Wittgenstein-Berleburg fra 1925, f. 1907, d. 1944 - forsvandt (som ritmester i den tyske hær) på østfronten i Rusland, dødsformodningsdom 1969. - Søn:

B25 **Richard Casimir Karl August Robert Konstantin Fürst zu Sayn-Wittgenstein-Berleburg** fra 1944/69, f. 1934. Gift 1968 med Benedikte Astrid Ingeborg Ingrid prinsesse til Danmark, f. 1944. - Som prinsesse Benediktes mand omtales han i Danmark oftest som prins, hvad han vel også juridisk var til 1969, da faderen - som "savnet" siden 1944 - endelig blev erklæret død.

Prins Richards afstamning fra det danske kongehus

Ved besøg på Amalienborg kan Richard ikke undgå at se den franske billedhugger Salyss flotte rytterstatue midt på slotspladsen. Den forestiller Benedikte og hans fælles stamfar, den danske konge Frederik V, og viser os majestæten præget af ophøjet ro - med laurbærkrans på hovedet og kroppen draperet i romersk toga som oldtidens kejser; virkelighedens alkoholiserede Frederik V kunne langt fra udfylde kunstnerens illusion, men det er en anden sag.

Her følger slægtslinjen⁸ fra **Frederik V konge af Danmark og Norge** fra 1746, f. 1723, d. 1766. Gift 1. g. 1743 med Louise princess of Great Britain and Ireland, 1724-1751. - Datter:

C1 **Vilhelmine Caroline prinsesse af Danmark og Norge**, 1747-1820. Gift 1764 med fæteren (mosters søn) Wilhelm Graf von Hanau fra 1760, som Wilhelm IX. Landgraf von Hessen-Kassel fra 1785 og som Wilhelm I. Kurfürst von Hessen fra 1803 (fordrevet 1806-13), f. 1743, d. 1821. Han fik et dårligt omdømme efter at have udlejet undersåtter som soldater til Englands kamp mod nordamerikanernes frihedsbestræbelser og benyttet midlerne herfra til at tilfredsstille sin pragtsyge og til at underholde sine mange elskerinder. - Søn:

C2 **Wilhelm II. Kurfürst von Hessen** fra 1821, fordrevet 1831, f. 1777, d. 1847, preussisk general. Gift 2. g. 1841 (morganatisk/til venstre hånd) med den borgerlige guldsmededatter

Charlotte Henriette Wilhelmine Emilie Ortlöpp, Gräfin v. Reichenbach fra 1821 og Gräfin v. Lessonitz fra 1824, f. 1791, d. 1843.; hun havde som hans elskerinde aldeles behersket ham siden 1812 og født ham 8 børn. - Søn:

C3 **Wilhelm Graf v. Reichenbach-Lessonitz**, 1824-1866, ejer af godserne Lessonitz, Bisenz, Unter-Moschtienitz i Mähren. Gift 1857 med Helene Amalie Freiin Goeler v. Ravensburg, 1838-1912. - Datter:

C4 **Pauline Viktoria Caroline Amalie Wilhelmine Emilie Gräfin v. Reichenbach-Lessonitz**, 1858-1927. Gift 1880 med Alfred Ludwig Wilhelm Leopold Prinz zu Löwenstein-Wertheim-Freudenberg, 1855-1925, preussisk/tyisk oberstløjtnant. - Datter:

C5 **Madeleine Wilhelmine Felice Ludovika Prinzessin zu Löwenstein-Wertheim-Freudenberg**, 1885-1976. Gift 1905 med Richard Hermann Gustav Fürst zu Sayn-Wittgenstein-Berleburg fra 1904, f. 1882, d. 1925 (dræbt ved biluheld). - Søn:

C6 **Gustav Albrecht Alfred Franz Friedrich Otto Emil Ernst Fürst zu Sayn-Wittgenstein-Berleburg** fra 1925, f. 1907, d. 1944, se ovenfor under B24.

Grev Jeffersons fyrstelige afstamning

Prinsesse Benedikte og prins Richards nye svigersøn tilhører en i Danmark ganske ukendt og i Europas historie lidet fremtrædende uradelsslægt *von Pfeil und Klein-Ellguth*⁹ fra Schlesien (den sydvestlige del af det nuværende Polen); slægten mistede sine godser ved Tysklands sammenbrud mod slutningen af 2. Verdenskrig. - Men gennem kvindeled og uægtefødte mandsled stammer han fra fyrsteslægten *Anhalt-Desau*¹⁰, hvortil også dronning Ingrid's mormors mor hørte.

Slægten *v. Pfeil und Klein-Ellguths* stamfar var ca. 1200 "Palatin von Krakau" (borgherre i det nuværende Kraków), og af hans efterkommere blev Karl Friedrich, f. 1735, d. 1807, optaget i den preussiske gre-

vestand 1786 (sammen med en bror) som *Graf v. Pfeil und Klein-Ellguth*; hans sønnesøn, den habile tegner Graf Woldemar, f. 1815, d. 1878, giftede sig imidlertid 1850 med Amélie Gräfin v. Waldersee, der i lige fædrene linje var tipoldebarn af den preussiske konge Frederik den Stores berømte lærer, feltherren "der alte Dessauer"¹¹; - afstamningen er som følger:

D1 **Leopold I. Fürst von Anhalt-Dessau**¹² fra 1693, f. 1676, d. 1747, brandenburgsk/preussisk officer fra 1690'erne, feltmarskal fra 1712, rigsfeltmarskal fra 1734, erobrede 1715 i spidsen for en preussisk-sachsisk-dansk hær Rügen og Stralsund fra den svenske konge Karl XII. - Leopold indførte 1698 jernladestokken i den preussiske hær og blev 1731 lærer for kronprinsen, den senere Frederik den Store, i hvis hær han skabte den berømte preussiske ekcersits og bl.a. vandt slaget ved Kesseldorf 1745; det var dette slag, der endeligt sikrede Preussen herredømmet over store dele af Schlesien. Han var en tapper, dygtig og erfaren kriger - deltog i 22 slag og 27 belejringer.

Gift 1698 med den borgerlige Anna Louise Föse ("die Anneliese"), 1677-1745, fra 1701 Reichsgräfin, datter af apoteker og borgmester i Dessau Rudolf Föse (1646-1696) og hustru Agnes Ohme (1645-1707); faderen var søn af apoteker i Dessau Christoph Föse fra Coburg og hustru Eleonora Blandina Schulze, og moderen var datter af Johann Ohme, en fornem køb- og handelsmand i Dessau. Det ekceptionelle fyrstelige/borgerlige ægteskab resulterede i 5 sønner og 5 døtre, hvoraf ikke mindre end 4 (ikke mindst på grund af personlig dygtighed) avancerede til generalfeltmarskaller i den preussiske hær. - Den 2. søn var:

D2 **Leopold II. Maximilian Fürst von Anhalt-Dessau** fra 1747, f. 1700, d. 1751, preussisk generalfeltmarskal. Gift 1737 med slægtningen Gisela Ag-

nes Prinzessin von Anhalt-Köthen, 1722-1751. - 1. søn:

D3 **Leopold III. Friedrich Franz Fürst von Anhalt-Dessau** fra 1751, arvede dele af Anhalt-Zerbst 1797, som Leopold I Herzog von Anhalt-Dessau fra 1806, f. 1740, d. 1817. Han ("Vater Franz") understøttede kulturen i landet. - Gift 1767 i Berlin med kusinen Luise Henriette Wilhelmine Prinzessin von Preussen og Markgräfin von Brandenburg-Schwedt, 1750-1811, datterdatter af "der alte Dessauer". - Leopold fik med den borgerlige Johanne Eleonore Hof(f)meyer, 1739-1816, (senere gift v. Neitschütz) sønnen:

D4 **Franz Anton Johann Georg Graf v. Waldersee** fra 1786, f. 1763. d. 1823, preussisk kammerassessor og domæneråd i Breslau (nu Wrocław) fra 1784, tilknyttet faderens hof i Dessau fra 1790 - sidst som overhofmester for halvbroderens søn, den unge hertug Leopold IV., kunstnerisk interesseret og litterært begavet.

Gift 1787 med sit næstsøskendebarn Luise Karoline Kasimire Sophie Gräfin v. Anhalt, 1767-1842, datter af preussisk general Albrecht Graf v. Anhalt (1735-1802) og hustru (gift 1764) Sophie Luise Henriette v. Wedel (1750-1773); svigerfaderen, Graf Albrecht, var 5. søn af "der alte Dessauer"s ældste søn, Wilhelm Gustav Erbprinz von Anhalt-Dessau, 1699-1737, preussisk generalalløjtnant, og dennes hustru (gift morganatisk 1726), bryggerdatteren fra Dessau Johanne Sophie Herre, 1706-1795, Reichsgräfin von Anhalt fra 1749. - 1. søn:

D5 **Franz Heinrich Georg Graf v. Waldersee**, 1791-1873, preussisk general, militærguvernør i Berlin og Posen. - Gift 1823 med Bertha v. Hünerbein, 1799-1859, datter af Georg Heinrich (Freiherr?) v. Hünerbein og Ulrike v. Knobelsdorff. - Blandt deres børn sønnen Alfred Graf v. Waldersee, 1832-1904, generalfeltmarskal, 1900 øverst-

- befalende for de europæiske magters tropper, der skulle nedkæmpe Boxeropstanden i Kina (gift med den amerikanskfødte enke efter den fra den danske Treårskrig 1848-50 kendte oprører, "Prinsen af Nør", bror til hertugen af Augustenborg), og datteren:
- D6 **Amélie Gräfin v. Waldersee**, 1828-1911. Gift 1850 med Friedrich WOLDEMAR Graf v. Pfeil und Klein-Ellguth, 1815-1878, ejer af bl.a. godset Pleischwitz ved Breslau (nu Wrocław), preussisk kammerherre, søn af Friedrich Ludwig Graf v. Pfeil und Klein-Ellguth på godset Wildschütz i Schlesien og hustru Emilie Gräfin v. Reichenbach. - 2. søn:
- D7 **Friedrich Wilhelm Woldemar ALBRECHT Graf v. Pfeil und Klein-Ellguth**, 1860-1942, tysk generaløjntant. Gift 1889 med Auguste v. Zastrow, 1872-1938, datter af tysk major Arthur v. Zastrow på godset Palzig og hustru Bernhardine Gräfin v. Schmettow. - 3. søn:
- D8 **Hans-Arthur Friedrich Ludwig Jeschke Graf v. Pfeil und Klein-Ellguth**, 1901-1944 (faldt i Litauen), dr.phil., landbrugskandidat, forretningsfører, kaptajn af reserven i et infanteriregiment. Gift 1927 med Ursula v. Tiedemann, f. 1903, levede 1976 i München, datter af generalmajor Rüdiger v. Tiedemann og hustru Emy Fretwell. - 1. søn:
- D9 **Friedrich-August Rüdiger Albrecht Graf v. Pfeil und Klein-Ellguth**, f. 1930, generalfuldmægtig i champagnefirmaet Kupferberg & Co. i Mainz. Gift 1955 med Astrid Andres, f. 1930, dr.phil., datter af direktør Fritz Andres og hustru Else Biersack. - 2. søn:
- D10 **Jefferson Friedrich Volker Benjamin Graf v. Pfeil und Klein-Ellguth**, f. 1967, finansrådgiver i Paris. Gift 1998 med Alexandra Rosemarie Ingrid Benedikte Prinzessin zu Sayn-Wittgenstein-Berleburg, f. 1970, datter af B25, se ovenfor.
- Anhalt-Dessau og prinsesse Benedikte**
 Brudgommen, der altså på mindst 2 forskellige måder stammer fra den berømte krigskarl, "der alte Dessauer", stammer - som typisk tysk adelig - fra mange officerer i den preussisk/tyske hær; og både for ham og bruden gælder det, at deres farfar faldt i 2. Verdenskrig. Brudeparret har tillige en fælles stamfar: En sønnesøn af "der alte Dessauer"!
- Nævnte D3, **Leopold III. Herzog von Anhalt-Dessau**¹³, havde den ægtefødte søn:
- E4 **Friedrich Erbprinz von Anhalt-Dessau**, f. 1769, d. 1814, preussisk generalmajor. Gift 1792 med Christiane Amalie Prinzessin von Hessen-Homburg, 1774-1846. - Sø:
- E5 **Leopold II. Friedrich Herzog von Anhalt-Dessau** fra 1817, arvede Anhalt-Köthen 1853 og Anhalt-Bernburg 1863, derpå Herzog von Anhalt, f. 1794, d. 1871. Gift 1818 med Friederich Luise Wilhelmine Prinzessin von Preussen, 1796-1850. - Datter:
- E6 **Maria Anna Prinzessin von Anhalt**, 1837-1906. Gift 1854 med FRIEDRICH KARL Nikolaus Prinz von Preussen, 1828-1885, preussisk/tysk generalfeltmarskal - en dygtig officer, der deltog i krigene mod Danmark 1848 (slaget ved Slesvig) og 1864 (ledede belejringen af Dybbøl). - Datter:
- E7 **Lise Margarete Alexandra Victoria Agnes Prinzessin von Preussen**, 1860-1917. Gift 1879 med Arthur William Patrick Albert prince of Great Britain and Ireland, duke of Connaught and Strathearn, earl of Sussex fra 1874, f. 1850, d. 1942, feltmarskal, kongens personlige adjutant og en tid generalguvernør i Canada. - Datter:
- E8 **Margaret Victoria Augusta Charlotte Nora princess of Great Britain and Ireland**, 1882-1920. Gift 1905 med Oskar Fredrik Wilhelm Olaf GUSTAF VI ADOLF konnung av Sverige fra 1950, f. 1882, d. 1973. - Datter:
- E9 **Ingrid Victoria Sofia Louise Margareta Prinsesse av Sverige**, f. 1910. - Gift

1935 med Christian FREDERIK IX Franz Michael Carl Valdemar Georg konge af Danmark fra 1947, f. 1899, d. 1972. - Datter:

E10 *Benedikte Astrid Ingeborg Ingrid prinsesse til Danmark*, f. 1944. Gift 1968 med Richard Casimir Karl August Robert Konstantin Fürst zu Sayn-Wittgenstein-Berleburg, f. 1934, se B25. - Datter:

E11 *Alexandra Rosemarie Ingrid Benedikte Prinzessin zu Sayn-Wittgenstein-Berleburg*, f. 1970. Gift 1998 med Jefferson Friedrich Volker Benjamin Graf v. Pfeil und Klein-Ellguth, f. 1967, se D10; gommen er altså på samme generation som sin svigermor.

Jefferson stammer fra mindst 2 danske prinsesser!

Via sin afstamning fra "der alte Dessauer" har "kongehusets nye svigersøn" også dansk blod i årerne.

Den mindst dobbelte afstamning fra "der alte Dessauer" giver nemlig en mindst 4-dobbelt afstamning fra den nordiske unionskonge Christian/Christiern I konge af Danmark og Norge fra 1448/49 og konge af Sverige 1457-64, f. 1426, d. 1481. Gift 1449 med Dorothea Prinzessin von Brandenburg, 1431-1495. - Afstamningen går nemlig gennem begge sønnerne, kongerne Hans og Frederik I.

Stammomeren til den første slægtslinje, kong Hans' datter Elisabeth, sluttede sig (som broderen kong Christian II) til reformatoren Luthers lære, mens hendes mand, kurfyrst Joachim, fastholdt den katolske tro - og det på en så voldsom måde, at hun for at frelse livet måtte flygte fra ham!

Stammomeren til den anden slægtslinje, Christian III's datter Anna (faster til Christian IV), var en dygtig økonom, huskedes længe som "die Mutter Anna" og bevarede hele livet forbindelsen med Danmark, brevvekslede med flere danske adelsdamer, og hendes mange bevarede breve og skiverier

er vigtige kilder til tidens historie; hendes mand var sin tids førende protestantiske tyske fyrste.

Afstammingsforholdet¹⁴ ses på næste side.

Noter:

- 1 Genealogie [tidsskrift]. Bd. X, Berlin 1970-71, s. 369 ff.
- 2 100 danske præsteslægter. En slægtshaandbog opstillet i uddrag af stamtavler. Ved Paul Nedergaard. 1954.
- 3 Kaj Monrad og Finn H. Blædel: D.G. Monrad og hans 32 aner, i *Personalthistorisk Tidsskrift*, 16-2, 1974, s. 95.
- 4 Carl Langholz: Anetavler for berømte danskere. 1. saml.: Digtere og forfattere. 1989, s. 144.
- 5 14.-15. (og 13.) generation ifølge Falk-Jensen og Hjorth-Nielsen: Candidati og examinati juris 1736-1936, bd. 4, 1958, s. 347.
- 6 15.-20. (og 14.) generation ifølge v. Huecks anetavle for børn af prins Richard og prinsesse Benedikte i *Genealogisches Handbuch des Adels, Fürstliche Häuser*, Bd. IX. Verlag C. Starcke, 1971, s. 491 ff.
- 7 Wilhelm v. Antoniewitsch: Danske Patriacerslægter, bd. 2, 1979, s. 166, og kilde 4, s. 17-20 og 388.
- 8 Kilde 6 samt Salmonsens konversations Leksikon, 2. udg., 1915-30.
- 9 Genealogisches Handbuch der gräflichen Häuser, Band VIII (Genealogisches Handbuch des Adels, Band 63). Glücksburg 1976. - Venligst fremskaffet af Kristian Lauritsen, Herning.
- 10 kilde 6.
- 11 Europäische Stammtafeln, Neue Folge, hrsgb. von Detlev Schwennicke. Band III, Teilband 2: Nichtstandesgemässe und Illegitime Nachkommen der regierenden Häuser Europas. Marburg 1983. Tafel 232 og 234. - Venligst fremskaffet af Kr. Lauritsen, Herning. - Suppleret med Livre d'Or des Souverains, v. H.R. Hiort-Lorenzen. 1908, s. 847.
- 12 Deutsche Geschichte in Ahnentafeln.

Von Dr. Heinrich Banniza v. Bazan 13 kilde 6.
und Dr. Richard Müller, Bd. I, Berlin 14 kilde 12.
1939/40.

Afstamning fra de to sønner af *Christiern/Christian I* ser således ud:

1. *Hans konge af Danmark* og fra 1481, *konge af Norge* fra 1481/83, *konge af Sverige* 1483/97-1501, f. 1455, d. 1513. Gift 1478 med Christine Prinzessin von Sachsen, 1461-1521. - Datter:
 2. *Elisabeth prinsesse af Danmark og Norge*, 1485-1555. Gift 1502 med Joachim I. (Nestor) Kurfürst von Brandenburg, f. 1484, d. 1535. - Datter:
 3. *Margarte Prinzessin von Brandenburg*, f. 1511, d. efter 1577. Gift 2. g. 1534 med Johann II. Fürst von Anhalt, f. 1504, d. 1551. - Søn:
 4. *Joachim Ernst Fürst von Anhalt* (forenede 1570 alle dele), f. 1536, d. 1586. Gift 1560 med Agnes Gräfin zu Barby und Mühligen, f. 1540, d. 1569. - Søn:
 5. *Johann Georg I. Fürst von Anhalt* fra 1586 og *Fürst von Anhalt-Dessau* fra 1603, f. 1567, d. 1618. Gift 2. g. 1595 med slægtningen Dorothea Pfalzgräfin von Simmern. - Søn:
 6. *Johann Kasimír Fürst von Anhalt-Dessau* fra 1618, f. 1596, d. 1660. Gift 1. g. 1623 med Agnes Landgräfin von Hessen-Kassel, 1606-1650. - Søn:
 7. *Johan Georg II. Fürst von Anhalt-Dessau* fra 1660, f. 1627, d. 1693, brandenburgskgeneralfeltmarskal. Gift 1659 med Henriette Katherine Gräfin von Nassau-Dillenburg, princesse d'Orange, 1637-1708. - Søn:
 8. *Leopold I. Fürst von Anhalt-Dessau* fra 1693, f. 1676, d. 1747, "der alte Dessauer", se ovenfor som D1.
 1. *Friedrich/Frederik I Herzog von Schleswig-Holstein* fra 1482, *konge af Danmark og Norge* fra 1523/24, f. 1471, d. 1533. Gift 1. g. 1502 med Anna Prinzessin von Brandenburg, 1487-1514. - Søn:
 2. *Christian III Herzog von Schleswig-Holstein* fra 1533, *konge af Danmark og Norge* fra 1534/36, f. 1503, d. 1559. Gift 1525 med Dorothea Herzogin von Sachsen-Lauenburg, 1511-1571. - Datter:
 3. *Anna prinsesse af Danmark og Norge*, 1532-1585. Gift 1548 med August I. Herzog von Sachsen, Kurfürst von Sachsen fra 1553, f. 1526, d. 1586. - Datter:
 4. *Elisabeth Prinzessin von Sachsen*, 1552-1590. Gift 1570 med Johann Kasimir Pfalzgraf von Simmern, 1543-1592. - Datter:
 5. *Dorothea Pfalzgräfin von Simmern*, 1581-1631. Gift 1595 med slægtningen, enkemand Johann Georg I. Fürst von Anhalt/Anhalt-Dessau, 1567-1618. - Søn:
- Grev Jefferson er altså (på mindst 4 måder) 17. generation efter den nordiske unionskonge Christiern/Christian I af den oldenburgske greveslægt, der 1448 kom til magten, fordi han gennem kvindeled stammede fra Erik (V) Klipping; og gennem dennes farfar, Valdemar (II) Sejr, kan slægtslinjen som bekendt følges tilbage til Gorm den Gamle.

AB

Jagten på Gorm den Gamle og andre europæiske fyrste- og adelsslægter

af Kristian Lauritsen, Webersvej 1, 7400 Herning ☎ 97 22 07 42.

Mange kan i deres anetavler finde forbindelser til Gorm den Gamle - som regel gennem en af kongeslægternes mange uægte linjer; eksistensen af uægte linjer er påvist fra middelalderen og til 1800tallet¹ og². Fra Valdemar Sejrs tid og fremover er flere sådanne linjer "lettere" omtalt/registreret i et lille skrift udarbejdet af Anton Blaabjerg³.

Stamtavler over følgende fra kongeslægterne udgående slægter: Sappi, Skarsholm (2 slægter), Løvenbalk, Gyldenløve/Danne-skiold-Samsøe, Gyldenløve/Danneskiold-Laurvig og Dannemand, findes i *Danmarks Adels Aarbog*, der er udkommet siden 1884, og i alt med sidste udgivelse 1997⁴ har bragt 785 stamtavler over 735 forskellige slægter.

Bag i hvert bind af *Danmarks Adels Aarbog* findes en fortegnelse over alle hidtil bragte fuldstændige stamtavler, så det er nemt at finde stamtavler over danske adels-slægter: Undersøg blot fortegnelsen bag i det senest udgivne bind af adelsårbogen! - De første mange års stamtavler kan dog være behæftet med fejl, men evt. rettelser og tilføjelser er ligeledes registreret i nævnte fortegnelse. - Desuden bør man undersøge, om der findes anden og nyere litteratur om den slægt, man søger. Dette kan ske ved hjælp af *Dansk Bogfortegnelse* eller *Dansk Historisk Bibliografi* - begge findes i det mindste på alle centralbiblioteker.

De danske kongeslægter er beskrevet i flere værker af både dansk og udenlandsk oprindelse. Af danske værker findes bl.a.:

- Genealogisk-historiske Tabeller over de nordiske Rigers Kongeslægter. Udgivet af J.P.F. Königsfeldt. 2. Udgave 1856. - Omhandler (som det eneste) alle kongeslægter og -familier fra Gorm den Gamle til Frederik VII (og Christian IX) med de fleste sidelinjer samt også nogle uægte linjer. - Enkelte sønderjyske/slesvigske

hertug-linjer er udførligere behandlet i:

- Genealogiske Tabeller over den oldenborgske Stamme. Udgivet af J.P.F. Königsfeldt. 1840.
- Nachkommen Gorms des Alten I.-XVI. Generation, von S. Otto Brenner. 1963, 2. Ausgabe (reprint), Dansk Historisk Haandbogsforlag, Lyngby 1978. - Gorms efterkommere i 16 generationer (til 13-1400-tallet), især danske og tyske efterkommere i fyrstelige og adelige slægter; noteapparat og kildehenvisninger til de enkelte personer.
- Hans Majestæt Kong Christian X og hans Slægtninge, af Albert Fabritius. København 1937. - Konsangvinitetstavle omfattende kongens aner i 5 generationer og deres samtlige efterkommere.
- Hendes Majestæt Dronning Margrethe II og Hendes Slægt, af Knud Højrup. Albertslund 1996. - Ligeledes en konsangvinitetstavle for dronningens aner i 5 generationer og samtlige deres efterkommere.

Vedrørende europæiske fyrstelige og adelige slægter findes specielt to store sammenhængende værker.

1975-1978 udgav Wilhelm Karl Prinz von Isenburg og Frank Baron Freytag von Loringhoven henholdsvis 2 og 3 bind stamtavler over europæiske fyrste- og adelsfamilier: - Europäische Stammtafeln, Stammtafeln zur Geschichte der europäischen Staaten, Band I (1975), Band II (1976), Band III (1976), Band IV (1975) og Band V (1978).

Værket blev påbegyndt 1936, udkom i flere ændrede udgaver, sidst ovennævnte. - Hvert bind indeholder mellem 144 og 198 sider stamtavler, enkelte slægter over flere sider, altså et væld af stamtavler. Der er litteraturhenvisninger i hvert bind, men stamtavlerne er for det meste baseret på litteratur fra 1800-tallet og begyndelsen af dette århundrede. Sammen med litteraturhenvisningerne

er der ret omfattende rettelser og tilføjelser til stamtavlerne.

Stamtavler over tyske fyrste- og adelsfamilier kræver nok en lille kommentar: Før 1806 hed Tyskland egentlig Det hellige Tysk-Romerske Rige og omfattede Tyskland, Østrig, Ungarn, Tjekkoslaviet (Böhmen og Mähren), det nordlige Jugoslavien, det nordlige Italien, Belgien, Nederlandene (Holland) og Luxemburg. Det Tysk-Romerske Rige var inddelt i fyrstendømmer, grevskaber og andre mere eller mindre selvstændige områder. Formelt stod fyrsten eller greven i iensforhold til kejseren. Fyrsternes embede var arveligt, og hvis slægten uddøde, gik området (som regel) i arv gennem den sidste (arve)datter til hendes ægtefælles slægt, der så fortsatte som fyrstendømmets regerende slægt. Det er især disse regerende slægter, som er behandlet i stamtavlerne.

Specielt bind I og IIs stamtavler er sammensat efter "embeder" som regerende fyrster, så flere forskellige slægter beskrives sammenhængende. F.eks. omfatter markgreverne/senere kurfyrsterne af Brandenburg først huset Askanien (markgrever 1134-1317), slægterne Wittelsbach (1324-1365), Luxemburg (1373-1415) og Hohenzollern (1415-1918). - Nogle slægter findes derfor flere steder i bindene, f.eks. Luxemburgerne (egentlig hertugerne af Limburg), der først var grever af Luxemburg 1214-1451 (Bind III, tavle 106-107), markgrever/kurfyrster af Brandenburg 1373-1415 (Bind I, tavle 60), tyske konger og tysk-romerske kejsere 1308-1437 (Bind I, tavle 6).

Isenburg og Loringhovens 5 bind er siden suppleret med et nyt værk på i alt "16 Band"/19 bind med samme slags stamtavler:

- Europäische Stammtafeln, Neue Folge. Herausgegeben von Detlev Schwennicke: - Band I: Die deutschen Staaten, die Stammherzoge, die weltlichen Kurfürsten, die kaiserlichen, königlichen und grossherzoglichen Familien. Marburg 1980.

- Band II: Die ausserdeutschen Staaten, die regierenden Häuser der übrigen Staaten Europas. Marburg 1984.
- Band III, Teilband 1: Herzogs- und Grafenhäuser des Heiligen Römischen Reiches, andere europäische Fürstenhäuser. Marburg 1984.
- Band III, Teilband 2: Nichtstandesgemässe und Illegitime Nachkommen der regierenden Häuser Europas. Marburg 1983.
- Band III, Teilband 3: Andere grosse europäische Familien, Illegitime Nachkommen spanischer und portugiesischer Königshäuser. Marburg 1985.
- Band III, Teilband 4: Das Feudale Frankreich und sein Einfluss auf die Welt des Mittelalters. Marburg 1989.
- Band IV: Standesherrliche Häuser I. Marburg 1981.
- Band V: Standesherrliche Häuser II. Marburg 1988.
- Band VI: Familien des alten Lotharingen I. Marburg 1978.
- Band VII: Familien des alten Lotharingen II. Marburg 1979.
- Band VIII: West-, Mittel- und Nordeuropäische Familien. Marburg 1980.
- Band IX: Familien des Früh- und Hochkapitalismus. Marburg 1987.
- Band X: Pairs de France und ihre Familien. Marburg 1986.
- Band XI: Familien vom Mittel- und Oberrhein und aus Burgund. Marburg 1986.
- Band XII: Schwaben. Marburg 1992.
- Band XIII: Les Familles Féodale de France I. Marburg 1990.
- Band XIV: Les Familles Féodale de France II. Marburg 1991.
- Band XV: La Bourgogne au Moyen Age. Marburg 1993.
- Band XVI: Bayern und Franken. Marburg 1995.

De 19 bind indeholder ligeledes hver mellem 150 og 200 sider med stamtavler opdelt efter geografiske områder i Europa.

Sidstnævnte værk erstatter desværre ikke førstnævnte, idet mange stamtavler kun forekommer i det ældre værk; men selvfølgelig

lig overstiger de 19 binds indhold af stamtavler langt første værks antal.

Med undtagelse af bind I indeholder hvert bind omfattende litteraturhenvisninger. Heraf fremgår det, at stamtavlerne er baseret på den nyeste viden om de enkelte slægter, og at mange af tavlernes indhold er udarbejdet og vurderet af universitetsprofessorer fra forskellige steder i Europa.

I modsætning til det ældre værk er slægterne (med enkelte undtagelser) behandlet samlet, uanset hvilke fyrstendømmer/grevskaber slægten måtte have besiddet. Derfor er de danske kongeslægter omhandlet to steder, nemlig med de ældste linjer i bind II, tavle 98-101, og bind I, tavle 84-94, som en sidegren til den oldenborgske greveslægt.

Man skal være opmærksom på nogle meget kedelige fejl i bind I:

Tavle 45 omhandler hertugerne og kurfyrsterne af Sachsen. Hertug Moritz Wilhelm af Sachsen-Zeitz (1664-1718) er nævnt uden børn, men havde 5 børn, hvoraf Dorothea Wilhelmine er ane til mange europæiske fyrster. I tavle 46 er "glemt" en datter af hertug Ernst August af Sachsen-Weimar-Eisenach (1688-1748), nemlig Ernestine Auguste, der også er ane til mange europæiske fyrster. I tavle 50 er også "glemt" en datter af hertug Franz af Sachsen-Saalfeld (1750-1806), nemlig Viktoria, der i sit andet ægteskab med hertug Edward af Kent blev mor til dronning Victoria af England.

I tavle 84 er den danske konge Christian I (1425-1481) blevet gift med prinsesse Christine af Sachsen, som rettelig var gift med sønnen Hans. Christian I var som bekendt gift med Christoffer af Bayerns enke, markgrevinde Dorothea af Brandenburg.

I tavle 87 er omtalt en sidegren af det danske kongehus, Augustenborgerne. Denne gren uddøde i mandslinjen 1931, hvilket det ældre værk har med i taverne, mens det nyere værk ikke har dette forhold med.

I tavle 105 er omtalt landgreverne af Hessen-Darmstadt med bl.a. landgreve Ernst Ludwig (1667-1739). Han er imidlertid ikke

far, men bedstefar til de nævnte 5 børn, idet en hel generation med bl.a. sønnen Ludwig VIII. (1691-1768) er "glemt". Ludwig VIII. er nemlig far til de nævnte 5 børn, og han er formentlig den person som forekommer flest gange på europæiske fyrstelige anetavler, idet begge hans sønner, Ludwig IX. og Georg Wilhelm, hver især leverede flere døtre til mange fyrstehuse.

I tavle 115 omtales greverne af Nassau-Dillenburg, hvor grev Adolf (1362-1420) ingen børn har, idet hans datter Jutta er gjort til datter af broderen Engelbert I.

Bind II indeholder desværre tilsvarende "unøjagtigheder".

Derfor må oplysninger fra det nyeste værks bind I og II desværre kontrolleres i det ældste 5-binds værk eller andre kilder!

Bind XV og XVI indeholder et meget omfattende samlet register over personerne i samtlige stamtavler. - Men personerne fra stamtavlerne i bind XII er glemt (!!!) i registeret, både i bind XV og XVI.

Begge ovennævnte værker findes på Det kongelige Bibliotek.

Oplysninger om ikke-regerende adelige tyske slægter (og dem er der mange af!) søges i den tyske adelsårbog, som i sin nuværende form er udkommet siden 1953: *Genealogisches Handbuch des Adels*, der igen er opdelt i 4 delrækker: Fürstliche Häuser, Gräfliche Häuser, Freiherrliche Häuser og Adelige Häuser.

Værket udkommer med 2-3 bind om året, og er nu kommet til ca. bind 115. Indtil ca. 1990 indeholdt hvert bind i delrækkerne en liste over alle slægter, som tilhørte delrækken (f.eks. slægter med grevetitel). Der findes så mange slægter i hver af delrækkerne, at hvert bind kun indeholder et udvalg af slægterne, og da blot på samme måde som den danske adelsårbogs præsenslister med en fortegnelse over de nulevende medlemmer. Den tyske adelsårbog indeholder ikke begrebet stamtavle som i den danske, men kun hvad de kalder for "Stammreihe".

Denne omfatter slægtslinjerne mellem slægtens først kendte person og de nulevende medlemmer. Så hvis man arbejder med en person af en uddød sidelinje, er vedkommende ikke med i "Stammreihe".

Desuden findes i mange bind en anetavle med 64 eller 128 aner til en nulevende person i bindet; således indeholder bind 50 (1971) en anetavle for børnene af prins Richard og prinsesse Benedikte⁵.

Fra ca. 1990 indeholder hvert bind, uanset delrække, en fortegnelse over alle slægter, som er behandlet udførligt (med Stammreihe etc.), hvilket gør det lettere at finde ud af, om en slægt er behandlet eller ej.

Forgængerer for den nuværende udgave af den tyske adelsårbog hed (*Gothaisches Genealogisches Taschenbuch* og udkom fra 1825 til 1942, ligeledes inddelt i de samme 4 delrækker som nævnt ovenfor. Dog hed bindet med fyrsterne *Gothaischer Hofkalender*⁶. Jeg kender ikke tilstrækkeligt til indholdet af dem, men de få, jeg har set, er opbygget efter samme princip som *Genealogisches Handbuch des Adels*.

Af andre værker med relation til adelige og fyrstelige (igen især tyske) slægter findes bl.a. følgende:

- Ahnentafeln berühmter Deutscher, herausgegeben von der Stiftung Zentralstelle für deutsche Personen- und Familiengeschichte in Leipzig (Schriftleiter Peter von Gebhardt und Johs. Hohlfeld), Band 1 (1929-32), Band 2, Neue Folge (1932-1935), Band 3 (1937), Band 4 (1936-1938), Band 5 (1939-1943). - Anetavler (forskelligt omfang) for kendte tyskere, bl.a. mange fyrstelige og adelige personer.
- Stephan Kekule von Stradonitz: Ahnentafel-Atlas. Ahnentafeln zu 32 Ahnen der Regenten Europas und ihrer Gemahlinnen. Berlin 1898-1904. - Anetavler for alle Europas regerende konger og fyrster.
- Erich Brandenburg: Die Nachkommen Karls des Grossen. Faksimile-Nachdruck von 1935. (Band 10: Caroli Magni Progenies, i serien *Genealogie und Landesge-*

schichte, Publikation der Zentralstelle für deutsche Personen- und Familiengeschichte, herausgegeben von Heinz F. Friedrichs). Frankfurt am Main 1964. - Karl den Stores efterkommere i 14 generationer, opdelt i sikre efterkommere og formodede efterkommere. - Værket er siden korrigeret/suppleret af flg. 2 udgivelser:

- Eduard Hlawitschka: Die Vorfahren Karls des Grossen (artikel i værket: *Karl der Grosse, Lebenswerk und Nachleben*, Band I: Persönlichkeit und Geschichte, herausgegeben von Helmut Beumann), 2. Auflage. Düsseldorf 1966, og
- Karl Ferdinand Werner: Die Nachkommen Karls des Grossen bis um das Jahr 1000 (1.-8. Generation) (artikel i værket: *Karl der Grosse, Lebenswerk und Nachleben*, Band IV: Das Nachleben, hrsgb. von Wolfgang Braunfels und Percy Ernst Schramm), 1. Auflage Düsseldorf 1967.
- Freiherr Axel Albrecht von Maltzahn: Die 4096 Ahnen seiner Majestät des deutschen Kaisers König v. Preussen Wilhelm II. Berlin 1911. - Hovedtavle og 42 supplerende tavler for den sidste tyske kejser. Ikke alle slægter kendes så langt tilbage.
- Wilhelm Karl Prinz von Isenburg: Die Ahnen der deutschen Kaiser, Könige und ihrer Gemahlinnen. Görlitz 1932. - 121 anetavler til 63 aner (om muligt) for alle tyske konger og kejsere fra Otto III. (980-1002) til Wilhelm II. (1859-1941) med ægtefæller.
- Cécile et José Douxchamps: Les Quartiers d'Ascendance du Roi des Belges. Deux siècles d'Histoire de l'Europe. Wépion 1994. - Anetavle til 255 aner for kong Baudouin af Belgien (1930-1993).

Indeholder ovennævnte forskellige bogværker ikke den eftersøgte slægt, kan man skrive til arkiver eller biblioteker i f.eks. Tyskland. Man bør vælge et arkiv eller bibliotek i den egn, hvor slægten hører til eller har sin oprindelse. Det hjælper ikke meget at skrive til et lille sognebibliotek, da dette ikke indeholder den nødvendige litteratur; vælg snarere et bibliotek i en større by.

Mine erfaringer med specielt tyske biblioteker er meget forskellige. Lige fra ligegyldighed (intet svar) til overstrømmende imødekommethed med mange kopier af slægtsbøger. - Det skal nævnes, at der langtfra findes speciallitteratur om alle adels- og fyrsteslægter. Fælles for de arkiver og biblioteker, der svarer, er, at det koster penge - ofte både for tid til undersøgelse og for kopier (f.eks. 15 DM for 3 fotokopier).

Endelig skal Internet nævnes. Her findes forskellige adresser, hvor adelig og fyrstelig genealogi er nævnt. Jeg vil ikke her nævne dem alle, men brug én af søgefunktionerne og skriv "Royal genealogy", og der viser sig en del muligheder. Vær forsigtig med kvaliteten af de viste anetavler eller slægts-tavler - oftest uden litteraturhenvisninger, og enkelte indeholder helt udokumenterede slægtsforbindelser til det gamle Romerrige.

En enkelt skal dog fremhæves, nemlig professor H. Stoyan ved det tyske universitet i Erlangen. Han har forestået et arbejde med oprettelse af stamtavler over alle Europas fyrste- og grevehuse (ikke bare de tyske) - med mulighed for spring mellem de forskellige slægter via vielserne. For hver

enkelt person kan man klikke sig til kildeangivelser, der ofte er en eller flere af ovennævnte værker. Adressen til hovedmenuen: <http://www8.informatik.uni-erlangen.de/html/WW-person-Engl.html>.

Noter:

- 1 Danmarks Adels Aarbog 1957-58. København 1957. Afsnit II, side 3ff (slægten Dannemand).
- 2 Bo Bramsen: Ferdinand og Caroline. København 1985. Side 120ff (Prins Ferdinand af Danmarks børn med madam Marie Clausen).
- 3 Valdemar Sejr og nutiden. Slægtsforskning og Danmarkshistorie. Af Anton Blaabjerg. Slægthistorisk Forening for Viborg og Omegn, 1992.
- 4 Danmarks Adels Aarbog 1994-1996. Odense 1997.
- 5 Genealogisches Handbuch des Adels, Fürstliche Häuser IX. 1971 (Band 50 der Gesamtreihe). Side 491-505.
- 6 Gothahåndbøger i Det Kongelige Bibliotek (i serien: *Det Kongelige Biblioteks Specialhjælpe midler* 1), udarbejdet af Hans Edvard Christensen. 2. oplag. København 1979.

Uægte børn i Salling -

"Æblet falder ikke langt fra Stammen ..."

af Asbjørn Romvig Thomsen, Spobjergvej 35, lejl.14, 8220 Brabrand ☎ 89 44 98 57 (Viborg 86 62 78 35).

I løbet af forberedelserne til mit historiespeciale, der skal handle om uægte børn og deres forældre, er det endnu engang blevet klart for mig, at kirkebøgerne ind imellem indeholder små guldorn af pudsige historier og "skæve" oplysninger om folk.

Mit arbejdsområde er de uægte børn, der blev født i det nordlige Salling (Nørre og Harre herreder) i perioden 1751-1830, så første skridt på vejen har været at gennemgå kirkebøgernes oplysninger om uægte børn og deres forældre.

I Harre Sogn sad der i årene 1810-28 "en ivrig Præst" (Wiberg) ved navn Simon Møl-

sted, som åbenbart havde fingeren på pulsen i forhold til, hvad der foregik i hans sogn, og som ikke sparede sig for at skrive kommentarer i anmærkningsrubrikken, når han syntes, at noget "burde" nævnes.

I 1824 var der således kommet et omvandrende par, Jens Christensen og Sidsel Katrine, til sognet. De var ikke blot ikke gift, "Qvindemenesket" tillod sig endog at være gravid, samt yderligere at føde sin søn, Peder Kristian, i Harre. Hr. Simon kunne ikke dy sig for at gøre et notat i kirkebogen: "Barnemoderen stadfæster ellers Ordsproget: Æblet falder ikke langt fra Stammen;

thi hendes Moder, Ane Carlsdatter af [...] har født 7 uægte Børn tilverden, og hun har nu født 5!" Visse egenskaber var altså arvelige...

Det kunne den gode præst nu også roligt have skrevet om de mandlige medlemmer af en af sognets mere prominente familier: Primdahl'erne. Thi den 14. maj 1813 "føedte Mariane, Landsoldat Niels Bødkers Hustru, hvis Mand havde været fraværende i Kongens Tjeneste i 3 Aar, et uden for Ægteskabet avlet Barn" - Maren. "Som Barnets Fader nævnedes Sognefoged Christen Primdahl af Sønderup", Harre sogn. Og den gode Christen Primdahl var skam på banen igen 3 år senere, omend ganske uofficielt; i 1816 fødte hans tjenestepige Karen Nielsdatter nemlig en søn, Niels, og udlagde til barnefader "Ungkarl Jeppe Nielsen af Ribe Kiøbstadt". Men hr. Simon lyttede til sognets stemmer, og noterede sig i kirkebogen: "Videre om Barnefaderen vidste Moderen ikke eller vilde ikke vide. Som Vidne til hendes Udsigende fordrøede jeg ved Hjemmedaaben Gjordemoder Maren Tjener af Tøndering og Pigens Hosbond ovennævnte Kristen Primdahl; hvilken sidste imidlertid menes at være Barnets rette Fader." Sognet har nok sladret en hel del om, hvad Karen mon havde fået for at udlægge den ukendte Jeppe fra Ribe som barnefader...

Ægte børn havde Christen Primdahl dog også tid til, blandt andet en søn, Peder Chri-

stensen Primdahl, der viste sig at være en værdig arvtager. I 1826 fødte Knud Thøgerssens fraskilte hustru, Ida Margrethe Knudsdatter, nemlig en datter, Ane Kirstine, og udlagde ungkarl "Christen Pedersen af Holsten" som barnefader - ham ville ingen nogensinde kunne finde; igen havde præsten imidlertid lugtet lunt: "Den egentlige Fader til Barnet skal nok være Ungk: Ped: Kristensen Primdahl af Sønderup; Han har i det ringeste selv pralet af det ved flere Leiligheder. Men Moderen vilde ei udlægge andre end ovennævnte." Tre år senere, i 1829, var den ellers ganske anonyme "Christen Pedersen fra Sønder Jylland" på spil igen; denne gang kaldte Ida Margrethe Knudsdatter sit barn for Ane Magdalene, men den nye præst, Jørgen W. Jørgensen, havde åbenbart knap så let til pennen og forargelsen, for han noterede blot: "Det andet Barn Moderen har født, efterat være skilt fra sin Mand". Vi må håbe, at tredje gang var lykkens gang for Ida Margrethe; den 22. januar 1833 giftede hun sig i hvert fald med Peder Primdahl, og små tre uger efter fødte hun ham datteren Mette Kirstine, hvis "ægthed" altså blev reddet i 11. time!

Det var blot en lille kommentar på vejen. Og for øvrigt: hvis nogen skulle ligge inde med oplysninger om uægte børn født i Salling Nørre eller Harre herreder 1751-1830 og/eller deres forældre, så vil jeg **meget** gerne høre fra jer; det ville spare mig for meget arbejde.

Ny udgave af Erh. Qvistgaards *Præstehustruer, der helt eller delvis mangler i Wibergs Præstehistorie*

Enhver, der har arbejdet med genealogiske undersøgelser, som omfatter præstehustruer, kender Erh. Qvistgaards værk om dem. Enhver, der har arbejdet med hans bog har også ærgret sig over den måde, den er opstillet på. Siden bogen udkom 1934-36 har flere generationer af brugere spildt tiden med at lede efter oplysninger om præstehustruer i et eller andet pastorat. Det vil jo normalt være en kendt præsts ukendte hustru, man

leder efter, og ikke et bekendt hustrunavn. Efter at der i 1992 i Dansk Historisk Håndbogsforlags JAM nr.13 kom endnu et tillæg til bogen, har man kunnet spilde endnu mere tid med den umulige alfabetiske opstilling (jfr. Bjørn Kornerups anmeldelse i *Personalhist. Tidsskrift* 10-2, 1935, s. 72-73.

Imidlertid synes ingen at have fundet anledning til at gøre noget ved tingenes sørgelige tilstand - måske på grund af de saglige

problemer, der er med teksten:

1. Der er ingen kildehenvisninger.
2. Kvaliteten af oplysningerne er ujævn; der kan således være to forskellige datoer for samme begivenhed to forskellige steder i bogen, uden at det er klart, om der blot er tale om en trykfejl det ene sted.
3. Der mangler overordentlig meget materiale om præstehustruer - for ikke at tale om præsterne selv - publiceret siden midten af 1930'erne. Desuden er de gamle kirkebøger så godt som ikke benyttet af Erh. Qvistgaard.

Sammenfattende er den danske præstehistories beklagelige forfatning beskrevet af Vello Helk i *Personalthistorisk Tidsskrift* 99, 1979, s. 103-110. - Problemet er for tiden, om man skal afvente den ultimative danske præstehistorie eller give "Præstehustruerne" en ansigtsløftning, så bogen bliver til at arbejde med: ordne stoffet efter pastorater.

Vi har valgt det sidste, fordi det er en overkommelig mulighed, og fordi edb-behandling af teksten nu gør det praktikabelt løbende at foretage rettelser og tilføjelser. Der foreligger for tiden en version omfattende Erh. Qvistgaards oprindelige data samt en hel del tilføjelser. De er med kildehenvisninger, der i nogle tilfælde også kan bruges til at finde nyt om præsterne med.

For tiden afspejler forbedringerne i for høj grad udgivernes personlige interesser og

indeholder derfor ligesom Aage Dahls maskinskrevne præstehistorie på Rigsarkivet en blanding af afskrift af gammel tekst og nye resultater. Vi mener, det for en kritisk bruger af bogen er til at leve med; men det vil naturligvis være en fordel at få et så bredt grundlag med som muligt.

Der findes antagelig resultater fra upublicerede arkivstudier, som det kunne være godt at få med i denne nye udgave. Derfor vil vi opfordre til, at man sender sådanne data til en af nedenstående adresser. - Husk de tilhørende kildehenvisninger!

Hertil også en praktisk bemærkning om Wibergs kalds- og præstenumre:

Så vidt det har kunnet konstateres, har E.Q. overalt anvendt præsternes oprindelige nummerering inden for pastoraterne, altså ikke taget hensyn til Wibergs "nye" numre i hans supplementer. Det har vi bibeholdt, idet indføjede præster (og dermed deres hustruer) betegnes med a,b, o.s.v. efter forgangernes oprindelige numre. Kapellaner (og hustruer), der har virket samtidig med en præst, får dennes nummer i parentes - hvor kapellanrækken ikke har et selvstændigt pastoratsnummer hos Wiberg.

- Flemming Aa. Winther, Bgm.-Drewes-Str. 23, D-24119 Kronshagen ☎ 009 49 431 58 04 33

- Annette Klitgaard, Skolevej 5, 6640 Lunderskov.

Verdens ældste mand

Chris Mortensen, verdens forment ældste mand = verdens ældste dansker, som blev

omtalt i sidste nr. af bladet, er iflg. Jyllands-Posten 29. april 1998 død, 115 år gl.

Nyt fra Statens Arkiver

Bestræbelserne på at flytte til et nyt, kombineret Rigsarkiv + Landsarkiv for Sjælland m.m. i Ørestaden 2007 går planmæssigt. - I Viborg skal landsarkivet samtidig bruge et nyt magasin til 60 km. reel.

Landsdækkende sæt af folketællingerne 1787-1855, -80 og -90 samt folketællingerne for både Sønderjylland (Nordslesvig) og *Sydslesvig* 1803 og -45 forventes opstillet på *alle Statens Arkiver* i løbet af 1998.

SLÆGTENS forlag har er nu udgivet følgende:

- 1 *Slægtsforskning - din Danmarkshistorie.* (ISBN 87-985050-9-2)
12 siders introduktion til slægtsforskning. Her forklares de absolut nødvendige grundbegreber og fortælles, hvor på biblioteket bøger for slægtsforskere findes. Desuden oplyser en aktuell adresseliste om de statslige arkiver og de slægtshistoriske foreninger i og uden for SSF.
- 2 *Slægtsforskere: Lad os hige og søge i bøgerne!* (ISBN 87-90331-07-9)
40 sider med over 500 titler af den righoldige litteratur for slægtsforskere. - 3. udvidede udgave af litteraturliste tilegnet Hans H. Worsøe på 60 årsdagen 1992.
- 3 *Sognefoged, lægdsmand og Dannebrogsmænd.* (ISBN 87-984-484-0-4)
På 20 sider fortælles med udgangspunkt i den store sognefoged-forordning 1791 om denne lokale myndigheds personsarbejdsområder. Desuden oplysninger om hvervet som lægdsmand samt om Dannebrogsmændenes Hæderstegn. - Temahæfte tilegnet SSFs daværende formand Ingvar Musaeus på 70 årsdagen 1993.
- 4 *Slægtsforskere: Lad os vedgå arv og gæld!* (ISBN 87-90331-06-0)
32 siders hjælpemiddel til studiet af skifter - en 14 siders ordliste med forklaring på mange af skifternes gamle ord og begreber, artikler om bl.a. afholdelse af skifte, en oversigt over de myndigheder, der afholdt disse, og en litteraturliste. - Temahæfte tilegnet SLÆGTENS første kasserer Peter Kudsk på 50 årsdagen 1998.
- 5 *Sogn, herred - kirkebøgerne på Statens Arkiver.* (ISBN 87-90331-03-6)
Praktisk hjælpemiddel til at finde de rigtige mikrokort med kirkebogen fra det rette sogn, herred og amt. - Med kirkebøgerne fra samtlige landets sogne på alle Statens Arkiver er dette hæfte med bl.a. pastoraternes/sognenes numre og kirkebøgernes be-
gyndelsesår u-undværlig, både under forberedelserne derhjemme og på selve læsesalen. - Hæftet benyttes også til at finde sognets folketælling.
2. *udvidede udgave* med tillæg om *Lengnicks kirkebogsuddrag* og *S. Nygårds sedler* (bl.a. kirkebogsuddrag).
- 6 *Slægtsforskere: Lad os stå vagt og værne!* (ISBN 87-90331-04-4)
Hæfte på 50 sider med militære emner som lægdsruller, disses forkortelser, stambøger, det militære sprog, introduktion til Forsvarets Arkiver, krigsdeltagermedaljer mv. - 2. *udvidede udgave 1998.*
- 9 *Skanderborg Rytterdistrikt. - Uddrag af samtlige bevarede 3.002 skifter 1680-1765.* Udarbejdet af Erik Brejl. 1995, 296 s. (ISBN 87-985050-6-8)
Referat med samtlige arvinger i de mange skifter fra rytterdistriktet mellem Vejle, Brande, Silkeborg og Århus. - Register over arveladere og ægtefæller, 6.226 navne; desuden en liste over skifternes fordeling på sogne og lokaliteter.
- 10 *Litteraturfortegnelse 1980-85. Litteratur for slægtshistorisk interesserede.* - Personalhistorie. Lokalhistorie. Arkivvæsen. Udarbejdet af Ingvar Musaeus. 1996, 120 s. (ISBN 87-985050-8-4).
Godt 1.000 titler vedr. personal- og lokalhistorie samt arkivvæsen udgivet 1980-85. De lokalhistoriske titler opført i topografisk orden, amt for amt, sogn for sogn; under sognene henvises til de personalhistoriske titler, som desuden er opført alfabetisk. - Udgivelsen er forløber for SSFs litteraturliste, der siden 1987 findes i *HVEM FORSKER HVAD*, og den lukker hullet mellem Dorthe Gissels fortegnelse over dansk slægtslitteratur 1973-79 (*Personalhist. Tidsskrift* 1982) og listerne i *HVEM FORSKER HVAD*.
- 11 *Er du i familie med bryggerne? - Slægterne bag J.C. og Carl Jacobsen*

på Carlsberg. - Publiceret af Birgit Øskov og Anton Blaabjerg. 1997, 90 s. (ISBN 87-90331-02-8)

90 siders anetavle for Carl Jacobsen, 1842-1914, tilbage til 1600-tallet og endnu længe re tilbage. - 25 efterslægtslinjer viser forbindelser til kendte og ukendte for og nu.

Anetavlens personer er ikke omtalt i den traditionelle rækkefølge: Generation for generation, men i slægtslinjer: Slægt efter slægt.

Anetavlen indeholder oplysninger om bl.a. den fædrene slægt, vendsysselske bønder i Albæk, Dronninglund og Ulsted sogne (bl.a. Clemén- og Løve- eller Levi-slægterne fra Melholt). Dertil parykmager-slægten Holst fra Thisted og Aalborg, den norske slægt Hille- eller Hellemann fra Stavanger, præsteslægterne Hofmann og Lind fra Vest- og Sydvest-Norge, den dansk-norske slægt Scavenius fra København og Stavanger, garver- eller feldberederslægten Sæbye fra Thisted og Aalborg med afstamning via købmandsslægten Mumgaard i Aalborg og den gamle herredsfogedslæggt fra Fleskum Herred fra Kjærulf-slægten, præsteslægterne Steenstrup og Vogelius samt orgelbygger-slægten Bodtzen, slægten Søtoft med afstamning fra de gamle Ribe-slægter Baggesen, Friis, Stage, Klyne m.fl., samt de fremtrædende vestjyske slægter Ballebye og Dahl fra Strandbjerggaard og Vadskær- gaard. - Fra anetavlens personer henvises til litteratur med fyldigere oplysninger.

25 slægtslinjer viser forbindelser til bl.a. Carl Jacobsens oldebarn: Dronningens hof- dame, og til hans mors næstsøskendebarn/- halvætter: En skomager i Vejle, der kvalte sin kone og blev halshugget 1839! - Dertil forbindelse via den vestjyske studehandler- slægt Breinholt til skibsreder Lauritzen, andre forbindelser til dronningens grandonkel, Jørgen Castenskiold, forfatteren Leif Panduro, den norske forfatter Alexander Kiel- land, eventyren Jørgen Jürgensen (Kongen af Island) og hans nevø, den humoristiske tegner Fritz Jürgensen - samt en lang række slægtsforskere!

12 Voer og Nim samt Nørvang herreder. - *Uddrag af samtlige bevarede 2.959 skifter i herredernes godser og hospita- laler 1716-1850.* - Udarbejdet af Erik Brejl. 1997, 291 s. (ISBN 87-90331-05-2)

I retskredsen Voer og Nim herreder ved Skanderborg og Horsens ligger godserne Rask, Serridslevgaard, Stensballegaard, Tamdrup Bisgaard, Tyrrestrup, Urup og Klags Mølle samt hospitalerne i Hansted og Horsens, hvortil kommer øen Endelave, der mærkeligt nok hører til denne retskreds. - Den flittige bibliotekar fra Ringkøbing, hvis uddrag af skifterne fra nabo-området Skan- derborg Rytterdistrikt er velkendt, har også her medtaget samtlige arvinger, lavværger og formyndere i uddragene. Personregistre- ret omfatter afdøde og ægtefæller. Hertil kommer en oversigt over skifternes forde- ling på lokaliteter. - Erik Brejls gennem- gang har vist, at landsarkivets registre mangler henvisninger til ikke færre end 120 skifter fra Rask og Stensballegaard.

Som tillæg genudgives Erik Brejls uddrag af alle bevarede 660 godsskifter fra Nør- vang Herred ved Vejle, nemlig skifteproto- kollerne fra godserne Agersbøl, Brandholm, Grundet og Højgaard, Hvolgaard, Laage, Mindstrup, Skovgaard og Stougaard.

Priser

- *For pjecen 1:* 5 kr. pr. stk., rabatpris ved køb af 40 stk. og 100 stk. henholdsvis 4 og 3 kr.
- *for temahæfterne 2-6:* 20 kr. pr. stk, ra- batpris ved køb af 15 og 40 stk. af samme hæfte henholdsvis 12 og 10 kr.
- *for bøgerne 9 og 12:* 130 kr.
- *for bogen 10:* 40 kr. pr. stk., rabatpris ved køb af 40 stk. 25 kr. pr. stk.
- *for hæftet 11:* 30 kr.

Priserne er incl. moms, men excl. forsen- delse. - Publikationerne bestilles hos **SLÆG- TENS** ekspedition: Birgit Øskov, Roligheds- vej 56, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76.